

TI-Nspire™ CX CAS Referentiehandleiding

Belangrijke informatie

Tenzij expliciet anders vermeld in de bij een programma meegeleverde licentie, geeft Texas Instruments geen garantie, expliciet dan wel impliciet, met inbegrip van, maar niet beperkt tot willekeurig welke impliciete garanties van verhandelbaarheid en geschiktheid voor een bepaald doel met betrekking tot welke programma's of boekmaterialen dan ook, en stelt dergelijke materialen uitsluitend beschikbaar op een "as-is" basis. Texas Instruments is in geen enkel geval aansprakelijk voor speciale, indirecte, incidentele of voortvloeiende schade in verband met of voortkomend uit de aankoop of het gebruik van deze materialen, en de enige en uitsluitende aansprakelijkheid van Texas Instruments, ongeacht de actievorm, is niet hoger dan het in de licentie voor het programma vermelde bedrag. Voorts is Texas Instruments niet aansprakelijk voor welke eis van welke aard dan ook tegen het gebruik van deze materialen door enige andere partij.

© 2024 Texas Instruments Incorporated

Feitelijke producten kunnen enigszins afwijken van de getoonde afbeeldingen.

Inhoudsopgave

Uitdrukkingstemplates	1
Alfabetische lijst	7
A	7
B	16
C	20
D	35
E	44
F	52
G	59
I	70
L	78
M	92
N	101
O	109
P	112
Q	119
R	122
S	137
T	156
U	168
V	169
W	170
X	172
Z	174
Symbolen	180
TI-Nspire™ CX II - Tekenopdrachten	200
Programmeren van grafische weergaven	200
Grafisch scherm	200
Standaardweergave en instellingen	201
Foutmeldingen op het grafische scherm	202
Ongeldige opdrachten in de grafische modus	202
C	204
D	205
F	208
G	210
P	211
S	213
U	215

Lege elementen	216
Snelkoppelingen voor het invoeren van wiskundige uitdrukkingen	218
EOS (Equation Operating System)-hiërarchie	220
TI-Nspire CX II - Functies van de TI-Basic-programmering	222
Auto-inspringen in de programmeeditor	222
Verbeterde foutmeldingen voor TI-Basic	222
Constanten en waarden	225
Foutcodes en meldingen	226
Waarschuwingscodes en berichten	235
Algemene informatie	237
Index	238

Uitdrukkingstemplates

Uitdrukkingstemplates bieden u een makkelijke manier om wiskundige uitdrukkingen in standaard wiskundige notatie in te voeren. Wanneer u een template invoegt, verschijnt deze op de invoerregel met kleine blokjes op de posities waarop u elementen kunt invoeren. Een cursor geeft aan welk element u kunt invoeren.

Gebruik de pijltoetsen of druk op **tab** om de cursor te verplaatsen naar de positie van elk element, en typ een waarde of uitdrukking voor het element in. Druk op **enter** of **ctrl enter** om de uitdrukking uit te werken.

Breukentemplate

ctrl **÷** -toetsen

Opmerking: zie ook / (delen), pag. 181.

Voorbeeld:

$$\frac{12}{8 \cdot 2} = \frac{3}{4}$$

Exponent-template

^ -toetsen

Opmerking: typ de eerste waarde, typ op **^** en typ dan de exponent. Om de cursor terug te brengen naar de basisregel drukt u op de pijl naar rechts (►).

Opmerking: zie ook ^ (macht), pag. 181.

Voorbeeld:

$$2^3 = 8$$

Worteltemplate

ctrl **x²** -toetsen

Opmerking: zie ook $\sqrt{\quad}$ (wortel), pag. 189.

Voorbeeld:

N-de wortel-template

ctrl **^** -toetsen

Opmerking: zie ook wortel ($\sqrt[n]{\quad}$), pag. 134.

Voorbeeld:

e[□]

Voorbeeld:

Het getal e verheven tot een macht

Opmerking: zie ook $e^{\wedge}()$, pag. 44.

Log-template

ctrl 10^x-toetslog_□(□)

Voorbeeld:

$$\log_{10} \left(\frac{2}{4} \right) = 0.5$$

Bereken de log ten opzichte van een gespecificeerd grondtal. Voor het standaard grondtal 10 laat u het grondtal weg.

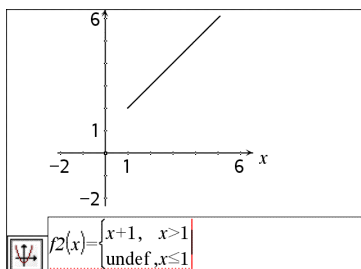
Opmerking: zie ook $\log()$, pag. 89.

Template voor stuksgewijs gedefinieerde functies (2-stuks)

Catalogus >

$$\left\{ \begin{array}{l} \square, \square \\ \square, \square \end{array} \right.$$

Voorbeeld:

Hiermee kunt u uitdrukkingen en condities voor een in twee stukken-stuksgewijs gedefinieerde functie creëren. Om een stuk toe te voegen klikt u in de template en herhaalt u de template.

Opmerking: zie ook $\text{piecewise}()$, pag. 114.

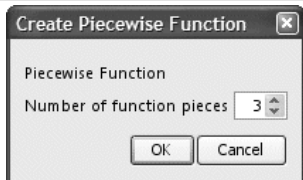
Template voor stuksgewijs gedefinieerde functies (N-stuks)

Catalogus >

Hiermee kunt u uitdrukkingen en condities voor een -stuksgewijs gedefinieerde functie in N stukken creëren. Vraagt om N .

Voorbeeld:

Zie het voorbeeld bij Template voor stuksgewijs gedefinieerde functies (2-stuks).

Opmerking: zie ook `piecewise()`, pag. 114.

Stelsel van 2 vergelijkingen-template

Creëert een stelsel van twee vergelijkingen. Om een rij toe te voegen aan een bestaand stelsel, klikt u in de template en herhaalt u de template.

Opmerking: zie ook `system()`, pag. 156.

Voorbeeld:

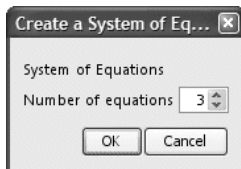
$$\text{solve}\left(\begin{cases} x+y=0 \\ x-y=5 \end{cases}, x, y\right) \quad x=\frac{5}{2} \text{ and } y=-\frac{5}{2}$$

$$\text{solve}\left(\begin{cases} y=x^2-2 \\ x+2 \cdot y=-1 \end{cases}, x, y\right)$$

$$x=-\frac{3}{2} \text{ and } y=\frac{1}{4} \text{ or } x=1 \text{ and } y=-1$$

Stelsel van N vergelijkingen-template

Hiermee kunt u een stelsel van N vergelijkingen creëren. Vraagt om N .

Opmerking: zie ook `system()`, pag. 156.

Voorbeeld:

Zie het voorbeeld bij Stelsel van vergelijkingen-template (2 vergelijkingen).

Absolute waarde-template

Opmerking: zie ook `abs()`, pag. 7.

Voorbeeld:

$$\left\{ \left| 2, -3, 4, -4^3 \right| \right\} \quad \left\{ 2, 3, 4, 64 \right\}$$

dd°mm'ss.ss'' template

Catalogus >

0°00''

Voorbeeld:

Hiermee kunt u hoeken in dd°mm'ss.ss''-opmaak invoeren, waarbij **dd** het aantal decimale graden, **mm** het aantal minuten en **ss.ss** het aantal seconden is.

Matrixtemplate (2 x 2)

Catalogus >

$\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

Voorbeeld:

Creëert een 2 x 2 matrix.

Matrixtemplate (1 x 2)

Catalogus >

$[0 \ 0]$

Voorbeeld:

$\text{crossP}(\begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 & 4 \end{bmatrix})$ $[0 \ 0 \ -2]$

Matrixtemplate (2 x 1)

Catalogus >

$\begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

Voorbeeld:

$\begin{bmatrix} 5 \\ 8 \end{bmatrix} \cdot 0.01$ $\begin{bmatrix} 0.05 \\ 0.08 \end{bmatrix}$

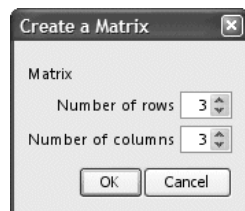
Matrixtemplate (m x n)

Catalogus >

De template verschijnt nadat u het aantal rijen en kolommen heeft ingevoerd.

Voorbeeld:

$\text{diag} \left(\begin{bmatrix} 4 & 2 & 6 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix} \right)$ $[4 \ 2 \ 9]$

Matrixtemplate (m x n)

Catalogus >

Opmerking: als u een matrix creëert met een groot aantal rijen en kolommen, kan het even duren voordat deze verschijnt.

Somtemplate (Σ)

Catalogus >

$$\sum_{i=0}^{} (i)$$

Voorbeeld:

$$\sum_{n=3}^7 (n) \quad 25$$

Opmerking: zie ook $\Sigma()$ (sumSeq), pag. 190.

Product-template (Π)

Catalogus >

$$\prod_{i=0}^{} (i)$$

Voorbeeld:

$$\prod_{n=1}^5 \left(\frac{1}{n}\right) \quad \frac{1}{120}$$

Opmerking: zie ook $\Pi()$ (prodSeq), pag. 189.

Eerste afgeleide-template

Catalogus >

$$\frac{d}{d[]}([])$$

Voorbeeld:

Opmerking: zie ook $d()$ (afgeleide), pag. 189.

Tweede afgeleide-template

Catalogus >

$$\frac{d^2}{d[]^2}([])$$

Voorbeeld:

Opmerking: zie ook $d()$ (afgeleide), pag. 189.

$$\int_0^0 0 \, d0$$

Voorbeeld:

Alfabetische lijst

Elementen waarvan de namen niet alfabetische zijn (zoals +, ! en >) staan aan het eind van dit hoofdstuk, pag. 180. Tenzij anders gespecificeerd zijn alle voorbeelden in dit hoofdstuk uitgevoerd in de standaard reset-modus, en wordt van alle variabelen aangenomen dat ze onbepaald zijn.

A

abs()

Catalogus >

$\text{abs}(\text{Lijst}I) \Rightarrow \text{lijst}$

$\text{abs}(\text{Matrix}I) \Rightarrow \text{matrix}$

Geeft de absolute waarde van het argument.

Opmerking: zie ook **Absolute waarde-template**, pag. 3.

Als het argument een complex getal is, dan wordt de modulus van dat getal gegeven.

Opmerking: alle onbepaalde variabelen worden behandeld als reële variabelen.

amortTbl()

Catalogus >

$\text{amortTbl}(NPmt, N, I, PV, [Pmt], [FV], [PpY], [CpY], [PmtAt], [afgerondeWaarde]) \Rightarrow \text{matrix}$

Aflossingsfunctie die een matrix als aflossingstabel genereert voor een serie TVM-argumenten.

$NPmt$ is het aantal betalingen dat in de tabel moet worden opgenomen. De tabel begint met de eerste betaling.

$N, I, PV, Pmt, FV, PpY, CpY$ en $PmtAt$ worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166.

$\text{amortTbl}(12, 60, 10, 5000, \dots, 12, 12)$

0	0.	0.	5000.
1	-41.67	-64.57	4935.43
2	-41.13	-65.11	4870.32
3	-40.59	-65.65	4804.67
4	-40.04	-66.2	4738.47
5	-39.49	-66.75	4671.72
6	-38.93	-67.31	4604.41
7	-38.37	-67.87	4536.54
8	-37.8	-68.44	4468.1
9	-37.23	-69.01	4399.09
10	-36.66	-69.58	4329.51
11	-36.08	-70.16	4259.35
12	-35.49	-70.75	4188.6

- Als u Pmt weglaat, dan wordt de standaardwaarde $Pmt = \text{tvmPmt}(N, I, PV, FV, PpY, CpY, PmtAt)$ gebruikt.
- Als u FV weglaat, dan wordt de standaardwaarde $FV = 0$ gebruikt.
- De standaardwaarden voor PpY, CpY en $PmtAt$ zijn hetzelfde als voor de TVM-functies.

afgerondeWaarde specificeert het aantal decimalen voor afronding. Standaardwaarde=2.

De kolommen in de resulterende matrix zijn in de volgorde: Aantal betalingen, bedrag betaald aan rente, bedrag betaald aan de hoofdsom (aflossing) en balans.

De balans die getoond wordt in rij n is de balans na betaling n .

U kunt de uitvoermatrix gebruiken als invoer voor de andere aflossingsfuncties $\Sigma\text{Int}()$ en $\Sigma\text{Prn}()$, pag. 191, en $\text{bal}()$, pag. 16.

and

BooleaanseUitdr1 **and**

BooleaanseUitdr2 \Rightarrow *Booleaanse uitdrukking*

$$\begin{array}{ccc} x \geq 3 \text{ and } x \geq 4 & & x \geq 4 \\ \{x \geq 3, x \leq 0\} \text{ and } \{x \geq 4, x \leq 2\} & & \{x \geq 4, x \leq 2\} \end{array}$$

BooleaanseLijst1 **and**

BooleaanseLijst2 \Rightarrow *Booleaanse lijst*

BooleaanseMatrix1 **and**

BooleaanseMatrix2 \Rightarrow *Booleaanse matrix*

Geeft waar of onwaar of een vereenvoudigde vorm van de oorspronkelijke invoer.

Geheel getal1 **and** *Geheel getal2* \Rightarrow *geheel getal*

Vergelijkt twee reële gehele getallen bit-voor-bit met behulp van een **and**-bewerking. Intern worden beide gehele getallen geconverteerd naar 64-bits binaire getallen met een teken (positief of negatief). Wanneer overeenkomstige bits vergeleken worden, is het resultaat 1 als beide bits 1 zijn; anders is het resultaat 0. De geretoureerde waarde geeft de bitresultaten, en wordt weergegeven volgens de ingestelde grondtal-modus.

In de Hex-grondtalmodus:

$$0h7AC36 \text{ and } 0h3D5F \qquad 0h2C16$$

Belangrijk: nul, niet de letter O.

In de Bin-grondtalmodus:

$$0b100101 \text{ and } 0b100 \qquad 0b100$$

In de Dec-grondtalmodus:

U kunt de gehele getallen invoeren in elk grondtal. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het prefix 0b of 0h gebruiken. Zonder prefix worden gehele getallen behandeld als decimaal (grondtal 10).

Als u een decimaal geheel getal invoert dat te groot is voor een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief), dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen.

37 and 0b100

4

Opmerking: een binaire invoer kan maximaal 64 cijfers hebben (het prefix 0b niet meegeteld). Een hexadecimale invoer kan maximaal 16 cijfers hebben.

angle()

Geeft de hoek van het argument, waarbij het argument als een complex getal wordt geïnterpreteerd.

In de hoekmodus Graden:

 $\text{angle}(0+2\cdot i)$

90

In de hoekmodus Decimale graden:

 $\text{angle}(0+3\cdot i)$

100

In de hoekmodus Radialen:

angle(Lijst1)⇒lijst**angle(Matrix1)**⇒matrix

Geeft een lijst of matrix met de hoeken van de elementen in *Lijst1* of *Matrix1*, waarbij elk element geïnterpreteerd wordt als een complex getal dat een punt in een rechthoekig tweedimensionaal assenstelsel voorstelt.

ANOVA**ANOVA** *Lijst1, Lijst2[,Lijst3,...,Lijst20][,Vlag]*

Voert een eenwegs-variantieanalyse uit voor het vergelijken van de gemiddelden van twee tot 20 populaties. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

$Vlag=0$ voor gegevens, $Vlag=1$ voor statistieken

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.F	Waarde van de F-statistiek
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden van de groepen
stat.SS	Som van de kwadraten van de groepen
stat.MS	Gemiddelde van de kwadraten van de groepen
stat.dfError	Vrijheidsgraden van de fouten
stat.SSError	Som van de kwadraten van de fouten
stat.MSError	Gemiddelde kwadraat van de fouten
stat.sp	Gepoolde standaarddeviatie
stat.xbarlist	Gemiddelde van de invoer van de lijsten
stat.CLowerList	95% betrouwbaarheidsintervallen voor het gemiddelde van elke invoerlijst
stat.CUpperList	95% betrouwbaarheidsintervallen voor het gemiddelde van elke invoerlijst

ANOVA2way *Lijst1,Lijst2[,Lijst3,...,Lijst10][,NivRij]*

Berekent een tweewegs variantieanalyse voor het vergelijken van de gemiddelden van twee tot 10 populaties. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

$NivRij=0$ voor blok

$NivRij=2,3,\dots,Len-1$, voor tweeweg, waarbij
 $Len=length(Lijst1)=length(Lijst2) = \dots = length(Lijst10)$ en $Len / NivRij \in \mathbb{N}\{2,3,\dots\}$

Uitvoer: Blokopaak

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.F	F-statistiek van de kolomfactor
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden van de kolomfactor
stat.SS	Som van de kwadraten van de kolomfactor
stat.MS	Gemiddelde van de kwadraten van de kolomfactor
stat.FBlock	F-statistiek voor de factor
stat.PValBlock	Kleinste kans waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.dfBlock	Vrijheidsgraden van de factor
stat.SSBlock	Som van de kwadraten van de factor
stat.MSBlock	Gemiddelde van de kwadraten van de factor
stat.dfError	Vrijheidsgraden van de fouten
stat.SSError	Som van de kwadraten van de fouten
stat.MSError	Gemiddelde van de kwadraten van de fouten
stat.s	Standaarddeviatie van de fout

Uitvoer van KOLOMFACTOR

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.Fcol	F-statistiek van de kolomfactor
stat.PValCol	Kanswaarde van de kolomfactor
stat.dfCol	Vrijheidsgraden van de kolomfactor
stat.SSCol	Som van de kwadraten van de kolomfactor
stat.MSCol	Gemiddelde van de kwadraten van de kolomfactor

Uitvoer van RIJFACTOR

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.FRow	F-statistiek van de rijfactor
stat.PValRow	Kanswaarde van de rijfactor
stat.dfRow	Vrijheidsgraden van de rijfactor
stat.SSRow	Som van de kwadraten van de rijfactor

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.MSRow	Gemiddelde van de kwadraten van de rijfactor

Uitvoer van INTERACTIE

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.FInteract	F-statistiek van de interactie
stat.PValInteract	Kanswaarde van de interactie
stat.dfInteract	Vrijheidsgraden van de interactie
stat.SSInteract	Som van de kwadraten van de interactie
stat.MSInteract	Gemiddelde van de kwadraten van de interactie

Uitvoer van FOUT

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.dfError	Vrijheidsgraden van de fouten
stat.SSError	Som van de kwadraten van de fouten
stat.MSError	Gemiddelde van de kwadraten van de fouten
s	Standaarddeviatie van de fout

Ans

  -toetsen

Ans⇒waarde

56 56

Geeft het resultaat van de meest recent uitgewerkte uitdrukking.

56+4 60

60+4 64

approx()

Catalogus >

Geeft de uitwerking van het argument als een uitdrukking met decimale waarden, indien mogelijk, ongeacht de huidige **Automatische of Benaderende** modus.

Dit is hetzelfde als het argument invoeren en op   drukken.

$\text{approx}\left(\frac{1}{3}\right)$ 0.333333

$\text{approx}\left(\left\{\frac{1}{3}, \frac{1}{9}\right\}\right)$ {0.333333, 0.111111}

$\text{approx}\{\{\sin(\pi), \cos(\pi)\}\}$ {0., -1.}

$\text{approx}\left(\left[\sqrt{2}, \sqrt{3}\right]\right)$ [1.41421 1.73205]

$\text{approx}\left(\left[\frac{1}{3}, \frac{1}{9}\right]\right)$ [0.333333 0.111111]

approx()

Catalogus >

approx(Lijst1)⇒lijst

$$\text{approx}(\{\sin(\pi), \cos(\pi)\}) \quad \{0, -1\}$$

approx(Matrix1)⇒matrix

$$\text{approx}([\sqrt{2} \quad \sqrt{3}]) \quad [1.41421 \quad 1.73205]$$

Geeft een lijst of *matrix* waarin elk element uitgewerkt is naar een decimale waarde, indien mogelijk.

▶approxFraction()

Catalogus >

Lijst ▶**approxFraction([Tol])**⇒lijst

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \tan(\pi) \quad 0.833333$$

Matrix ▶**approxFraction([Tol])**⇒matrix

$$0.8333333333333333 \text{▶approxFraction}(5 \cdot \epsilon^{-14}) \quad \frac{5}{6}$$

Geeft de invoer weer als een breuk, gebruikt een tolerantie van *Tol*. Als *tol* wordt weggelaten, wordt er een tolerantie van 5.E-14 gebruikt.

Opmerking: u kunt deze functie vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @>**approxFraction**(...) in te typen.

$$\{\pi, 1.5\} \text{▶approxFraction}(5 \cdot \epsilon^{-14}) \quad \left\{ \frac{5419351}{1725033}, \frac{3}{2} \right\}$$

approxRational()

Catalogus >

approxRational(Lijst[, tol])⇒lijst

$$\text{approxRational}(0.333, 5 \cdot 10^{-5}) \quad \frac{333}{1000}$$

approxRational(Matrix[, Tol])⇒matrix

$$\text{approxRational}(\{0.2, 0.33, 4.125\}, 5 \cdot \epsilon^{-14}) \quad \left\{ \frac{1}{5}, \frac{33}{100}, \frac{33}{8} \right\}$$

Geeft het argument als een breuk met een tolerantie van *tol*. Als *tol* wordt weggelaten, wordt er een tolerantie van 5.E-14 gebruikt.

arccos()Zie $\cos^{-1}()$, pag. 27.**arccosh()**Zie $\cosh^{-1}()$, pag. 28.**arccot()**Zie $\cot^{-1}()$, pag. 29.

arccoth() Zie $\text{coth}^{-1}()$, pag. 30.

arccsc() Zie $\text{csc}^{-1}()$, pag. 32.

arccsch() Zie $\text{csch}^{-1}()$, pag. 33.

arcsec() Zie $\text{sec}^{-1}()$, pag. 137.

arcsech() Zie $\text{sech}^{-1}()$, pag. 138.

arcsin() Zie $\text{sin}^{-1}()$, pag. 146.

arcsinh() Zie $\text{sinh}^{-1}()$, pag. 147.

arctan() Zie $\text{tan}^{-1}()$, pag. 157.

arctanh() Zie $\text{tanh}^{-1}()$, pag. 158.

augment() [Catalogus >](#)

augment(Lijst1, Lijst2) ⇒ lijst

$\text{augment}(\{1, -3, 2\}, \{5, 4\})$ $\{1, -3, 2, 5, 4\}$

Geeft een nieuwe lijst die bestaat uit Lijst2 aan het eind van Lijst1.

augment()Catalogus > **augment(Matrix1, Matrix2)** ⇒ *matrix*

Geeft een nieuwe matrix die bestaat uit *Matrix2* toegevoegd aan *Matrix1*. Wanneer het teken “,” wordt gebruikt, moeten de matrices gelijke rijafmetingen hebben, en wordt *Matrix2* toegevoegd aan *Matrix1* als nieuwe kolommen. Augment verandert *Matrix1* en *Matrix2* niet.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$	→ <i>m1</i>	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} 5 \\ 6 \end{bmatrix}$	→ <i>m2</i>	$\begin{bmatrix} 5 \\ 6 \end{bmatrix}$
augment(<i>m1</i> , <i>m2</i>)		$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 3 & 4 & 6 \end{bmatrix}$

avgRC()Catalogus > **avgRC(Uitdr1, Var [=Waarde] [, Stap])** ⇒ *uitdrukking***avgRC(Uitdr1, Var [=Waarde] [, Lijst1])** ⇒ *lijst***avgRC(Lijst1, Var [=Waarde] [, Stap])** ⇒ *lijst***avgRC(Matrix1, Var [=Waarde] [, Stap])** ⇒ *matrix*

Geeft het differentiequotiënt (gemiddelde veranderingssnelheid).

Uitdr1 kan een door de gebruiker gedefinieerde functienaam zijn (zie **Func**).

Wanneer *Waarde* gespecificeerd is, wordt elke eerdere variabeletoekenning of elke huidige “|”-substitutie voor de variabele onderdrukt.

Stap is de stapgrootte. Als *Stap* wordt weggelaten, is de standaardwaarde 0,001.

Merk op dat de soortgelijke functie **centralDiff()** het centraal-differentiequotiënt gebruikt.

bal()

bal(*NPmt*,*N*,*I*,*PV*, [*Pmt*], [*FV*], [*PpY*], [*CpY*], [*PmtAt*], [*afgerondeWaarde*]) \Rightarrow waarde

bal(*NPmt*,*amortTable*) \Rightarrow waarde

Aflossingsfunctie die de geplande balans berekent na een gespecificeerde betaling.

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* en *PmtAt* worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166.

NPmt specificeert het nummer van de betaling waarna u de gegevens berekend wilt hebben.

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* en *PmtAt* worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166.

- Als u *Pmt* weglaat, dan wordt de standaardwaarde $Pmt = \text{tvmPmt}(N, I, PV, FV, PpY, CpY, PmtAt)$ gebruikt.
- Als u *FV* weglaat, dan wordt de standaardwaarde $FV = 0$ gebruikt.
- De standaardwaarden voor *PpY*, *CpY* en *PmtAt* zijn hetzelfde als voor de TVM-functies.

afgerondeWaarde specificeert het aantal decimalen voor afronding. Standaardwaarde=2.

bal(*NPmt*,*amortTable*) berekent de balans na het nummer van de betaling *NPmt*, op basis van de aflossingstabel *amortTable*. Het argument *amortTable* moet een matrix zijn in de vorm die beschreven wordt onder **amortTbl()**, pag. 7.

Opmerking: zie ook $\Sigma\text{Int}()$ en $\Sigma\text{Prn}()$, pag. 191.

bal (5,6,5.75,5000,,12,12)	833.11
-----------------------------------	--------

<i>tbl:=amortTbl</i> (6,6,5.75,5000,,12,12)	
---	--

0	0.	0.	5000.
1	-23.35	-825.63	4174.37
2	-19.49	-829.49	3344.88
3	-15.62	-833.36	2511.52
4	-11.73	-837.25	1674.27
5	-7.82	-841.16	833.11
6	-3.89	-845.09	-11.98

bal (4, <i>tbl</i>)	1674.27
-----------------------------	---------

Geheel getal ►Base2 ⇒ *geheel getal*

256►Base2

0b10000000

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @►Base2 in te typen.

0h1F►Base2

0b11111

Converteert *Geheel getal* naar een binair getal. Binaire of hexadecimale getallen hebben altijd respectievelijk het prefix 0b of 0h. Nul, niet de letter O, gevolgd door b of h.

0b *binairGetal*

0h *hexadecimaalGetal*

Een binair getal kan maximaal 64 cijfers hebben. Een hexadecimaal getal kan maximaal 16 cijfers hebben.

Zonder prefix wordt *Geheel getal* behandeld als decimaal (grondtal 10). Het resultaat wordt binair weergegeven, ongeacht de Grondtal-modus.

Negatieve getallen worden weergegeven in de "twee-complement"-vorm. Bijvoorbeeld,

-1 wordt weergegeven als
0hFFFFFFFFFFFFFFF in de
hexadecimale modus 0b111...111 (64
enen) in de binaire modus

-2⁶³ wordt weergegeven als
0h8000000000000000 in de
hexadecimale modus 0b100...000 (63
nullen) in de binaire modus

Als u een decimaal geheel getal invoert dat buiten het bereik van een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief) valt, dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen. In de volgende voorbeelden vallen de waarden buiten het bereik.

2^{63} wordt -2^{63} en wordt weergegeven als 0h8000000000000000 in de hexadecimale modus 0b100...000 (63 nullen) in de binaire modus

2^{64} wordt 0 en wordt weergegeven als 0h0 in de hexadecimale modus 0b0 in de binaire modus

$-2^{63} - 1$ wordt $2^{63} - 1$ en wordt weergegeven als 0h7FFFFFFFFFFFFFFF in de hexadecimale modus 0b111...111 (64 enen) in de binaire modus

►Base10 (►Grondtal10)

Geheel getal ►Base10⇒*geheel getal*

0b10011►Base10	19
0h1F►Base10	31

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @►Base10 in te typen.

Converteert *Geheel getal* naar een decimaal (grondtal 10) getal. Een binair of hexadecimaal getal moet altijd respectievelijk het prefix 0b of 0h hebben.

0b *binairGetal*

0h *hexadecimaalGetal*

Nul, niet de letter O, gevolgd door b of h.

Een binair getal kan maximaal 64 cijfers hebben. Een hexadecimaal getal kan maximaal 16 cijfers hebben.

Zonder prefix wordt *Geheel getal* behandeld als decimaal. Het resultaat wordt als decimaal getal weergegeven, ongeacht de Grondtal-modus.

►Base16 (►Grondtal16)

Geheel getal ►Base16⇒*geheel getal*

256►Base16	0h100
0b111100001111►Base16	0hFOF

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @►Base16 in te typen.

Converteert *Geheel getal* naar een hexadecimaal getal. Binaire of hexadecimale getallen hebben altijd respectievelijk het prefix 0b of 0h.

0b *binairGetal*

0h *hexadecimaalGetal*

Nul, niet de letter O, gevolgd door b of h.

Een binair getal kan maximaal 64 cijfers hebben. Een hexadecimaal getal kan maximaal 16 cijfers hebben.

Zonder prefix wordt *Geheel getal* behandeld als decimaal (grondtal 10). Het resultaat wordt als hexadecimaal getal weergegeven, ongeacht de Grondtal-modus.

Als u een decimaal geheel getal invoert dat te groot is voor een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief), dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen. Zie voor meer informatie ►Base2, pag. 17.

binomCdf()

binomCdf(n,p)⇒lijst

binomCdf($n,p,ondergrens,bovengrens$)⇒getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

binomCdf($n,p,bovengrens$)voor $P(0 \leq X \leq bovengrens)$ ⇒getal als *bovengrens* een getal is, *lijst* als *bovengrens* een lijst is

Berekent de cumulatieve kans voor de discrete binomiale verdeling met aantal pogingen n en succeskans p bij iedere poging.

Voor $P(X \leq bovengrens)$ stelt u *ondergrens*=0 in

binomPdf(n,p) \Rightarrow lijst

binomPdf($n,p,XWaarde$) \Rightarrow getal als $XWaarde$ een getal is, *lijst* als $XWaarde$ een lijst is

Berekent de kans voor de discrete binomiale verdeling met aantal pogingen n en succeskans p bij iedere poging.

C

ceiling()

Geeft het dichtstbijliggende gehele getal dat \geq is aan het argument.

<code>ceiling(.456)</code>	1.
----------------------------	----

Het argument kan een reëel of complex getal zijn.

Opmerking: zie ook **floor()**.

ceiling(*Lijst*) \Rightarrow lijst

<code>ceiling({-3.1,1,2.5})</code>	{-3.,1,3.}
------------------------------------	------------

ceiling(*Matrix*) \Rightarrow matrix

<code>ceiling($\begin{bmatrix} 0 & -3.2 \cdot i \\ 1.3 & 4 \end{bmatrix}$)</code>	$\begin{bmatrix} 0 & -3 \cdot i \\ 2. & 4 \end{bmatrix}$
--	--

Geeft een lijst of matrix met de 'plafondwaarde' van elk element.

centralDiff()

centralDiff(*Uitdr*1,*Var* [=Waarde]
[,*Stap*]) \Rightarrow uitdrukking

centralDiff(*Uitdr*1,*Var*
[,*Stap*]) | *Var*=Waarde \Rightarrow uitdrukking

centralDiff(*Uitdr*1,*Var* [=Waarde],[*Lijst*]) \Rightarrow lijst

centralDiff(*Lijst*1,*Var* [=Waarde],[*Stap*]) \Rightarrow lijst

centralDiff(*Matrix*1,*Var* [=Waarde],[*Stap*]) \Rightarrow matrix

Geeft de numerieke afgeleide met behulp van de centraal-differentiequotiëntformule.

Wanneer *Waarde* gespecificeerd is, wordt elke eerdere variabeletoekenning of elke huidige "I"-substitutie voor de variabele onderdrukt.

Stap is de stapgrootte. Als *Stap* wordt weggelaten, is de standaardwaarde 0,001.

Wanneer u *Lijst1* of *Matrix1* gebruikt, dan wordt de bewerking toegepast op de waarden in de lijst of op de elementen in de matrix.

Opmerking: zie ook .

char()

char(*Geheel getal*)⇒*teken*

char(38)

"&"

Geeft een tekenreeks die het teken met het nummer *Geheel getal* van de tekenserie van de rekenmachine bevat. Het geldige bereik voor *Geheel getal* is 0–65535.

char(65)

"A"

 χ^2 2way

χ^2 2way *obsMatrix*

chi22way *obsMatrix*

Berekent een χ^2 -toets voor afhankelijkheid op de kruistabel van aantallen in de geobserveerde matrix *ObsMatrix*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een matrix "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat. χ^2	Chi-kwadraat-statistiek: som (geobserveerd - verwacht) ² /verwacht.
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden van de chi-kwadraat-statistieken
stat.ExpMat	Matrix van de verwachte tabel met aantallen elementen, waarbij wordt uitgegaan van de nulhypothese
stat.CompMat	Matrix van chi-kwadraat-statistiekbijdragen van elementen

$\chi^2\text{Cdf}(\text{ondergrens}, \text{bovengrens}, df) \Rightarrow$ getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, lijst als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

$\text{chi2Cdf}(\text{ondergrens}, \text{bovengrens}, df) \Rightarrow$ getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, lijst als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

Berekent de χ^2 -verdelingskans tussen *ondergrens* en *bovengrens* voor de gespecificeerde vrijheidsgraden *df*.

Voor $P(X \leq \text{bovengrens})$ stelt u *ondergrens* = 0 in.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216.)

$\chi^2\text{GOF } \text{obsLijst}, \text{expLijst}, df$

$\text{chi2GOF } \text{obsLijst}, \text{expLijst}, df$

Voert een toets uit om te bevestigen dat de steekproefgegevens afkomstig zijn uit een populatie met de gespecificeerde verdeling. *obsLijst* is een lijst met aantallen en moet gehele getallen bevatten. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat. χ^2	Chi-kwadraat-statistiek: som (geobserveerd - verwacht) ² /verwacht
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden van de chi-kwadraat-statistieken
stat.ComplList	Chi-kwadraat-statistiekbijdragen van elementen

$\chi^2\text{Pdf}(X\text{Waarde}, df) \Rightarrow$ getal als *XWaarde* een getal is, lijst als *XWaarde* een lijst is

chi2Pdf(*XWaarde*,*df*) ⇒ *getal* als *XWaarde* een getal is, *lijst* als *XWaarde* een lijst is

Bereken de kansdichtheidsfunctie (pdf) voor de χ^2 -verdeling bij een gespecificeerde *XWaarde* voor de gespecificeerde vrijheidsgraden *df*.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

ClearAZ

ClearAZ

Wist alle variabelen die bestaan uit één teken in de huidige opgave.

Als een aantal van de variabelen vergrendeld is, veroorzaakt deze opdracht een foutmelding en worden alleen de niet-vergrendelde variabelen gewist. Zie **unLock**, pag. 169.

ClrErr

ClrErr

Wist de foutstatus en zet de systeemvariabele *errCode* op nul.

De **Else**-bepaling van het **Try...Else...EndTry**-blok moet **ClrErr** of **PassErr** gebruiken. Als de fout verwerkt of genegeerd moet worden, gebruik dan **ClrErr**. Als onbekend is wat er met de fout gedaan moet worden, gebruik dan **PassErr** om hem te verzenden naar de volgende foutenafhandelaar. Als er geen onbesliste **Try...Else...EndTry**-foutenafhandelaars meer zijn, wordt het foutendialoogvenster weergegeven zoals normaal is.

Opmerking: zie ook **PassErr**, pag. 113 en **Try**, pag. 162.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld:

Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Zie voor een voorbeeld van **ClrErr** Voorbeeld 2 onder het commando **Try** (pag. 162).

colAugment()

Catalogus >

colAugment(*Matrix1*, *Matrix2*) \Rightarrow *matrix*

Geeft een nieuwe matrix die bestaat uit *Matrix2* toevoegd aan *Matrix1*. De matrices moeten evenveel kolommen hebben, en *Matrix2* wordt toegevoegd aan *Matrix1* als nieuwe rijen. Dit verandert *Matrix1* of *Matrix2* niet.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m2$	$\begin{bmatrix} 5 & 6 \end{bmatrix}$
colAugment (<i>m1</i> , <i>m2</i>)	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$

colDim()

Catalogus >

colDim(*Matrix*) \Rightarrow *uitdrukking*

Geeft het aantal kolommen in *Matrix*.

colDim ($\begin{bmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 3 & 4 & 5 \end{bmatrix}$)	3
--	---

Opmerking: zie ook **rowDim()**.

colNorm()

Catalogus >

colNorm(*Matrix*) \Rightarrow *uitdrukking*

Geeft het maximum van de sommen van de absolute waarden van de elementen in de kolommen in *Matrix*.

$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 4 & 5 & -6 \end{bmatrix} \rightarrow mat$	$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 4 & 5 & -6 \end{bmatrix}$
colNorm (<i>mat</i>)	9

Opmerking: onbepaalde matrixelementen zijn niet toegestaan. Zie ook **rowNorm()**.

conj()

Catalogus >

conj(*Lijst1*) \Rightarrow *lijst*

conj(*Matrix1*) \Rightarrow *matrix*

Geeft de complex geconjugeerde van het argument.

Opmerking: alle onbepaalde variabelen worden behandeld als reële variabelen.

constructMat()Catalogus > **constructMat**

(
Uitdr
 ,
Var1
 ,
Var2
 ,*aantalRijen*,*aantalKolommen*) \Rightarrow matrix

constructMat($\frac{1}{i+j}, i, j, 3, 4$)	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$
	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$
	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{7}$
	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{7}$	$\frac{1}{8}$

Geeft een matrix op basis van de argumenten.

Uitdr is een uitdrukking in de variabelen *Var1* en *Var2*. Elementen in de resulterende matrix worden gevormd door *Uitdr* uit te werken voor elke opgehoogde waarde van *Var1* en *Var2*.

Var1 wordt automatisch verhoogd van **1** tot en met *aantalRijen*. Binnen elke rij wordt *Var2* verhoogd van **1** tot en met *aantalKolommen*.

CopyVar()Catalogus >

CopyVar *Var1*, *Var2*

Define $a(x) = \frac{1}{x}$	Done
-----------------------------	------

CopyVar *Var1*., *Var2*.

Define $b(x) = x^2$	Done
---------------------	------

CopyVar *Var1*, *Var2* kopieert de waarde van variabele *Var1* naar variabele *Var2*, waarbij *Var2* indien nodig gecreëerd wordt. Variabele *Var1* moet een waarde hebben.

CopyVar <i>a,c</i> : $c(4)$	$\frac{1}{4}$
-----------------------------	---------------

CopyVar <i>b,c</i> : $c(4)$	16
-----------------------------	----

Als *Var1* de naam van een bestaande, door de gebruiker gedefinieerde functie is, kopieert CopyVar de definitie van die functie naar functie *Var2*. Functie *Var1* moet gedefinieerd zijn.

Var1 moet voldoen aan de naamgevingsvereisten of moet een indirecte uitdrukking zijn die vereenvoudigd wordt tot een variabelenaam die voldoet aan de vereisten.

CopyVar()

Catalogus >

CopyVar *Var1.*, *Var2.* kopieert alle leden van de variabelegroep *Var1.* naar de groep *Var2.*, waarbij *Var2.* indien nodig wordt gecreëerd.

Var1 moet de naam van een bestaande variabelegroep zijn, zoals de statistische *stat.nn*-resultaten of variabelen die gecreëerd zijn met de **LibShortcut()**-functie. Als *Var2* reeds bestaat, dan vervangt deze opdracht alle elementen die beide groepen gemeenschappelijk hebben, en worden de elementen die nog niet bestaan toegevoegd. Als één of meer elementen van *Var2.* vergrendeld zijn, dan blijven alle elementen van *Var2.* ongewijzigd.

<i>aa.a:=45</i>	45																
<i>aa.b:=6.78</i>	6.78																
CopyVar <i>aa.,bb.</i>	Done																
getVarInfo()	<table border="1"><tr><td><i>aa.a</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>aa.b</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>bb.a</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>bb.b</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr></table>	<i>aa.a</i>	"NUM"		0	<i>aa.b</i>	"NUM"		0	<i>bb.a</i>	"NUM"		0	<i>bb.b</i>	"NUM"		0
<i>aa.a</i>	"NUM"		0														
<i>aa.b</i>	"NUM"		0														
<i>bb.a</i>	"NUM"		0														
<i>bb.b</i>	"NUM"		0														

corrMat()

Catalogus >

corrMat{*Lijst1*,*Lijst2*[,...[,*Lijst20*]]}

Berekent de correlatiematrix voor de matrix bestaande uit [*Lijst1*, *Lijst2*, ..., *Lijst20*].

cos()

-toets

cos{*Lijst1*}⇒*lijst*

In de hoekmodus Graden:

cos{*Lijst1*} geeft een lijst van de cosinussen van alle elementen in *Lijst1*.

In de hoekmodus Decimale graden:

Opmerking: het argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, decimale graden of radialen volgens de huidige hoekmodus-instelling. U kunt °, G of $\frac{\pi}{180}$ gebruiken om de hoekmodus tijdelijk te onderdrukken.

In de hoekmodus Radialen:

cos
{*vierkanteMatrix1*}⇒*vierkanteMatrix*

Geeft de matrixcosinus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de cosinus van elk element.

In de hoekmodus Radialen:

cos	$\begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$	
		$\begin{bmatrix} 0.212493 & 0.205064 & 0.121389 \\ 0.160871 & 0.259042 & 0.037126 \\ 0.248079 & -0.090153 & 0.218972 \end{bmatrix}$

Wanneer een scalaire functie $f(A)$ werkt op *vierkanteMatrix1* (A), dan wordt het resultaat berekend door het volgende algoritme:

Bereken de eigenwaarden (λ_i) en de eigenvectoren (V_i) van A .

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Bovendien kan hij geen symbolische variabelen hebben die geen waarde toegekend hebben gekregen.

Vorm de matrices:

$$B = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix} \text{ and } X = [V_1, V_2, \dots, V_n]$$

Vervolgens $A = X B X^{-1}$ en $f(A) = X f(B) X^{-1}$.
Bijvoorbeeld $\cos(A) = X \cos(B) X^{-1}$
waarbij:

$\cos(B) =$

$$\begin{bmatrix} \cos(\lambda_1) & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \cos(\lambda_2) & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & \cos(\lambda_n) \end{bmatrix}$$

Alle berekeningen worden uitgevoerd met behulp van drijvende komma-rekenkunde.

$\cos^{-1}(Lijst1) \Rightarrow lijst$

In de hoekmodus Graden:

$\cos^{-1}(Lijst1)$ geeft een lijst van de inverse cosinussen van elk element van *Lijst1*.

In de hoekmodus Decimale graden:

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

In de hoekmodus Radialen:

$\cos^{-1}()$

trig -toets

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `arccos (...)` in te typen.

\cos^{-1}
(*vierkanteMatrix1*) \Rightarrow *vierkanteMatrix*

Geeft de inverse matrixcosinus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse cosinus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode `cos()`.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

$$\cos^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{bmatrix} 1.73485+0.064606 \cdot i & -1.49086+2.10514 \\ -0.725533+1.51594 \cdot i & 0.623491+0.778369 \\ -2.08316+2.63205 \cdot i & 1.79018-1.27182 \cdot i \end{bmatrix}$$

Om het hele resultaat te zien drukt u op \blacktriangle en gebruikt u vervolgens \blacktriangleleft en \blacktriangleright om de cursor te verplaatsen.

`cosh()`

Catalogus >

`cosh(Lijst1)` \Rightarrow *lijst*

In de hoekmodus Graden:

`cosh(Lijst1)` geeft een lijst van de cosinussen hyperbolicus van elk element van *Lijst1*.

`cosh`
(*vierkanteMatrix1*) \Rightarrow *vierkanteMatrix*

Geeft de matrixcosinus hyperbolicus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de cosinus hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode `cos()`.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen:

$$\cosh \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{bmatrix} 421.255 & 253.909 & 216.905 \\ 327.635 & 255.301 & 202.958 \\ 226.297 & 216.623 & 167.628 \end{bmatrix}$$

$\cosh^{-1}()$

Catalogus >

`cosh^{-1}(Lijst1)` \Rightarrow *lijst*

cosh⁻¹(Lijst1) geeft een lijst van de inverse cosinussen hyperbolicus van elk element van Lijst1.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arcCosh (...)** in te typen.

cosh⁻¹
(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de inverse matrixcosinus hyperbolicus van vierkanteMatrix1. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse cosinus hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

$$\cosh^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 2.52503+1.73485 \cdot i & -0.009241-1.4908i \\ 0.486969-0.725533 \cdot i & 1.66262+0.623491i \\ -0.322354-2.08316 \cdot i & 1.26707+1.79018i \end{bmatrix}$$

Om het hele resultaat te zien drukt u op **▲** en gebruikt u vervolgens **◀** en **▶** om de cursor te verplaatsen.

cot(Lijst1) ⇒ lijst

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: het argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, decimale graden of radialen volgens de huidige hoekmodus-instelling. U kunt [°], ^G of ^rgebruiken om de hoekmodus tijdelijk te onderdrukken.

In de hoekmodus Decimale graden:

In de hoekmodus Radialen:

cot⁻¹(Lijst1)⇒lijst

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

$$\cot^{-1}(1) = 45.$$

In de hoekmodus Decimale graden:

cot⁻¹()

trig -toets

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arccot (...)** in te typen.

cot ⁻¹ (1)	50.
-----------------------	-----

In de hoekmodus Radialen:

coth()

Catalogus >

coth(Lijst1)⇒lijst

coth⁻¹()

Catalogus >

coth⁻¹(Lijst1)⇒lijst

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arccoth (...)** in te typen.

count()

Catalogus >

count(Waarde1 of Lijst1 [,Waarde2 of Lijst2 [,...]])⇒waarde

Geeft het samengenomen aantal van alle elementen in de argumenten die uitgewerkt worden tot numerieke waarden.

Elk argument kan een uitdrukking, waarde, lijst of matrix zijn. U kunt gegevenstypen mengen en argumenten met verschillende afmetingen gebruiken.

Bij een lijst, matrix of reeks cellen wordt elk element uitgewerkt om te bepalen of het moet worden opgenomen in de telling.

In de toepassing Lijsten & Spreadsheet kunt u een reeks cellen op de plaats van elk argument gebruiken.

Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

countif()

Catalogus >

countif(Lijst, Criteria)⇒waarde

countif({1,3,"abc",undef,3,1},3)	2
----------------------------------	---

Telt het aantal elementen dat gelijk is aan 3.

Geeft het samengenomen aantal van alle elementen in *Lijst* die voldoen aan de gespecificeerde *Criteria*.

Criteria kan zijn:

- Een waarde, uitdrukking of tekenreeks. Bijvoorbeeld: **3** telt alleen die elementen in *Lijst* die vereenvoudigd worden tot de waarde 3.
- Een Booleaanse uitdrukking met het symbool **?** als tijdelijke plaatsaanduiding voor elk element. Bijvoorbeeld, **?<5** telt alleen die elementen in *Lijst* die kleiner zijn dan 5.

In de toepassing Lijsten & Spreadsheet kunt u een reeks cellen gebruiken op de plaats van *Lijst*.

Lege elementen in de lijst worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Opmerking: zie ook **sumlf()**, pag. 155 en **frequency()**, pag. 57.

`countIf{"abc","def","abc",3},"def"` 1

Telt het aantal elementen dat gelijk is aan "def".

`countIf{1,3,5,7,9},?<5` 2

Telt 1 en 3.

`countIf{1,3,5,7,9},2<?<8` 3

Telt 3, 5 en 7.

`countIf{1,3,5,7,9},?<4 or ?>6` 4

Telt 1, 3, 7 en 9.

cPolyRoots()

cPolyRoots(*Poly*,*Var*) \Rightarrow *lijst*

cPolyRoots(*LijstVanCoëff*) \Rightarrow *lijst*

De eerste syntax, **cPolyRoots**(*Poly*,*Var*), geeft een lijst met complexe oplossingen van de veelterm (polynoom) *Poly* voor de variabele *Var*.

De tweede syntax, **cPolyRoots**(*LijstVanCoëff*), geeft een lijst met complexe oplossingen voor de coëfficiënten in *LijstVanCoëff*.

Opmerking: zie ook **polyRoots()**, pag. 115.

crossP()

crossP(*Lijst1*, *Lijst2*) \Rightarrow *lijst*

Geeft het uitwendige product van *Lijst1* en *Lijst2* als een lijst.

Lijst1 en *Lijst2* moeten gelijke afmetingen hebben, en de afmeting moet 2 of 3 zijn.

crossP(*Vector1*, *Vector2*) \Rightarrow *vector*

Geeft een rij- of kolomvector (afhankelijk van de argumenten) die het uitwendig product is van *Vector1* en *Vector2*.

Zowel *Vector1* als *Vector2* moeten rijvectoren zijn, of beide moeten kolomvectoren zijn. Beide vectoren moeten gelijke afmetingen hebben, en de afmeting moet 2 of 3 zijn.

crossP([1 2 3],[4 5 6])	[-3 6 -3]
crossP([1 2],[3 4])	[0 0 -2]

csc() -toets

csc(*Lijst1*) \Rightarrow *lijst*

In de hoekmodus Graden:

In de hoekmodus Decimale graden:

In de hoekmodus Radialen:

csc⁻¹() -toets

csc⁻¹(*Lijst1*) \Rightarrow *lijst*

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

$\text{csc}^{-1}(1)$ 90.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arccsc (...)** in te typen.

In de hoekmodus Decimale graden:

$\text{csc}^{-1}(1)$ 100.

In de hoekmodus Radialen:

$\text{csch}(\text{Lijst1}) \Rightarrow \text{lijst}$

$\text{csch}^{-1}(\text{Lijst1}) \Rightarrow \text{lijst}$

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arccsch (...)** in te typen.

CubicReg $X, Y, [\text{Freq}] [, \text{Categorie}, \text{Opnemen}]$

Bereken de derdegraads veeltermregressie $y = a \cdot x^3 + b \cdot x^2 + c \cdot x + d$ op de lijsten X en Y met frequentie Freq . Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in Freq specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -punt voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriëcodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriëcodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriëcode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot x^3 + b \cdot x^2 + c \cdot x + d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regressiecoëfficiënten

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.R ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

cumulativeSum()

Catalogus >

cumulativeSum(Lijst1) ⇒ lijst

cumulativeSum({1,2,3,4}) {1,3,6,10}

Geeft een lijst met de cumulatieve sommen van de elementen in *Lijst1*, beginnend bij element 1.

cumulativeSum(Matrix1) ⇒ matrix

Geeft een matrix van de cumulatieve sommen van de elementen van *Matrix1*. Elk element is de cumulatieve som van de kolom, van boven naar beneden.

1 2	→ m1	1 2
3 4		3 4
5 6		5 6
cumulativeSum(m1)		1 2
		4 6
		9 12

Een leeg element in *Lijst1* of *Matrix1* levert een leeg element in de resulterende lijst of matrix op. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Cycle

Catalogus >

Cycle

Brengt de besturing onmiddellijk naar de volgende iteratie van de huidige lus (**For**, **While** of **Loop**).

Cycle is niet toegestaan buiten de drie lusstructuren (**For**, **While** of **Loop**).

Functies die de gehele getallen van 1 tot 100 optelt, waarbij 50 wordt overgeslagen.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g()$ =Func	Done
Local $temp,i$	
$0 \rightarrow temp$	
For $i,1,100,1$	
If $i=50$	
Cycle	
$temp+i \rightarrow temp$	
EndFor	
Return $temp$	
EndFunc	
$g()$	5000

►Cylind

Vector ►Cylind

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @>Cylind in te typen.

Geef de rij- of kolomvector in cilindrische vorm weer [$r, \angle\theta, z$].

Vector moet exact drie elementen hebben. De vector kan een rij of een kolom zijn.

D

dbd()

$dbd(datum1, datum2) \Rightarrow waarde$

Geeft het aantal dagen tussen *datum1* en *datum2* met behulp van de actuele-dag-telmethode.

datum1 en *datum2* kunnen getallen of lijsten met getallen zijn binnen het bereik van de datums op de standaard kalender. Als zowel *datum1* als *datum2* lijsten zijn, dan moeten deze dezelfde lengte hebben.

datum1 en *datum2* moeten tussen de jaren 1950 tot en met 2049 liggen.

$dbd(12.3103,1.0104)$	1
$dbd(1.0107,6.0107)$	151
$dbd(3112.03,101.04)$	1
$dbd(101.07,106.07)$	151

U kunt de datums in twee notaties invoeren. De plaatsing van de decimale punt onderscheidt de datumnotaties.

MM.DDJJ (algemeen gebruikte notatie in de Verenigde Staten)

DDMM.JJ (algemeen gebruikte notatie in Europa)

►DD

Uitdr1 ►DD⇒*waarde*

Lijst1 ►DD⇒*lijst*

Matrix1 ►DD⇒*matrix*

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door $\text{e}>\text{DD}$ in te typen.

Geeft het decimale equivalent van het argument, uitgedrukt in graden. Het argument is een getal, lijst of matrix die op basis van de hoekmodus-instelling geïnterpreteerd wordt als decimale graden, radialen of graden.

In de hoekmodus Graden:

(1.5°) ►DD	1.5°
$(45^\circ 22' 14.3'')$ ►DD	45.3706°
$(\{45^\circ 22' 14.3'', 60^\circ 0' 0''\})$ ►DD	$\{45.3706^\circ, 60^\circ\}$

In de hoekmodus Decimale graden:

1►DD	$\frac{9}{10}$
------	----------------

In de hoekmodus Radialen:

(1.5) ►DD	85.9437°
-------------	----------

►Decimal

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door $\text{e}>\text{Decimal}$ in te typen.

Geeft het argument in decimale vorm weer. Deze operator kan alleen op het eind van de invoerregel gebruikt worden.

$\frac{1}{3}$ ►Decimal	0.333333
------------------------	----------

Define (Definiëren)

Define *Var* = *Uitdrukking*

Define Functie(Param1, Param2, ...) =
Uitdrukking

Definieert de variabele *Var* of de door de gebruiker gedefinieerde functie *Functie*.

Parameters, zoals *Param1*, vormen de plaats voor het doorgeven van argumenten aan de functie. Bij het oproepen van een door de gebruiker gedefinieerde functie moet u argumenten opgeven (bijvoorbeeld waarden of variabelen) die overeenkomen met de parameters. De functie werkt, wanneer deze wordt aangeroepen, *Uitdrukking* uit met de opgegeven argumenten.

Var en *Functie* kunnen niet de naam van een systeemvariabele of van een ingebouwde functie of commando zijn.

Opmerking: deze vorm van **Define** staat gelijk aan het uitvoeren van de uitdrukking: *uitdrukking* → *Functie* (*Param1*, *Param2*).

Define Functie(Param1, Param2, ...) =
Func
Blok
EndFunc

Define Programma(Param1, Param2, ...) = **Prgm**
Blok
EndPrgm

In deze vorm kan de door de gebruiker gedefinieerde functie of programma een blok van meerdere beweringen uitvoeren.

Blok kan zowel een enkele bewering als een serie beweringen op aparte regels zijn. *Blok* kan ook uitdrukkingen en instructies (zoals **If**, **Then**, **Else** en **For**) bevatten.

Define $g(x,y)=2\cdot x-3\cdot y$	Done
$g(1,2)$	-4
$1 \rightarrow a: 2 \rightarrow b: g(a,b)$	-4
Define $h(x)=\text{when}(x<2,2\cdot x-3,-2\cdot x+3)$	Done
$h(-3)$	-9
$h(4)$	-5

Define $g(x,y)=\text{Func}$	Done
If $x>y$ Then	
Return x	
Else	
Return y	
EndIf	
EndFunc	
$g(3,-7)$	3

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Opmerking: Zie ook **Define LibPriv**, pag. 38 en **Define LibPub**, pag. 38.

```
Define g(x,y)=Prgm
  If x>y Then
    Disp x," greater than ",y
  Else
    Disp x," not greater than ",y
  EndIf
EndPrgm
Done
```

```
g(3,-7)
-----
3 greater than -7
-----
Done
```

Define LibPriv *Var = Uitdrukking*

Define LibPriv *Functie(Param1, Param2, ...) = Uitdrukking*

Define LibPriv *Functie(Param1, Param2, ...) = Func Blok*
EndFunc

Define LibPriv *Programma(Param1, Param2, ...) = Prgm Blok*
EndPrgm

Werkt hetzelfde als **Define**, behalve dat er een persoonlijke bibliotheekvariabele, -functie of -programma wordt gecreëerd. Persoonlijke functies en programma's verschijnen niet in de Catalogus.

Opmerking: Zie ook **Define**, pag. 36 en **Define LibPub**, pag. 38.

Define LibPub *Var = Uitdrukking*

Define LibPub *Functie(Param1, Param2, ...) = Uitdrukking*

Define LibPub *Functie(Param1, Param2, ...) = Func Blok*
EndFunc

Define LibPub *Programma*(*Param1*, *Param2*, ...) =
Prgm
Blok
EndPrgm

Werkt hetzelfde als **Define**, behalve dat er een openbare bibliotheekvariabele, -functie of -programma wordt gecreëerd. Openbare functies en programma verschijnen in de Catalogus nadat de bibliotheek is opgeslagen en vernieuwd.

Opmerking: Zie ook **Define**, pag. 36 en **Define LibPriv**, pag. 38.

deltaList()Zie Δ List(), pag. 85.**DelVar**Catalogus >

DelVar *Var1*[, *Var2*] [, *Var3*] ...

DelVar *Var*.

Wist de gespecificeerde variabele of variabelegroep uit het geheugen.

Als een aantal van de variabelen vergrendeld is, veroorzaakt deze opdracht een foutmelding en worden alleen de niet-vergrendelde variabelen gewist. Zie **unLock**, pag. 169.

DelVar *Var*. wist alle leden van de variabelegroep *Var*. (zoals de statistische *stat.nn*-resultaten of variabelen die gecreëerd zijn met de **LibShortcut()**-functie). De punt (.) in deze vorm van het commando **DelVar** beperkt dit tot het wissen van een variabelegroep; de enkelvoudige variabele *Var* wordt niet gewist.

<i>aa.a</i> :=45	45									
<i>aa.b</i> :=5.67	5.67									
<i>aa.c</i> :=78.9	78.9									
getVarInfo()	<table border="1"> <tbody> <tr> <td><i>aa.a</i></td> <td>"NUM"</td> <td>"{}"</td> </tr> <tr> <td><i>aa.b</i></td> <td>"NUM"</td> <td>"{}"</td> </tr> <tr> <td><i>aa.c</i></td> <td>"NUM"</td> <td>"{}"</td> </tr> </tbody> </table>	<i>aa.a</i>	"NUM"	"{}"	<i>aa.b</i>	"NUM"	"{}"	<i>aa.c</i>	"NUM"	"{}"
<i>aa.a</i>	"NUM"	"{}"								
<i>aa.b</i>	"NUM"	"{}"								
<i>aa.c</i>	"NUM"	"{}"								
DelVar <i>aa</i> .	Done									
getVarInfo()	"NONE"									

delVoid()Catalogus >

delVoid(*Lijst1*)⇒*lijst*

delVoid({1,void,3})	{1,3}
---------------------	-------

Geeft een lijst met de inhoud van *Lijst1* waaruit alle lege elementen verwijderd zijn.

Zie voor meer informatie over lege elementen pag. 216.

det(vierkanteMatrix[, Tolerantie])⇒uitdrukking

Geeft de determinant van *vierkanteMatrix*.

Optioneel wordt elk matrixelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder dan *Tolerantie* is. Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegeven is met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt *Tolerantie* genegeerd.

- Als u   gebruikt of de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen met behulp van de drijvende komma uitgevoerd.
- Als *Tolerantie* wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als:

$$5E-14 \cdot \max(\dim(\text{vierkanteMatrix})) \cdot \text{rowNorm}(\text{vierkanteMatrix})$$

diag(Lijst)⇒matrix

$$\text{diag}([2 \ 4 \ 6]) \quad \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 6 \end{bmatrix}$$

diag(rijMatrix)⇒matrix

diag(kolomMatrix)⇒matrix

Geeft een matrix met de waarden in de argumentenlijst of de argumentenmatrix op zijn hoofddiagonaal.

diag(vierkanteMatrix)⇒rijMatrix

Geeft een rijmatrix met de elementen uit de hoofddiagonaal van *vierkanteMatrix*.

$$\begin{bmatrix} 4 & 6 & 8 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} 4 & 6 & 8 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix}$$

$$\text{diag}(\text{Ans}) \quad \begin{bmatrix} 4 & 2 & 9 \end{bmatrix}$$

diag()

Catalogus >

vierkanteMatrix moet vierkant zijn.**dim()**

Catalogus >

dim(Lijst) ⇒ geheel getal $\text{dim}\{\{0,1,2\}\}$ 3Geeft de afmeting van *Lijst*.**dim(Matrix)** ⇒ lijst $\text{dim}\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 2 & -2 \\ 3 & 5 \end{pmatrix}$ {3,2}

Geeft de afmetingen van matrix als een lijst met twee elementen {rijen, kolommen}.

dim(String) ⇒ geheel getal $\text{dim}(\text{"Hello"})$ 5Geeft het aantal tekens in de tekenreeks *String*. $\text{dim}(\text{"Hello "&"there"})$ 11**Disp**

Catalogus >

Disp *uitdrOfString1* [, *uitdrOfString2*] ...

```

Define chars(start,end)=Prgm
  For i,start,end
  Disp i," ",char(i)
  EndFor
EndPrgm
  
```

Geeft de argumenten in de geschiedenis van de *Rekenmachine*. De argumenten worden achter elkaar weergegeven, met smalle spaties als scheiding.

Vooral handig in programma's en functies om de weergave van tussenberekeningen te verzekeren.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

```

chars(240,243)
-----
240 0
241 ñ
242 0
243 6
-----
  
```

DispAt

Catalogus >

DispAt *int,expr1* [, *expr2* ...] ...DispAt

DispAt stelt u in staat de regel op te geven waarin de gespecificeerde uitdrukking of string op het scherm zal worden weergegeven.

Voorbeeld

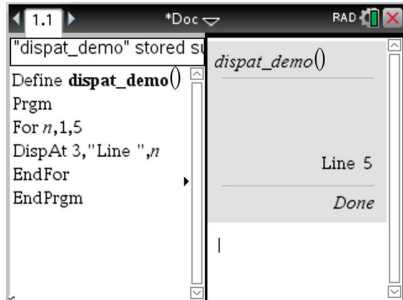
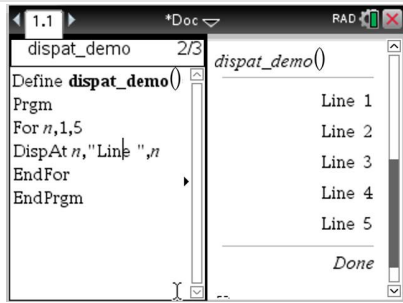
Het regelnummer kan worden opgegeven als een uitdrukking.

Let op: het regelnummer geldt niet voor het gehele scherm, maar voor het gedeelte dat direct volgt op de instructie /het programma.

Deze instructie maakt dashboard-achtige uitvoer mogelijk van programma's waarbij de waarde van een uitdrukking of van een sensor-uitlezing op dezelfde regel wordt bijgewerkt.

DispAten Disp kunnen binnen hetzelfde programma worden gebruikt.

Opmerking: Het maximale aantal is ingesteld op 8, aangezien dit overeenkomt met een scherm vol met regels op het rekenmachinescherm - zo lang de regels maar geen 2D wiskundige uitdrukkingen bevatten. Het exacte aantal regels is afhankelijk van de inhoud van de weergegeven informatie.

Illustratieve voorbeelden:

Define z(=	Uitvoer
Prgm	z()
For n,1,3	Iteratie 1:
DispAt 1,"N: ",n	Regel 1: N:1
Disp "Hallo"	Regel 2: Hallo
EndFor	Iteratie 2:
EndPrgm	Regel 1: N:2
	Regel 2: Hallo
	Regel 3: Hallo
	Iteratie 3:
	Regel 1: N:3
	Regel 2: Hallo
	Regel 3: Hallo

	Regel 4: Hallo
Define z1(=	z1()
Prgm	Regel 1: N:3
For n,1,3	Regel 2: Hallo
DispAt 1,"N:",n	Regel 3: Hallo
EndFor	Regel 4: Hallo
	Regel 5: Hallo
For n,1,4	
Disp "Hallo"	
EndFor	
EndPrgm	

Foutmeldingen:

Foutbericht	Beschrijving
Het DispAt regelnummer moet tussen de 1 en 8 liggen	Uitdrukking beoordeelt het Regelnummer buiten het bereik van 1-8 (inclusief 8)
Te weinig argumenten	In de functie of instructie ontbreken één of meer argumenten.
Geen argumenten	Hetzelfde als huidige 'syntax error' dialoog
Te veel argumenten	Beperk argument. Dezelfde error als Disp.
Ongeldig gegevenstype	Eerste argument moet een getal zijn.
Leeg: DispAt leeg	De "Hello World"-gegevenstypfout wordt gegeven voor "void" (indien 'terugbellen' is gedefinieerd)

►DMS*Lijst* ►DMS

In de hoekmodus Graden:

Matrix ►DMS

(45.371)►DMS	45°22'15.6"
{{45.371,60}}►DMS	{45°22'15.6",60°}

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @>DMS in te typen.

Interpreteert het argument als een hoek en geeft de equivalente DMS (DDDDDD°MM'SS.ss")-waarde weer. Zie °, ', " (pag. 195) voor de DMS (graden, minuten, seconden)-notatie.

Opmerking: ►DMS converteert van radialen naar graden als hij wordt gebruikt in de radialenmodus. Als de invoer gevolgd wordt door een gradensymbool $^\circ$, treedt er geen conversie op. U kunt ►DMS alleen op het eind van een invoerregel gebruiken.

dotP()

dotP(Lijst1, Lijst2)⇒uitdrukking

Geeft het inwendige product van twee lijsten.

dotP(Vector1, Vector2)⇒uitdrukking

Geeft het inwendige product van twee vectoren.

Beide moeten rijvectoren zijn, of beide moeten kolomvectoren zijn.

E

e^()

Opmerking: zie ook **e macht-template**, pag. 2.

Opmerking: op drukken om $e^{}$ weer te geven is niet hetzelfde als drukken op het teken op het toetsenbord.

U kunt een complex getal in reï θ polaire vorm invoeren. Gebruik deze vorm echter alleen in de hoekmodus Radialen; hij veroorzaakt een domeinfout in de hoekmodi Graden en Decimale graden.

e^(Lijst1)⇒lijst

Geeft **e** tot de macht van elk element in *Lijst1*.

e^(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de 'e tot de macht van *vierkanteMatrix1*'. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van e tot de macht van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

$e^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}}$	$\begin{bmatrix} 782.209 & 559.617 & 456.509 \\ 680.546 & 488.795 & 396.521 \\ 524.929 & 371.222 & 307.879 \end{bmatrix}$
--	---

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

eff()

Catalogus >

eff(*nominaalPercentage*, *CpY*) ⇒ waarde

eff(5.75,12)	5.90398
--------------	---------

Financiële functie die het nominale rentepercentage *nominaalPercentage* converteert naar een jaarlijks effectief percentage, waarbij *CpY* het aantal samengestelde periodes per jaar is.

nominaalPercentage moet een reëel getal zijn, en *CpY* moet een reëel getal > 0 zijn.

Opmerking: zie ook **nom()**, pag. 105.

eigVc()

Catalogus >

eigVc(*vierkanteMatrix*) ⇒ matrix

In rechthoekige complexe opmaak:

Geeft een matrix met de eigenvectoren voor een reële of complexe *vierkanteMatrix*, waarbij elke kolom in het resultaat overeenkomt met een eigenwaarde. Merk op dat een eigenvector niet uniek is; hij kan geschaald worden door een willekeurige constante factor. De eigenvectoren worden genormaliseerd, wat betekent: als $V = [x_1, x_2, \dots, x_n]$, dan:

$$x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 = 1$$

vierkanteMatrix wordt eerst gebalanceerd met gelijkheidsformaties tot de rij- en kolomnormen zo dicht mogelijk bij dezelfde waarde liggen. *vierkanteMatrix* wordt vervolgens gereduceerd tot de upper-Hessenberg-vorm en de eigenvectoren worden berekend via een Schur-factorisatie.

$$\begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix} \rightarrow mI \quad \begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix}$$

eigVc(*mI*)

-0.800906	0.767947	(
0.484029	0.573804+0.052258·i	0.5738*
0.352512	0.262687+0.096286·i	0.2626

Om het hele resultaat te zien drukt u op **▲** en gebruikt u vervolgens **◀** en **▶** om de cursor te verplaatsen.

eigVI()

Catalogus >

eigVI(vierkanteMatrix) ⇒ lijst

Geeft een lijst van de eigenwaarden van een reële of complexe *vierkanteMatrix*.

vierkanteMatrix wordt eerst gebalanceerd met gelijkheidstransformaties tot de rij- en kolomnormen zo dicht mogelijk bij dezelfde waarde liggen. *vierkanteMatrix* wordt vervolgens gereduceerd tot de upper-Hessenberg-vorm en de eigenwaarden worden berekend uit de upper-Hessenberg-matrix.

In de rechthoekige complexe opmaak-modus:

$$\begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix} \rightarrow m1 \qquad \begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix}$$

eigVI(m1)

{-4.40941, 2.20471 + 0.763006*i*, 2.20471 - 0.763006*i*}

Om het hele resultaat te zien drukt u op ▲ en gebruikt u vervolgens ◀ en ▶ om de cursor te verplaatsen.

Else

Zie If, pag. 70.

Elseif

Catalogus >

Als BooleaanseUitdr1 Then
Blok1

Elseif BooleaanseUitdr2 Then
Blok2

⋮

Elseif BooleaanseUitdrN Then
BlokN

Endif

⋮

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g(x)$ = Func

If $x \leq -5$ Then

Return 5

Elseif $x > -5$ and $x < 0$ Then

Return $-x$

Elseif $x \geq 0$ and $x \neq 10$ Then

Return x

Elseif $x = 10$ Then

Return 3

Endif

EndFunc

Done

EndFor

Zie For, pag. 55.

EndFunc

Zie Func, pag. 59.

euler ()Catalogus >

euler(Uitdr, Var, afhVar, {Var0, VarMax}, afhVar0, VarStap [, eulerStap]) \Rightarrow matrix

euler(StelselUitdr, Var, LijstVanAfhVars, {Var0, VarMax}, LijstVanAfhVars0, VarStap [, eulerStap]) \Rightarrow matrix

euler(LijstVanUitdr, Var, LijstVanAfhVars, {Var0, VarMax}, LijstVanAfhVars0, VarStap [, eulerStap]) \Rightarrow matrix

Gebruikt de Euler-methode om het stelsel

$$\frac{d \text{ depVar}}{d \text{ Var}} = \text{Expr}(\text{Var}, \text{depVar})$$

Differentiaalvergelijking:

$$y' = 0,001 \cdot y \cdot (100 - y) \text{ en } y(0) = 10$$

$$\text{euler}\{0,001 \cdot y \cdot (100 - y), t, y, \{0, 100\}, 10, 1\}$$

0.	1.	2.	3.	4.
10.	10.9	11.8712	12.9174	14.042

Om het volledige resultaat te zien drukt u op \blacktriangle en gebruikt u vervolgens \blacktriangleleft en \blacktriangleright om de cursor te verplaatsen.

Stelsel vergelijkingen:

$$\begin{cases} y1' = y1 + 0.1 \cdot y1 \cdot y2 \\ y2' = 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \end{cases}$$

met $y1(0) = 2$ en $y2(0) = 5$

op te lossen met $afhVar(Var0)=afhVar0$ op het interval $[Var0,VarMax]$. Geeft een matrix waarvan de eerste rij de Var -uitvoerwaarden definieert, en de tweede rij de waarde van de eerste oplossingscomponent bij de overeenkomstige Var -waarden definieert, enzovoort.

$$\text{euler} \left(\begin{array}{l} \left\{ -y1+0.1 \cdot y1 \cdot y2, \{y1,y2\}, \{0,5\}, \{2,5\}, 1 \right\} \\ \left\{ 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \right\} \end{array} \right) \begin{bmatrix} 0. & 1. & 2. & 3. & 4. & 5. \\ 2. & 1. & 1. & 3. & 27. & 243. \\ 5. & 10. & 30. & 90. & 90. & -2070. \end{bmatrix}$$

Uitdr is de rechterzijde die de gewone differentiaalvergelijking (GDV) definieert.

StelselUitdr is het stelsel van de rechterleden die het stelsel van GDV's definiëren (komt overeen met de volgorde van afhankelijke variabelen in *LijstVanAfhVars*).

StelselUitdr is een lijst van de rechterleden die het stelsel van GDV's definiëren (komt overeen met de volgorde van afhankelijke variabelen in *LijstVanAfhVars*).

Var is de onafhankelijke variable.

LijstVanAfhVars is een lijst van afhankelijke variabelen.

$\{Var0, VarMax\}$ is een lijst met twee elementen die de functie vertelt om van $Var0$ tot $VarMax$ te integreren.

LijstVanAfhVars0 is een lijst met beginwaarden voor afhankelijke variabelen.

VarStap is een getal dat niet nul is, zodanig dat $\text{sign}(VarStap) = \text{sign}(VarMax-Var0)$ en er oplossingen worden gegeven bij $Var0+i \cdot VarStap$ voor alle $i=0,1,2,\dots$ zodanig dat $Var0+i \cdot VarStap$ binnen $[var0,VarMax]$ valt (mogelijk is er geen oplossingswaarde bij $VarMax$).

eulerStep is een positief geheel getal (standaardwaarde is 1) dat het aantal eulerstappen tussen uitvoerwaarden definieert. De feitelijke stapgrootte die gebruikt wordt door de eulermethode is $VarStep/eulerStep$.

eval ()

Hub Menu

eval(*Expr*) ⇒ *string*

eval() is alleen geldig in het TI-Innovator™ Hub argument van de programmeeropdrachten **Get**, **GetStr**, en **Send**. De software werkt de uitdrukking *Expr* uit en vervangt **eval()** door het resultaat daarvan, in de vorm van een tekenreeks (string).

Het argument *Expr* moet vereenvoudigd kunnen worden tot een reëel getal.

Stel het blauwe deel van de RGB LED in op halve intensiteit.

<i>lum</i> :=127	127
Send "SET COLOR.BLUE eval(<i>lum</i>)"	Done

Zet het blauwe element terug op OFF (UIT).

Send "SET COLOR.BLUE OFF"	Done
---------------------------	------

Het argument van **eval()** moet vereenvoudigd kunnen worden tot een reëel getal.

Send "SET LED eval("4") TO ON"	"Error: Invalid data type"
--------------------------------	----------------------------

Programma om het rode element in te faden

```
Define fadein()=
Prgm
For i,0,255,10
  Send "SET COLOR.RED eval(i)"
  Wait 0.1
EndFor
Send "SET COLOR.RED OFF"
EndPrgm
```

Voer het programma uit.

<i>fadein</i> ()	Done
------------------	------

<i>n</i> :=0.25	0.25
<i>m</i> :=8	8
<i>n · m</i>	2.
Send "SET COLOR.BLUE ON TIME eval(<i>n · m</i>)"	Done
<i>iostr.SendAns</i>	"SET COLOR.BLUE ON TIME 2"

Hoewel **eval()** het resultaat niet weergeeft, kunt u de Hub opdracht string die het resultaat is na het uitvoeren van de opdracht bekijken door een van de volgende speciale variabelen te onderzoeken.

iostr.SendAns

iostr.GetAns
iostr.GetStrAns

Opmerking: Zie ook **Get** (pag. 61), **GetStr** (pag. 67), en **Send** (pag. 138).

ExitCatalogus > **Exit**

Functielijst:

Sluit het huidige **For**, **While** of **Loop**-blok af.

Exit is niet toegestaan buiten de drie lusstructuren (**For**, **While** of **Loop**).

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g()$ =Func	Done
Local $temp,i$	
$0 \rightarrow temp$	
For $i,1,100,1$	
$temp+i \rightarrow temp$	
If $temp>20$ Then	
Exit	
EndIf	
EndFor	
EndFunc	
$g()$	21

exp()-toets

Opmerking: zie ook e exponent-template, pag. 2.

U kunt een complex getal in reⁱ θ polaire vorm invoeren. Gebruik deze vorm echter alleen in de hoekmodus Radialen; hij veroorzaakt een domeinfout in de hoekmodi Graden en Decimale graden.

exp(Lijst1)⇒lijst

Geeft **e** tot de macht van elk element in *Lijst1*.

exp
(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de 'e tot de macht van *vierkanteMatrix1*'. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van **e** tot de macht van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

$e^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}}$	$\begin{bmatrix} 782.209 & 559.617 & 456.509 \\ 680.546 & 488.795 & 396.521 \\ 524.929 & 371.222 & 307.879 \end{bmatrix}$
--	---

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

expr()

expr(*String*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft de tekenreeks in *String* als een uitdrukking en voert deze onmiddellijk uit.

ExpReg

ExpReg *X*, *Y* [, [*Freq*], [*Categorie*, *Opnemen*]]

Berekent de exponentiële regressie $y = a \cdot (b)^x$ op de lijsten *X* en *Y* met frequentie *Freq*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en *Y* zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig *X*- en *Y*-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige *X*- en *Y*-gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot (b)^x$
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.r ²	Coëfficiënt van lineaire verband voor getransformeerde gegevens
stat.r	Correlatiecoëfficiënt voor getransformeerde gegevens ($x, \ln(y)$)
stat.Resid	Residuen die geassocieerd zijn met het exponentiële model
stat.ResidTrans	Residuen die geassocieerd zijn met de lineaire regressie van getransformeerde gegevens
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

F

factor()

Catalogus >

factor(*rationaalGetal*) geeft het rationale getal ontbonden in priemfactoren. Bij samengestelde getallen neemt de berekeningstijd exponentieel toe met het aantal cijfers in de op één na grootste factor. Het ontbinden van een geheel getal van 30 cijfers kan bijvoorbeeld langer dan een dag duren, en het ontbinden van een geheel getal van 100 cijfers kan meer dan een eeuw duren.

factor(152417172689)	123457 · 1234577
isPrime(152417172689)	false

Een berekening handmatig stoppen:

- **Rekenmachine:** Houd de toets ingedrukt en druk enkele malen op .
- **Windows®:** Houd **F12** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **Macintosh®:** Houd **F5** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **iPad®:** De app toont een instructie. U kunt blijven wachten of annuleren.

factor()

Catalogus >

Als u alleen wilt bepalen of een getal een priemgetal is, gebruik dan liever `isPrime()`. Dat is veel sneller, vooral als *rationaalGetal* geen priemgetal is en als de op één na grootste factor meer dan vijf cijfers heeft.

F Cdf()

Catalogus >

F Cdf

`(ondergrens,bovengrens,dfTeller,dfNoemer)` ⇒ getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

FCdf

`(ondergrens,bovengrens,dfTeller,dfNoemer)` ⇒ getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

Bereken de F-kansverdeling tussen *ondergrens* en *bovengrens* voor de gespecificeerde *dfTeller* (aantal vrijheidsgraden) en *dfNoemer*.

Bij $P(X \leq \text{bovengrens})$ is de ingestelde *ondergrens* = 0.

Fill

Catalogus >

matrixVar moet al bestaan.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$	→ <i>amatrix</i>	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
Fill 1.01, <i>amatrix</i>		Done
<i>amatrix</i>		$\begin{bmatrix} 1.01 & 1.01 \\ 1.01 & 1.01 \end{bmatrix}$

lijstVar moet al bestaan.

$\{1,2,3,4,5\}$	→ <i>alist</i>	$\{1,2,3,4,5\}$
Fill 1.01, <i>alist</i>		Done
<i>alist</i>		$\{1.01,1.01,1.01,1.01,1.01\}$

FiveNumSummary

Catalogus >

`FiveNumSummary X[, [Freq][, Categorie, Opnemen]]`

Levert een verkorte versie van de statistieken voor 1 variabele van lijst *X*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

X representeert een lijst met de gegevens.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elke overeenkomstige X -waarde voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

$Categorie$ is een lijst met numerieke categoriecodes voor de overeenkomstige X -waarden.

$Opnemen$ is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Een leeg element in een van de lijsten X , $Freq$ of $Categorie$ resulteert in een lege plaats voor het overeenkomstige element in al deze lijsten. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.MinX	Minimum van de x-waarden
stat.Q ₁ X	1ste kwartiel van x
stat.MedianX	Mediaan van x
stat.Q ₃ X	3de kwartiel van x
stat.MaxX	Maximum van de x-waarden

floor()

Geeft het grootste gehele getal dat \leq dan het argument. Deze functie is hetzelfde als $\text{int}()$.

$$\text{floor}(-2.14) = -3.$$

Het argument kan een reëel of complex getal zijn.

$\text{floor}(\text{Lijst1}) \Rightarrow \text{lijst}$

$$\text{floor}\left(\left\{\frac{3}{2}, 0, -5.3\right\}\right) = \{1, 0, -6\}$$

$\text{floor}(\text{Matrix1}) \Rightarrow \text{matrix}$

$$\text{floor}\left(\begin{pmatrix} 1.2 & 3.4 \\ 2.5 & 4.8 \end{pmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 1. & 3. \\ 2. & 4. \end{bmatrix}$$

Geeft een lijst of matrix van de floor-waarde van elk element.

Opmerking: zie ook $\text{ceiling}()$ en $\text{int}()$.

For *Var, Laag, Hoog* [, *Stap*]

Blok

EndFor

Voert de beweringen in *Blok* iteratief uit voor elke waarde van *Var*, van *Laag* naar *Hoog*, in stappen van *Stap*.

Var mag geen systeemvariabele zijn.

Stap kan positief of negatief zijn. De standaardwaarde is 1.

Blok kan een enkele bewering of een serie beweringen zijn die gescheiden worden door het teken “:”.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g()$ =Func	Done
Local <i>tempsum,step,i</i>	
0 → <i>tempsum</i>	
1 → <i>step</i>	
For <i>i,1,100,step</i>	
<i>tempsum+i</i> → <i>tempsum</i>	
EndFor	
EndFunc	

$g()$	5050
-------	------

format()

opmaakString is een string die de volgende vorm moet hebben: “F[n]”, “S[n]”, “E[n]”, “G[n][c]”, waarbij [] optionele gedeeltes aangeeft.

F[n]: Vaste opmaak. n is het aantal cijfers dat weergegeven moet worden achter de decimale punt.

S[n]: Wetenschappelijke opmaak. n is het aantal cijfers dat weergegeven moet worden achter de decimale punt.

E[n]: Ingenieursopmaak. n is het aantal cijfers na het eerste significante cijfer. De exponent wordt aangepast naar een veelvoud van drie, en de decimale punt wordt met nul, één of twee cijfers naar rechts verplaatst.

format(1.234567, "f3")	"1.235"
format(1.234567, "s2")	"1.23E0"
format(1.234567, "e3")	"1.235E0"
format(1.234567, "g3")	"1.235"
format(1234.567, "g3")	"1,234.567"
format(1.234567, "g3,r:")	"1:235"

$G[n][c]$: Zelfde als de vaste opmaak, maar scheidt de cijfers links van de radix (decimale scheidingsteken) tevens in groepen van drie. c specificeert het groep-scheidingsteken; de standaardinstelling is een komma. Als c een punt is, wordt de radix weergegeven als een komma.

[Rc]: Elk van bovengenoemde specificatietekens kan als suffix de Rc radix-vlag krijgen, waarbij c een enkel teken is dat specificeert wat er gesubstitueerd moet worden voor het radixpunt.

fPart()

fPart(*Uitdr1*) \Rightarrow *uitdrukking*

$fPart(-1.234)$	-0.234
-----------------	--------

fPart(*Lijst1*) \Rightarrow *lijst*

$fPart(\{1,-2.3,7.003\})$	$\{0,-0.3,0.003\}$
---------------------------	--------------------

fPart(*Matrix1*) \Rightarrow *matrix*

Geeft de breuk van het argument.

Geeft bij een lijst of matrix de breuk van de elementen.

Het argument kan een reëel of complex getal zijn.

FPdf()

F**Pdf**(*XWaarde*,*dfTeller*,*dfNoemer*) \Rightarrow *getal* als *XWaarde* een getal is, *lijst* als *XWaarde* een lijst is

Berekent de kans voor de F -verdeling bij *XWaarde* voor de gespecificeerde *dfTeller* (vrijheidsgraden) en *dfNoemer*.

freqTable►list**(Lijst1,freqGeheelGetalLijst)⇒lijst**

Geeft een lijst met de elementen uit *Lijst1* uitgebreid volgens de frequenties in *freqGeheelGetalLijst*. Deze functie kan gebruikt worden om een frequentietabel voor de Gegevensverwerking & Statistiek-toepassing samen te stellen.

Lijst1 kan elke geldige lijst zijn.

freqGeheelGetalLijst moet dezelfde afmeting als *Lijst1* hebben en mag alleen niet-negatieve gehele getallen bevatten. Elk element specificeert het aantal keer dat het overeenkomstige element uit *Lijst1* wordt herhaald in de resulterende lijst. Een waarde van nul sluit het overeenkomstige *Lijst1*-element uit.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **freqTable@>list (...)** in te typen.

Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

freqTable►list({1,2,3,4},{1,4,3,1})	{1,2,2,2,2,3,3,3,4}
freqTable►list({1,2,3,4},{1,4,0,1})	{1,2,2,2,4}

frequency()**frequency(Lijst1,klassenLijst)⇒lijst**

Geeft een lijst met de aantallen elementen in *Lijst1*. De aantallen zijn gebaseerd op klassen die u definieert in *klassenLijst*.

Als *klassenLijst* {b(1), b(2), ..., b(n)} is, dan zijn de gespecificeerde klassen {?≤b(1), b(1)<?≤b(2),...,b(n-1)<?≤b(n), b(n)>?}. De resulterende lijst is één element langer dan *klassenLijst*.

datalist={1,2,e,3,π,4,5,6,"hello",7}	
{1,2,2.71828,3,3.14159,4,5,6,"hello",7}	
frequency(datalist,{2.5,4.5})	{2,4,3}

Uitleg van het resultaat:

2 elementen van *Datalist* zijn ≤2,5

4 elementen van *Datalist* zijn >2,5 en ≤4,5

3 elementen van *Datalist* zijn >4,5

Elk element van het resultaat komt overeen met het aantal elementen in *Lijst1* die binnen die klasse liggen. Uitgedrukt in termen van de **countf()**-functie is het resultaat { countf(list, ?≤b(1)), countf(list, b(1)<?≤b(2)), ..., countf(list, b(n-1)<?≤b(n)), countf(list, b(n)>?)}.

Het element “hello” is een string en kan niet in een van de gedefinieerde klassen geplaatst worden.

Elementen van *Lijst1* die niet “in een klasse geplaatst kunnen worden” worden genegeerd. Lege elementen worden eveneens genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

In de toepassing Lijsten & Spreadsheet kunt u een reeks cellen op de plaats van beide argumenten gebruiken.

Opmerking: zie ook **countf()**, pag. 30.

FTest_2Samp

FTest_2Samp *Lijst1,Lijst2[,Freq1[,Freq2[,Hypoth]]]*

FTest_2Samp *Lijst1,Lijst2[,Freq1[,Freq2[,Hypoth]]]*

(Invoer van een gegevenslijst)

FTest_2Samp *sx1,n1,sx2,n2[,Hypoth]*

FTest_2Samp *sx1,n1,sx2,n2[,Hypoth]*

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Voert een F -toets met twee steekproeven uit. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Voor $H_1: \sigma_1 > \sigma_2$ stelt u *Hypoth*>0 in

Voor $H_1: \sigma_1 \neq \sigma_2$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth* = 0 in

Voor $H_1: \sigma_1 < \sigma_2$ stelt u *Hypoth*<0 in

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.F	Berekende \hat{U} -statistiek voor de gegevensverzameling
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.dfNumer	teller vrijheidsgraden = $n1-1$
stat.dfDenom	noemer vrijheidsgraden = $n2-1$
stat.sx1, stat.sx2	Steekproefstandaarddeviatie van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>
stat.x1_bar stat.x2_bar	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>
stat.n1, stat.n2	Grootte van de steekproeven

Func

Catalogus >

Func

Blok

EndFunc

Template voor het creëren van een door de gebruiker gedefinieerde functie.

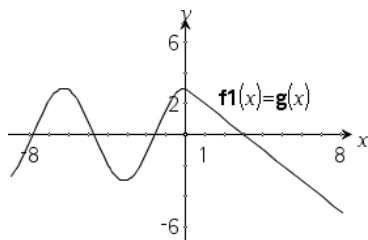
Blok kan een enkele bewering of een serie beweringen zijn die gescheiden worden door het teken “:”, of een serie beweringen op aparte regels. De functie kan de instructie **Return** gebruiken om een specifiek resultaat te retourneren.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Een stuksgewijs gedefinieerde functie definiëren:

```
Define g(x)=Func Done
  If x<0 Then
    Return 3*cos(x)
  Else
    Return 3-x
  EndIf
EndFunc
```

Resultaat grafiek $g(x)$

G

gcd()

Catalogus >

$\text{gcd}(\text{Waarde1}, \text{Waarde2}) \Rightarrow \text{uitdrukking}$

$\text{gcd}(18,33)$

3

gcd()

Catalogus >

Geeft de grootste gemene deler van de twee argumenten. De **gcd** van twee breuken is de **gcd** van hun tellers gedeeld door de **lcm** van hun noemers.

In de Automatische of Benaderende modus is de **gcd** van breuken met een drijvende komma 1,0.

gcd(Lijst1, Lijst2)⇒lijst

$$\text{gcd}(\{12,14,16\},\{9,7,5\}) \quad \{3,7,1\}$$

Geeft de grootste gemene delers van de overeenkomstige elementen in *Lijst1* en *Lijst2*.

gcd(Matrix1, Matrix2)⇒matrix

$$\text{gcd}\left(\begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 8 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 4 & 8 \\ 12 & 16 \end{pmatrix}\right) \quad \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 8 \end{pmatrix}$$

Geeft de grootste gemene delers van de overeenkomstige elementen in *Matrix1* en *Matrix2*.

geomCdf()

Catalogus >

geomCdf(p,ondergrens,bovengrens)⇒getal als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

geomCdf(p,bovengrens)voor $P(1 \leq X \leq \text{bovengrens}) \Rightarrow \text{getal}$ als *bovengrens* een getal is, *lijst* als *bovengrens* een lijst is

Berekent een cumulatieve geometrische kans van *ondergrens* naar *bovengrens* met de gespecificeerde succeskans *p*.

Voor $P(X \leq \text{bovengrens})$ stelt u *ondergrens* = 1 in.

geomPdf()

Catalogus >

geomPdf(p,XWaarde)⇒getal als *XWaarde* een getal is, *lijst* als *XWaarde* een lijst is

Berekent de kans op *XWaarde*, het nummer van de poging waarbij het eerste succes optreedt, voor de discrete geometrische verdeling met de gespecificeerde succeskans *p*.

Get*[promptString,] var[, statusVar]*

Get*[promptString,] func(arg1, ...argn) [, statusVar]*

Programmeeropdracht: Haalt een waarde op van een aangesloten TI-Innovator™ Hub en wijst de waarde toe aan de variabele *var*.

De waarde moet zijn aangevraagd:

- Vooraf, door een **Send "READ ..."** opdracht.
 - of —
- Door het inbedden van een **"READ ..."** verzoek als het optionele argument van *promptString*. Met deze methode kunt u één enkele opdracht gebruiken om de waarde aan te vragen en op te halen.

Er vindt vereenvoudiging van een impliciete vermenigvuldiging plaats. Een ontvangen tekenreeks als "123" wordt bijvoorbeeld geïnterpreteerd als een numerieke waarde. Gebruik **GetStr** in plaats van **Get** om de tekenreeks te behouden.

Als u het optionele argument *statusVar* erin opneemt, wordt er een waarde aan toegekend op basis van het succes van de bewerking. De waarde nul betekent dat er geen gegevens werden ontvangen.

In de tweede syntax, stelt het argument *func()* het programma in staat om de ontvangen tekenreeks als een functiedefinitie op te slaan. Deze syntax werkt alsof het programma de volgende opdracht heeft uitgevoerd:

```
Definieer func(arg1, ...argn) =
ontvangen tekenreeks
```

Het programma kan vervolgens de gedefinieerde functie *func()* gebruiken.

Voorbeeld: Vraag de huidige waarde van de van de ingebouwde lichtniveau-sensor van de hub aan. Gebruik **Get** om de waarde op te halen en toe te wijzen aan de variabele *lichtwaarde*.

Send "READ BRIGHTNESS"	Done
Get <i>lichtval</i>	Done
<i>lichtval</i>	0.347922

Neem het READ verzoek op in de opdracht **Get**.

Get "READ BRIGHTNESS" <i>lichtval</i>	Done
<i>lichtval</i>	0.378441

Opmerking: U kunt de opdracht **Get** binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma gebruiken, maar niet binnen een functie.

Opmerking: Zie ook **GetStr**, pag. 67 en **Send**, pag. 138.

getDenom()

Catalogus >

Transformeert het argument in een uitdrukking met een vereenvoudigde gemeenschappelijke noemer, en geeft vervolgens de noemer ervan.

getKey()

Catalogus >

get(Key([01]) ⇒ returnString

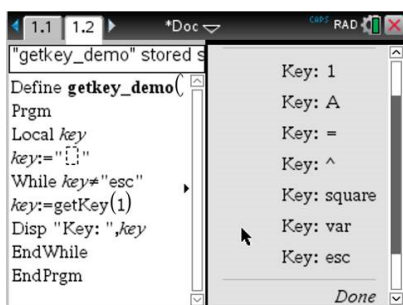
Beschrijving: getKey() - stelt een TI-Basic programma in staat om toetsenbord invoer op te halen - van de rekenmachine, computer en emulator op de computer.

Voorbeeld:

- keypressed := getKey() zal een toets teruggeven of een lege string indien er geen toets is ingedrukt. Deze opdracht zal direct resultaat hebben.
- keypressed := getKey(1) zal wachten totdat er een toets is ingedrukt. Deze opdracht zal de uitvoering van het programma onderbreken totdat er een toets is ingedrukt.

getKey()

Voorbeeld:

De behandeling van toetsaanslagen:

rekenmachine/emulator toets	Desktop	Teruggeven waarde
Esc	Esc	"esc"
Touchpad - Bovenaan klikken	N.v.t.	"omhoog"
Aan	N.v.t.	"hoofdscherm"

rekenmachine/emulatorstoets	Desktop	Teruggeven waarde
Scratch-apps	N.v.t.	"kladblok"
Touchpad - Links klikken	N.v.t.	"links"
Touchpad - In het midden klikken	N.v.t.	"in het midden"
Touchpad - rechts klikken	N.v.t.	"rechts"
Doc	N.v.t.	"doc"
Tabblad	Tabblad	"tabblad"
Touchpad - onderaan klikken	Pijl omlaag	"omlaag"
Menu	N.v.t.	"menu"
Ctrl	Ctrl	geen terugkeer
Shift	Shift	geen terugkeer
Var	N.v.t.	"var"
Del	N.v.t.	"del"
=	=	"="
Goniometrie	N.v.t.	"Gonio"
0 t/m 9	0-9	"0" ... "9"
Templates	N.v.t.	"sjabloon"
Catalogus	N.v.t.	"cat"
^	^	"^"
X^2	N.v.t.	"kwadraat"
/ (deeltstoets)	/	"/"
* (vermenigvuldigingstoets)	*	"*"
e^x	N.v.t.	"uitdr"
10^x	N.v.t.	"10macht"
+	+	"+"
-	-	"_"
(("("

rekenmachine/emulatorstoets	Desktop	Teruggeven waarde
)))"
.	.	".
(-)	N.v.t.	"-" (negatie- teken)
Invoeren	Invoeren	"invoeren"
ee	N.v.t.	"E" (wetenschappelijke notatie E)
a - z	a-z	alpha = ingedrukte letter (kleine letter) ("a" - "z")
shift a-z	shift a-z	alpha = ingedrukte letter "A" - "Z"
		Let op: met ctrl-shift kunt u caps vergrendelen
?!	N.v.t.	"?!"
pi	N.v.t.	"pi"
Vlag	N.v.t.	geen terugkeer
,	,	","
Return	N.v.t.	"return"
spatie	spatie	" " (spatie)
Ontoegankelijk	Speciale tekentoetsen zoals @,!,^, etc.	Het teken wordt geretourneerd
N.v.t.	Functietoetsen	Geen teken geretourneerd
N.v.t.	Speciale desktop besturingstoetsen	Geen teken geretourneerd
Ontoegankelijk	Andere desktoptoetsen die niet beschikbaar zijn op de rekenmachine terwijl getkey () wacht op de volgende druk op een toets. {, },, ;, ...)	Hetzelfde teken dat u krijgt in Notities (niet in een wiskundekader)

Opmerking: Het is belangrijk om op te merken dat de aanwezigheid van **getKey()** in een programma verandert hoe bepaalde gebeurtenissen door het systeem worden afgehandeld. Een aantal hiervan worden hieronder beschreven.

Beëindig programma en handel gebeurtenis af - Precies alsof de gebruiker het programma zou verlaten door op de **AAN** toets te drukken

"**Ondersteuning**" hieronder betekent - Systeem werkt zoals verwacht - programma blijft doorgaan.

Gebeurtenis	Rekenmachine	Desktop - TI-Nspire™-leerlingensoftware
Snelle peiling	Beëindig programma, handel gebeurtenis af	Hetzelfde als de rekenmachine (TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software-alleen)
Remote file mgmt (Incl. het versturen van het 'Exit Press 2 Test' bestand vanaf een andere rekenmachine of desktop-rekenmachine)	Beëindig programma, handel gebeurtenis af	Hetzelfde als de rekenmachine. (TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software-alleen)
Klas beëindigen	Beëindig programma, handel gebeurtenis af	Ondersteuning (TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software-alleen)

Gebeurtenis	Rekenmachine	Desktop - TI-Nspire™ Alle versies
TI-Innovator™ Hub verbinden/loskoppelen	Ondersteuning - kan succesvol instructies geven aan de TI-Innovator™ Hub. Nadat u het programma verlaten hebt, werkt de TI-Innovator™ Hub nog steeds met de rekenmachine.	Hetzelfde als de rekenmachine

getLangInfo()

Catalogus >

getLangInfo() ⇒ *string*

`getLangInfo()`

"en"

Geeft een string die overeenkomt met de korte naam van de actieve taal. U kunt deze functie bijvoorbeeld gebruiken in een programma of functie om de huidige taal te bepalen.

Engels = "en"

Deens = "da"

Duits = "de"

Fins = "fi"

Frans = "fr"

Italiaans = "it"

Nederlands = "nl"

Vlaams = "nl_BE"

Noors = "no"

Portugees = "pt"

Spaans = "es"

Zweeds = "sv"

getLockInfo()

getLockInfo(*Var*)⇒*waarde*

Geeft de huidige status "vergrendeld" of "ontgrendeld" van variabele *Var*.

waarde =0: *Var* is ontgrendeld of bestaat niet.

waarde =1: *Var* is vergrendeld en kan niet worden gewijzigd of gewist.

Zie **Lock**, pag. 88 en **unLock**, pag. 169.

<i>a</i> :=65	65
Lock <i>a</i>	Done
getLockInfo(<i>a</i>)	1
<i>a</i> :=75	"Error: Variable is locked."
DelVar <i>a</i>	"Error: Variable is locked."
Unlock <i>a</i>	Done
<i>a</i> :=75	75
DelVar <i>a</i>	Done

getMode()

getMode(*ModeNaamGeheel getal*)⇒*waarde*

getMode(0)⇒*lijst*

getMode(*ModeNaamGeheel getal*) geeft een waarde die de huidige instelling van de modus *ModeNaamGeheel getal* representeert.

getMode(0) geeft een lijst met getallenparen. Elk paar bestaat uit een modusnummer en een instellingsnummer.

Zie onderstaande tabel voor een lijst met de modi en de bijbehorende instellingen.

Als u de instellingen opslaat met **getMode(0)** → *var*, dan kunt u **setMode(var)** gebruiken in een functie of programma om de instellingen tijdelijk te herstellen, alleen binnen de uitvoering van de functie of het programma. Zie **setMode()**, pag. 141.

Modus-naam	Modus nummer	Instellingsnummers
Cijfers weergeven	1	1=Drijvend, 2=Drijvend1, 3=Drijvend2, 4=Drijvend3, 5=Drijvend4, 6=Drijvend5, 7=Drijvend6, 8=Drijvend7, 9=Drijvend8, 10=Drijvend9, 11=Drijvend10, 12=Drijvend11, 13=Drijvend12, 14=Vast0, 15=Vast1, 16=Vast2, 17=Vast3, 18=Vast4, 19=Vast5, 20=Vast6, 21=Vast7, 22=Vast8, 23=Vast9, 24=Vast10, 25=Vast11, 26=Vast12
Hoek	2	1=Radialen, 2=Graden, 3=Decimale graden
Exponentiële opmaak	3	1=Normaal, 2=Wetenschappelijk, 3=Ingenieursnotatie
Reëel of complex	4	1=Reëel, 2=Rechthoekig, 3=Polair
Automatisch of benaderend	5	1=Automatisch, 2=Benaderend
Vectoropmaak	6	1=Rechthoekig, 2=Cilindrisch, 3=Bolvormig
Grondtal	7	1=Decimaal, 2=Hexadecimaal, 3=Binair

Transformeert het argument naar een uitdrukking met een vereenvoudigde gemeenschappelijke noemer, en geeft vervolgens de teller ervan.

GetStr[*promptString*,] *var*[, *statusVar*]

Zie **Get** voor voorbeelden.

GetStr[*promptString*,] *func*(*arg1*, ...*argn*)
[, *statusVar*]

Programmeeropdracht: Werkt hetzelfde als de opdracht **Get**, met de uitzondering dat de ontvangen waarde altijd wordt geïnterpreteerd als een tekenreeks. De opdracht **Get** daarentegen interpreteert het antwoord als een uitdrukking, tenzij deze tussen aanhalingstekens ("") is geplaatst.

Opmerking: Zie ook **Get**, pag. 61 en **Send**, pag. 138.

getType()

Catalogus >

getType(*var*) \Rightarrow *string*

Geeft een tekenreeks die het gegevenstype aangeeft van variabele *var*.

Als *var* niet gedefinieerd is, geeft dit de tekenreeks "NONE".

{1,2,3} \rightarrow <i>temp</i>	{1,2,3}
getType(<i>temp</i>)	"LIST"
3· <i>i</i> \rightarrow <i>temp</i>	3· <i>i</i>
getType(<i>temp</i>)	"EXPR"
DelVar <i>temp</i>	Done
getType(<i>temp</i>)	"NONE"

getVarInfo()

Catalogus >

getVarInfo() \Rightarrow *matrix* of *string*

getVarInfo
(*BibliotheekNaamString*) \Rightarrow *matrix* of *string*

getVarInfo() geeft een matrix met informatie (variabelenaam, type, bibliotheektoegankelijkheid en de status vergrendeld of ontgrendeld) voor alle variabelen en bibliotheekobjecten die gedefinieerd zijn in de huidige opgave.

Als er geen variabelen gedefinieerd zijn, geeft **getVarInfo**() de string "NONE".

getVarInfo(*BibliotheekNaamString*) geeft een matrix met informatie voor alle bibliotheekobjecten die gedefinieerd zijn in bibliotheek *BibliotheekNaamString*. *BibliotheekNaamString* moet een string zijn (tekst tussen aanhalingstekens) of een stringvariabele.

getVarInfo()	"NONE"												
Define <i>x</i> =5	Done												
Lock <i>x</i>	Done												
Define LibPriv <i>y</i> ={1,2,3}	Done												
Define LibPub <i>z</i> (<i>x</i>)=3· <i>x</i> ² - <i>x</i>	Done												
getVarInfo()	<table border="1"> <tbody> <tr> <td><i>x</i></td> <td>"NUM"</td> <td>"{ }"</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td><i>y</i></td> <td>"LIST"</td> <td>"LibPriv"</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td><i>z</i></td> <td>"FUNC"</td> <td>"LibPub"</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	<i>x</i>	"NUM"	"{ }"	1	<i>y</i>	"LIST"	"LibPriv"	0	<i>z</i>	"FUNC"	"LibPub"	0
<i>x</i>	"NUM"	"{ }"	1										
<i>y</i>	"LIST"	"LibPriv"	0										
<i>z</i>	"FUNC"	"LibPub"	0										
getVarInfo(<i>tmp3</i>)	"Error: Argument must be a string"												
getVarInfo("tmp3")	[<i>volcy12</i> "NONE" "LibPub" 0]												

Als de bibliotheek *BibliotheekNaamString* niet bestaat, treedt er een fout op.

Zie het voorbeeld links, waarin het resultaat van **getVarInfo()** wordt toegekend aan variabele *vs*. Als u probeert rij 2 of rij 3 van *vs* weer te geven, krijgt u de foutmelding "Ongeldige lijst of matrix" omdat minimaal één van de elementen in deze rijen (variabele *b* bijvoorbeeld) opnieuw wordt uitgewerkt naar een matrix.

Deze fout kan ook optreden wanneer u *Ans* gebruikt om een **getVarInfo()**-resultaat opnieuw uit te werken.

Het systeem geeft bovengenoemde foutmelding omdat de huidige versie van de software geen gegeneraliseerde matrixstructuur ondersteunt waarbij een element van een matrix een matrix of een lijst kan zijn.

$a:=1$	1												
$b:=[1\ 2]$	$[1\ 2]$												
$c:=[1\ 3\ 7]$	$[1\ 3\ 7]$												
$vs:=getVarInfo()$	<table border="1"> <tr> <td><i>a</i></td> <td>"NUM"</td> <td>"{}"</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td><i>b</i></td> <td>"MAT"</td> <td>"{}"</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td><i>c</i></td> <td>"MAT"</td> <td>"{}"</td> <td>0</td> </tr> </table>	<i>a</i>	"NUM"	"{}"	0	<i>b</i>	"MAT"	"{}"	0	<i>c</i>	"MAT"	"{}"	0
<i>a</i>	"NUM"	"{}"	0										
<i>b</i>	"MAT"	"{}"	0										
<i>c</i>	"MAT"	"{}"	0										
$vs[1]$	$[1\ "NUM"\ "{}"\ 0]$												
$vs[1,1]$	1												
$vs[2]$	"Error: Invalid list or matrix"												
$vs[2,1]$	$[1\ 2]$												

Goto

Goto *labelNaam*

Brengt de besturing over naar het label *labelNaam*.

labelNaam moet in dezelfde functie gedefinieerd worden met behulp van een **Lbl**-instructie.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g()$ =Func	<i>Done</i>
Local <i>temp,i</i>	
$0 \rightarrow temp$	
$1 \rightarrow i$	
Lbl <i>top</i>	
$temp+i \rightarrow temp$	
If $i < 10$ Then	
$i+1 \rightarrow i$	
Goto <i>top</i>	
EndIf	
Return <i>temp</i>	
EndFunc	
$g()$	55

►Grad

Uitdr1 ► Grad ⇒ *uitdrukking*

Converteert *Uitdr1* naar een hoek in decimale graden.

In de hoekmodus Graden:

$(1.5) \blacktriangleright \text{Grad}$	$(1.66667)^{\circ}$
---	---------------------

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door $\text{e}>\text{Grad}$ in te typen.

In de hoekmodus Radialen:

$$(1.5) \blacktriangleright \text{Grad} \qquad (95.493)^{\text{g}}$$

I

identity()

identity(Geheel getal) \Rightarrow matrix

Geeft de eenheidsmatrix met de afmeting *Geheel getal*.

Geheel getal moet een positief geheel getal zijn.

identity(4)	1	0	0	0
	0	1	0	0
	0	0	1	0
	0	0	0	1

If

If *BooleaanseUitdr*
Bewering

If *BooleaanseUitdr* **Then**
Blok

EndIf

Voert, als *BooleaanseUitdr* wordt uitgewerkt naar waar, de enkele bewering *Bewering* of het blok beweringen *Blok* uit alvorens door te gaan met de uitvoering.

Gaat, als *BooleaanseUitdr* wordt uitgewerkt naar onwaar, door met de uitvoering zonder de bewering of het blok beweringen uit te voeren.

Blok kan ofwel bestaan uit een enkele bewering of uit een serie beweringen die worden gescheiden door het teken " ; " .

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g(x)=\text{Func}$	<i>Done</i>
If $x<0$ Then	
Return x^2	
EndIf	
EndFunc	
$g(-2)$	4

If *BooleaanseUitdr* **Then***Blok1***Else***Blok2***EndIf**

Als *BooleaanseUitdr* wordt uitgewerkt naar waar, wordt *Blok1* uitgevoerd en wordt *Blok2* vervolgens overgeslagen.

Als *BooleaanseUitdr* wordt uitgewerkt naar onwaar, wordt *Blok1* overgeslagen maar wordt *Blok2* wel uitgevoerd.

Blok1 en *Blok2* kunnen bestaan uit één enkele bewering.

If *BooleaanseUitdr1* **Then***Blok1***ElseIf** *BooleaanseUitdr2* **Then***Blok2*

:

ElseIf *BooleaanseUitdrN* **Then***BlokN***EndIf**

Hiermee kunnen vertakkingen worden gemaakt. Als *BooleaanseUitdr1* wordt uitgewerkt naar waar, wordt *Blok1* uitgevoerd. Als *BooleaanseUitdr1* wordt uitgewerkt naar onwaar, wordt *BooleaanseUitdr2* uitgevoerd enz.

Define $g(x)$ =Func	<i>Done</i>
If $x < 0$ Then	
Return $-x$	
Else	
Return x	
EndIf	
EndFunc	

$g(12)$	12
$g(-12)$	12

Define $g(x)$ =Func	
If $x < 5$ Then	
Return 5	
ElseIf $x > 5$ and $x < 0$ Then	
Return $-x$	
ElseIf $x \geq 0$ and $x \neq 10$ Then	
Return x	
ElseIf $x = 10$ Then	
Return 3	
EndIf	
EndFunc	

	<i>Done</i>
$g(-4)$	4
$g(10)$	3

ifFn()

ifFn(*BooleaanseUitdr*, *Waarde_Indien_waar* [, *Waarde_Indien_onwaar* [, *Waarde_Indien_onbekend*]]) ⇒ *uitdrukking*, *lijst of matrix*

Werkt de Booleaanse uitdrukking *BooleaanseUitdr* (of elk element uit *BooleaanseUitdr*) uit en geeft een resultaat op basis van de volgende regels:

- *BooleaanseUitdr* kan een enkele waarde, een lijst of een matrix toetsen.
- Als een element van *BooleaanseUitdr*

ifFn { {1,2,3} < 2.5, {5,6,7}, {8,9,10} }	{5,6,10}
--	----------

De testwaarde **1** is kleiner dan 2,5, dus het overeenkomstige

Waarde_Indien_Waar-element **5** wordt gekopieerd naar de resultatenlijst.

De testwaarde **2** is kleiner dan 2,5, dus het overeenkomstige

wordt uitgewerkt naar waar, wordt het overeenkomstige element uit *Waarde_Indien_waar* gegeven.

- Als een element van *BooleaanseUitdr* wordt uitgewerkt naar onwaar, wordt het overeenkomstige element uit *Waarde_Indien_onwaar* gegeven. Als u *Waarde_Indien_onwaar* weglaat, wordt 'ongedef' gegeven.
- Als een element van *BooleaanseUitdr* noch waar noch onwaar is, wordt het overeenkomstige element *Waarde_Indien_onbekend* gegeven. Als u *Waarde_Indien_onbekend* weglaat, wordt ongedef gegeven.
- Als het tweede, derde of vierde argument van de **ifFn()**-functie één enkele uitdrukking is, dan wordt de Booleaanse toets toegepast op elke positie in *BooleaanseUitdr*.

Opmerking: als de vereenvoudigde bewering *BooleaanseUitdr* een lijst of een matrix bevat, dan moeten alle andere lijst- of matrixargumenten dezelfde afmeting(en) hebben, en heeft het resultaat dezelfde afmeting(en).

Waarde_Indien_Waar-element 6 wordt gekopieerd naar de resultatenlijst.

De testwaarde 3 is niet kleiner dan 2,5, dus het overeenkomstige *Waarde_Indien_Onwaar*-element 10 wordt gekopieerd naar de resultatenlijst.

$$\text{ifFn}(\{1,2,3\} < 2.5, \{8,9,10\}) \quad \{4,4,10\}$$

Waarde_Indien_waar is één enkele waarde en komt overeen met elke willekeurige geselecteerde positie.

$$\text{ifFn}(\{1,2,3\} < 2.5, \{5,6,7\}) \quad \{5,6,\text{undef}\}$$

Waarde_Indien_onwaar is niet gespecificeerd. Ongedef (ongedefinieerd) wordt gebruikt.

$$\text{ifFn}(\{2, "a" \} < 2.5, \{6,7\}, \{9,10\}, "err") \quad \{6, "err" \}$$

Eén element geselecteerd uit *Waarde_Indien_waar*. Eén element geselecteerd uit *Waarde_Indien_onbekend*.

Geeft het imaginaire deel van het argument.

imag(LijstI) ⇒ lijst

Geeft een lijst met de imaginaire delen van de elementen.

imag(MatrixI) ⇒ matrix

Geeft een matrix met de imaginaire delen van de elementen.

$$\text{imag}(\{-3,4-i,i\}) \quad \{0,-1,1\}$$

inString()Catalogus >

inString(*bronString*, *subString*[, *Start*])
 ⇒ *geheel getal*

<code>inString("Hello there", "the")</code>	7
<code>inString("ABCEFG", "D")</code>	0

Geeft de tekenpositie in string *bronString* waarop string *subString* voor de eerste keer begint.

Start specificeert, indien opgenomen, de tekenpositie binnen *bronString* waarop de zoekactie begint. Standaardinstelling = 1 (het eerste teken van *bronString*).

Als *bronString* niet *subString* bevat, of als geldt: *Start* > lengte van *bronString*, dan wordt er een nul gegeven als resultaat.

int()Catalogus >

int(*Lijst1*) ⇒ *lijst*
int(*Matrix1*) ⇒ *matrix*

<code>int(-2.5)</code>	-3.
<code>int([-1.234 0 0.37])</code>	[-2. 0 0.]

Geeft het grootste gehele getal dat kleiner of gelijk is aan het argument. Deze functie is hetzelfde als **floor()**.

Het argument kan een reëel of complex getal zijn.

Geeft bij een lijst of matrix het grootste gehele getal van elk van de elementen.

intDiv()Catalogus >

intDiv(*Getal1*, *getal2*) ⇒ *geheel getal*
intDiv(*Lijst1*, *Lijst2*) ⇒ *lijst*
intDiv(*Matrix1*, *Matrix2*) ⇒ *matrix*

<code>intDiv(-7,2)</code>	-3
<code>intDiv(4,5)</code>	0
<code>intDiv({12,-14,-16},{5,4,-3})</code>	{2,-3,5}

Geeft het grootste gehele getal met een plus- of minteken dat kleiner of gelijk is aan (*Getal1* ÷ *Getal2*).

Geeft bij lijsten en matrices het grootste gehele getal met een plus- of minteken dat kleiner of gelijk is aan (argument1 ÷ argument2) voor elk paar elementen.

interpoleren ()

interpoleren(*xWaarde*, *xLijst*, *yLijst*, *yAccentLijst*) ⇒ *lijst*

Deze functie doet het volgende:

Gegeven *xLijst*, *yLijst*=**f**(*xLijst*), en *yAccentLijst*=**f'**(*xLijst*) voor een onbekende functie **f**, wordt er een derdemachtsinterpolatie gebruikt om de functie **f** voor *xWaarde* te benaderen. Aangenomen wordt dat *xLijst* een lijst met monotoon stijgende of dalende getallen is, maar deze functie kan een waarde opleveren zelfs wanneer dit niet het geval is. Deze functie loopt door *xLijst* en zoekt naar een interval [*xLijst*[*i*], *xLijst*[*i*+1]] dat *xWaarde* bevat. Als de functie een dergelijk interval vindt, geeft deze een geïnterpoleerde waarde voor **f**(*xWaarde*); anders retourneert de functie **ongedef**.

xLijst, *yLijst* en *yAccentLijst* moeten dezelfde dimensie ≥ 2 hebben en uitdrukkingen bevatten die vereenvoudigd worden tot getallen.

Differentiaalvergelijking:

$$y' = -3 \cdot y + 6 \cdot t + 5 \text{ en } y(0) = 5$$

$$rk := rk23(-3 \cdot y + 6 \cdot t + 5, y, \{0, 10\}, 5, 1)$$

0.	1.	2.	3.	4.
5.	3.19499	5.00394	6.99957	9.00593

Om het hele resultaat te zien drukt u op ▲ en gebruikt u vervolgens ◀ en ▶ om de cursor te verplaatsen.

Gebruik de functie `interpolate()` om de functiewaarden voor de xwaardenlijst te berekenen:

$$xvalueList := \text{seq}\{i, i, 0, 10, 0.5\}$$

$$\{0, 0.5, 1., 1.5, 2., 2.5, 3., 3.5, 4., 4.5, 5., 5.5, 6., 6.5, \}$$

$$xlist := \text{mat} \blacktriangleright \text{list}(rk[1])$$

$$\{0., 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10.\}$$

$$ylist := \text{mat} \blacktriangleright \text{list}(rk[2])$$

$$\{5., 3.19499, 5.00394, 6.99957, 9.00593, 10.9978\}$$

$$yprimeList := -3 \cdot y + 6 \cdot t + 5 | y = ylist \text{ and } t = xlist$$

$$\{-10., 1.41503, 1.98819, 2.00129, 1.98221, 2.006\}$$

$$\text{interpolate}(xvalueList, xlist, ylist, yprimeList)$$

$$\{5., 2.67062, 3.19499, 4.02782, 5.00394, 6.00011\}$$

invχ²()

invχ²(*Oppervlakte*, *df*)

invChi2(*Oppervlakte*, *df*)

Berekent de inverse cumulatieve kansfunctie χ² (chi-kwadraat) die wordt gespecificeerd door de vrijheidsgraad, *df* voor een gegeven *Oppervlakte* onder de kromme.

$\text{invF}(\text{Oppervlakte}, dfTeller, dfNoemer)$

$\text{invF}(\text{Oppervlakte}, dfTeller, dfNoemer)$

berekent de inverse cumulatieve verdelingsfunctie F die wordt gespecificeerd door $dfTeller$ en $dfNoemer$ voor een gegeven *Oppervlakte* onder de kromme.

invBinom()

invBinom

(*CumulatieveKans*,
AantalPogingen, *Kans*,
UitvoerVorm) \Rightarrow *scalair* of *matrix*

Gegeven het aantal pogingen (*AantalPogingen*) en de kans op succes van elke poging (*Kans*), geeft deze functie het minimum aantal successen, k , zodanig dat de cumulatieve kans op k successen groter of gelijk is aan de gegeven cumulatieve kans (*CumulatieveKans*).

UitvoerVorm=0, resultaat wordt weergegeven als een scalair (standaard).

UitvoerVorm=1, resultaat wordt weergegeven als een matrix.

Voorbeeld: Mary en Kevin spelen een dobbelspel. Mary moet het maximum aantal keer raden dat 6 verschijnt in 30 worpen. Als het getal 6 precies zo veel keer of minder verschijnt, dan wint Mary. Bovendien Geldt: hoe kleiner het aantal dat ze raadt, des te groter haar winst is Wat is het kleinste getal dat Mary kan raden als ze wil dat de kans om te winnen groter is dan 77%?

$\text{invBinom}\left(0.77, 30, \frac{1}{6}\right)$	6
$\text{invBinom}\left(0.77, 30, \frac{1}{6}, 1\right)$	$\begin{bmatrix} 5 & 0.616447 \\ 6 & 0.776537 \end{bmatrix}$

invBinomN()

invBinomN(*CumulatieveKans*, *Kans*,
AantalSucces, *UitvoerVorm*) \Rightarrow *scalair*
of *matrix*

Gegeven de kans op succes van elke poging (*Kans*) en het aantal successen (*AantalSucces*), geeft deze functie het minimum aantal pogingen, N , zodanig dat de cumulatieve kans op x successen kleiner of gelijk is aan de gegeven cumulatieve kans (*CumulatieveKans*).

UitvoerVorm=0, resultaat wordt weergegeven als een scalair (standaard).

Voorbeeld: Monique oefent doelschoten voor netbal. Ze weet uit ervaring dat haar kans op scoren bij elk schot 70% is. Ze is van plan om te oefenen totdat ze 50 doelpunten scoort. Hoeveel schoten moet ze nemen om ervoor te zorgen dat de kans dat ze ten minste 50 doelpunten zal maken meer dan 0,99 is?

$\text{invBinomN}(0.01, 0.7, 49)$	86
$\text{invBinomN}(0.01, 0.7, 49, 1)$	$\begin{bmatrix} 85 & 0.010451 \\ 86 & 0.00709 \end{bmatrix}$

invBinomN()

Catalogus >

UitvoerForm=1, resultaat wordt weergegeven als een matrix.

invNorm()

Catalogus >

invNorm(*Oppervlakte*[, μ],[σ]))

Berekent de inverse van de cumulatieve normale kansverdelingsfunctie voor een opgegeven *Oppervlakte* onder de kromme van de normale verdeling die wordt gedefinieerd door μ en σ .

invt()

Catalogus >

invt(*Oppervlakte*,*df*)

Berekent de inverse van de cumulatieve student-t kansverdelingsfunctie die wordt gespecificeerd door het aantal vrijheidsgraden *df*, voor een gegeven *Oppervlakte* onder de curve.

iPart()

Catalogus >

iPart(*Getal*) \Rightarrow *geheel getal*

iPart(*Lijst1*) \Rightarrow *lijst*

iPart(*Matrix1*) \Rightarrow *matrix*

$\text{iPart}(-1.234)$	-1.
$\text{iPart}\left(\left\{\frac{3}{2}, -2.3, 7.003\right\}\right)$	{1, -2., 7.}

Geeft het gehele deel van het argument.

Geeft bij lijsten en matrices het gehele deel van elk element.

Het argument kan een reëel of complex getal zijn.

irr()

Catalogus >

irr(*CF0*,*CFLijst* [*CFFreq*]) \Rightarrow *waarde*

Financiële functie die de interne rentabiliteit van een investering berekent.

$\text{list1} := \{6000, -8000, 2000, -3000\}$	
	{6000, -8000, 2000, -3000}
$\text{list2} := \{2, 2, 2, 1\}$	
	{2, 2, 2, 1}
$\text{irr}(5000, \text{list1}, \text{list2})$	-4.64484

CF0 is de initiële cashflow op tijdstip 0; dit moet een reëel getal zijn.

CFLijst is een lijst met cashflow-bedragen na de initiële-cashflow CFO.

CFFreq is een optionele lijst waarin elk element de frequentie waarmee een gegroepeerd (opeenvolgend) cashflow-bedrag voorkomt specificeert; dit is het overeenkomstige element van *CFLijst*. De standaardwaarde is 1; als u waarden invoert, dan moeten dit positieve gehele getallen < 10.000 zijn.

Opmerking: Zie ook *mirr()*, pag. 97.

isPrime()

isPrime(Getal) ⇒ *Booleaanse constante uitdrukking*

Geeft waar of onwaar om aan te geven of *getal* een geheel getal ≥ 2 is, dat alleen deelbaar is door zichzelf en door 1.

Als *Getal* langer is dan 306 cijfers en geen factoren ≤ 1021 heeft, dan geeft *isPrime(Getal)* een foutmelding weer.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

<i>isPrime</i> (5)	true
<i>isPrime</i> (6)	false

Functie om het volgende priemgetal groter dan een gespecificeerd getal te vinden:

Define <i>nextprim</i> (<i>n</i>)=Func	Done
Loop	
<i>n</i> +1 → <i>n</i>	
If <i>isPrime</i> (<i>n</i>)	
Return <i>n</i>	
EndLoop	
EndFunc	
<i>nextprim</i> (7)	11

isVoid()

isVoid(Var) ⇒ *Booleaanse constante uitdrukking*

isVoid(Uitdr) ⇒ *Booleaanse constante uitdrukking*

isVoid(Lijst) ⇒ *lijst van Booleaanse constante uitdrukkingen*

Geeft waar of onwaar om aan te geven of het argument een leeg gegevenstype is.

<i>a</i> :=_	_
<i>isVoid</i> (<i>a</i>)	true
<i>isVoid</i> ({1,_,3})	{ false,true,false }

Zie voor meer informatie over lege elementen pag. 216.

L

Lbl

Lbl *labelNaam*

Definieert een label met de naam *labelNaam* binnen een functie.

U kunt een **Goto** *labelNaam*-instructie gebruiken om de besturing naar de instructie onmiddellijk na het label te brengen.

labelNaam moet aan dezelfde naamgevingsvereisten voldoen als een variabelenaam.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g()$ =Func	<i>Done</i>
Local <i>temp,i</i>	
$0 \rightarrow temp$	
$1 \rightarrow i$	
Lbl <i>top</i>	
$temp+i \rightarrow temp$	
If $i < 10$ Then	
$i+1 \rightarrow i$	
Goto <i>top</i>	
EndIf	
Return <i>temp</i>	
EndFunc	
$g()$	55

lcm()

lcm(*Getal1, Getal2*) \Rightarrow uitdrukking**lcm**(*Lijst1, Lijst2*) \Rightarrow lijst**lcm**(*Matrix1, Matrix2*) \Rightarrow matrix

Geeft het kleinste gemene veelvoud van de twee argumenten. De **lcm** van twee breuken is de **lcm** van hun tellers gedeeld door de **gcd** (grootste gemene veelvoud) van hun noemers. De **lcm** van breukgetallen met een drijvende komma is hun product.

Geeft bij twee lijsten of matrices de kleinste gemene veelvoud van de overeenkomstige elementen.

$lcm(6,9)$	18
$lcm\left(\left\{\frac{1}{3}, -14, 16\right\}, \left\{\frac{2}{15}, 7, 5\right\}\right)$	$\left\{\frac{2}{3}, 14, 80\right\}$

left(*bronString*[, *Aantal*])⇒*string*

left("Hello",2)

"He"

Geeft het meest linkse *Aantal* tekens in tekenreeks *bronString*.

Als u *Aantal* weglaat, wordt de hele *bronString* gegeven.

left(*Lijst1*[, *Aantal*])⇒*lijst*

left({1,3,-2,4},3)

{1,3,-2}

Geeft het meest linkse *Aantal* elementen in *Lijst1*.

Als u *Aantal* weglaat, wordt de hele *Lijst1* gegeven.

left(*Vergelijken*)⇒*uitdrukking*

left(x<3)

x

Geeft het linkerlid van een vergelijking of ongelijkheid.

libShortcut()

libShortcut(*BibliotheekNaamString*, *SnelNaamString* [, *LibPrivVlag*])⇒*lijst met variabelen*

In dit voorbeeld wordt uitgegaan van een op de juiste manier opgeslagen en vernieuwd bibliotheekdocument met de naam **linalg2** dat de gedefinieerde objecten *clearmat*, *gauss1* en *gauss2* bevat.

Creëert een variabelegroep in de huidige opgave die verwijzingen naar alle objecten in het gespecificeerde bibliotheekdocument *BibliotheekNaamString* bevat. Voegt de groepsleden tevens toe aan het Variabelen-menu. U kunt vervolgens naar elk object verwijzen met behulp van zijn *SnelNaamString*.

getVarInfo("linalg2")

<i>clearmat</i>	"FUNC"	"LibPub "
<i>gauss1</i>	"PRGM"	"LibPriv "
<i>gauss2</i>	"FUNC"	"LibPub "

libShortcut("linalg2","la")

{*la.clearmat*,*la.gauss2*}

libShortcut("linalg2","la",1)

{*la.clearmat*,*la.gauss1*,*la.gauss2*}

Stel *LibPrivVlag*=0 om persoonlijke bibliotheekobjecten uit te sluiten (standaardinstelling)

Stel *LibPrivVlag*=1 om persoonlijke bibliotheekobjecten op te nemen

Zie voor het kopiëren van een variabelegroep **CopyVar** (pag. 25).

Zie voor het wissen van een variabelegroep **DelVar** (pag. 39).

LinRegBx $X, Y, [Freq], [Categorie, Opnemen]$

Berekent de lineaire regressie $y = a + b \cdot x$ op de lijsten X en Y met frequentie $Freq$. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

$Categorie$ is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens.

$Opnemen$ is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a + b \cdot x$
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.r ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.r	Correlatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde $XLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde $YLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met $stat.XReg$ en $stat.YReg$

LinRegMx $X, Y, [Freq], [Categorie, Opnemen]$

Berekent de lineaire regressie $y = m \cdot x + b$ op de lijsten X en Y met frequentie $Freq$. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

$Categorie$ is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens.

$Opnemen$ is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $m \cdot x + b$
stat.m, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.r ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.r	Correlatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde $XLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde $YLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met $stat.XReg$ en $stat.YReg$

LinRegtIntervals $X, Y[, F[, 0[, CNiv]]]$

Voor helling. Berekent een niveau C betrouwbaarheidsinterval voor de helling.

LinRegtIntervals $X, Y[, F[, 1, Xwaarde[, CNiv]]]$

Voor respons. Berekent een voorspelde y -waarde, een niveau C voorspellingsinterval voor één observatie en een niveau C betrouwbaarheidsinterval voor de gemiddelde respons.

Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

F is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in F specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a+b \cdot x$
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.df	Vrijheidsgraden
stat.r ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.r	Correlatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie

Alleen voor het type Helling

Uitvoervariabele	Beschrijving
[stat.CLower, stat.CUpper]	Betrouwbaarheidsinterval voor de helling
stat.ME	Foutmarge betrouwbaarheidsinterval
stat.SESlope	Standaardfout van helling
stat.s	Standaardfout van de lijn

Uitvoervariabele	Beschrijving
[stat.CLower, stat.CUpper]	Betrouwbaarheidsinterval voor de gemiddelde respons
stat.ME	Foutmarge betrouwbaarheidsinterval
stat.SE	Standaardfout van de gemiddelde respons
[stat.LowerPred, stat.UpperPred]	Voorspellingsinterval voor één observatie
stat.MEPred	Foutmarge voor voorspellingsinterval
stat.SEPred	Standaardfout voor voorspelling
stat. \hat{y}	$a + b \cdot X$ Waarde

LinRegtTestCatalogus > **LinRegtTest** $X, Y, [Freq[, Hypoth]]$

Berekent een lineaire regressie op de X - en Y -lijsten en een t -toets op de waarde van helling β en de correlatiecoëfficiënt ρ voor de vergelijking $y = \alpha + \beta x$. Hij toetst de nulhypothese $H_0: \beta = 0$ (equivalent $\rho = 0$) tegen één van de drie alternatieve hypothesen.

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

$Hypoth$ is een optionele waarde die één van de drie alternatieve hypothesen specificeert, waartegen de nulhypothese ($H_0: \beta = \rho = 0$) wordt getoetst.

Voor $H_1: \beta \neq 0$ en $\rho \neq 0$ (standaard) stelt u $Hypoth = 0$ in

Voor $H_1: \beta < 0$ en $\rho < 0$ stelt u $Hypoth < 0$ in

Voor $H_1: \beta > 0$ en $\rho > 0$ stelt u $Hypoth > 0$ in

Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a + b \cdot x$
stat.t	t -statistiek voor significantietoets
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.s	Standaardfout van de lijn
stat.SESlope	Standaardfout van helling
stat.r ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.r	Correlatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie

linSolve()

linSolve(*StelselLineaireVgl*, *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ lijst

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} 2 \cdot x + 4 \cdot y = 3 \\ 5 \cdot x - 3 \cdot y = 7 \end{array}\right\}, \{x, y\}\right) \quad \left\{\begin{array}{l} 37 \\ 26 \end{array}, \frac{1}{26}\right\}$$

linSolve(*LineaireVgl1* en *LineaireVgl2* en ..., *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ lijst

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} 2 \cdot x = 3 \\ 5 \cdot x - 3 \cdot y = 7 \end{array}\right\}, \{x, y\}\right) \quad \left\{\begin{array}{l} 3 \\ 2 \end{array}, \frac{1}{6}\right\}$$

linSolve({*LineaireVgl1*, *LineaireVgl2*, ...}, *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ lijst

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} \text{apple} + 4 \cdot \text{pear} = 23 \\ 5 \cdot \text{apple} - \text{pear} = 17 \end{array}\right\}, \{\text{apple}, \text{pear}\}\right) \quad \left\{\begin{array}{l} 13 \\ 3 \end{array}, \frac{14}{3}\right\}$$

linSolve(*StelselLineaireVgl*, {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ lijst

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} \text{apple} \cdot 4 + \frac{\text{pear}}{3} = 14 \\ -\text{apple} + \text{pear} = 6 \end{array}\right\}, \{\text{apple}, \text{pear}\}\right) \quad \left\{\begin{array}{l} 36 \\ 13 \end{array}, \frac{114}{13}\right\}$$

linSolve(*LineaireVgl1* en *LineaireVgl2* en ..., {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ lijst

linSolve({*LineaireVgl1*, *LineaireVgl2*, ...}, {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ lijst

Geeft een lijst met oplossingen voor de variabelen *Var1*, *Var2*, ...

Het eerste argument moet uitgewerkt worden tot een stelsel lineaire vergelijkingen of tot één lineaire vergelijking. Anders treedt er een argumentfout op.

Bijvoorbeeld: het uitwerken van **linSolve** (**x=1 en x=2,x**) levert een "Argument Error" op.

ΔList()

$\Delta\text{List}(\text{Lijst1}) \Rightarrow \text{lijst}$

$\Delta\text{List}(\{20,30,45,70\})$	$\{10,15,25\}$
--------------------------------------	----------------

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **deltaList (...)** in te typen.

Geeft een lijst met de verschillen tussen opeenvolgende elementen in *Lijst1*. Ieder element van *Lijst1* wordt afgetrokken van het volgende element van *Lijst1*. De resulterende lijst is altijd één element korter dan de oorspronkelijke *Lijst1*.

list▶mat()

$\text{list}\blacktriangleright\text{mat}(\text{Lijst } [, \text{elementenPerRij}]) \Rightarrow \text{matrix}$

$\text{list}\blacktriangleright\text{mat}(\{1,2,3\})$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$
$\text{list}\blacktriangleright\text{mat}(\{1,2,3,4,5\},2)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 0 \end{bmatrix}$

Geeft een matrix die rij voor rij gevuld wordt met de elementen uit *Lijst*.

elementenPerRij specificeert, indien opgenomen, het aantal elementen per rij. De standaardwaarde is het aantal element in *Lijst* (één rij).

Als *Lijst* de resulterende matrix niet vult, dan worden er nullen toegevoegd.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **list@▶mat (...)** in te typen.

ln(Lijst1)⇒lijst

ln(2.) 0.693147

Geeft de natuurlijke logaritme van het argument.

Geeft bij een lijst de natuurlijke logaritme van de elementen.

Als de complexe opmaak-modus Reëel is:

$$\ln(\{-3, 1.2, 5\})$$

"Error: Non-real calculation"

ln(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de natuurlijke logaritme van vierkanteMatrix1. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de natuurlijke logaritme van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode cos().

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

Als de complexe opmaak-modus Rechthoekig is:

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

$$\ln \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1.83145+1.73485 \cdot i & 0.009193-1.49086 \\ 0.448761-0.725533 \cdot i & 1.06491+0.623491 \cdot i \\ -0.266891-2.08316 \cdot i & 1.12436+1.79018 \cdot i \end{bmatrix}$$

Om het hele resultaat te zien drukt u op ▲ en gebruikt u vervolgens ◀ en ▶ om de cursor te verplaatsen.

LnReg

LnReg X, Y[, [Freq] [, [Categorie, Opnemen]]

Berekent de logaritmische regressie $y = a + b \cdot \ln(x)$ op de lijsten X en Y met frequentie Freq. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele stat.resultaten (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve Opnemen.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in Freq specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X- en Y-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a+b \cdot \ln(x)$
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.r ²	Coëfficiënt van lineaire determinatie voor getransformeerde gegevens
stat.r	Correlatiecoëfficiënt voor getransformeerde gegevens ($\ln(x)$, y)
stat.Resid	Residuen die geassocieerd zijn met het logaritmische model
stat.ResidTrans	Residuen die geassocieerd zijn met de lineaire regressie van getransformeerde gegevens
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

Local *Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...

Maakt de gespecificeerde *vars* bekend als lokale variabelen. Die variabelen bestaan alleen tijdens de uitwerking van een functie, en worden gewist wanneer de functie uitgevoerd is.

Opmerking: lokale variabelen besparen geheugen omdat ze slechts tijdelijk bestaan. Bovendien storen ze eventuele bestaande algemene variabelen niet. Lokale variabelen moeten gebruikt worden voor **For**-lussen en voor het tijdelijk opslaan van waarden in een functie van meerdere regels, aangezien wijzigingen van algemene variabelen niet zijn toegestaan in een functie.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

```
Define rollcount()=Func
    Local i
    1 → i
    Loop
    If randInt(1,6)=randInt(1,6)
    Goto end
    i+1 → i
    EndLoop
    Lbl end
    Return i
EndFunc
```

	<i>Done</i>
<i>rollcount()</i>	16
<i>rollcount()</i>	3

Lock**Lock** *Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...**Lock** *Var*.

Vergrendelt de gespecificeerde variabelen of variabelegroep. Vergrendelde variabelen kunnen niet worden gewijzigd of gewist.

U kunt de systeemvariabele *Ans* niet vergrendelen of ontgrendelen, en u kunt de systeemvariabelegroepen *stat.* en *tvm.* niet vergrendelen.

Opmerking: Het commando **Vergrendelen (Lock)** wist de Ongedaan maken/Overdoen-geschiedenis als het wordt toegepast op niet-vergrendelde variabelen.

Zie **unLock**, pag. 169 en **getLockInfo()**, pag. 66.

<i>a</i> :=65	65
Lock <i>a</i>	<i>Done</i>
getLockInfo(<i>a</i>)	1
<i>a</i> :=75	"Error: Variable is locked."
DelVar <i>a</i>	"Error: Variable is locked."
Unlock <i>a</i>	<i>Done</i>
<i>a</i> :=75	75
DelVar <i>a</i>	<i>Done</i>

Opmerking: zie ook **Log-template**, pag. 2.

Als het tweede argument wordt weggelaten, dan wordt 10 als grondtal gebruikt.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

Als het grondtal-argument wordt weggelaten, dan wordt 10 als grondtal gebruikt.

Als de complexe opmaak-modus Reëel is:

Als de complexe opmaak-modus Rechthoekig is:

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

$$\log_{10} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$$

0.795387+0.753438 <i>i</i>	0.003993-0.6474 <i>i</i>
0.194895-0.315095 <i>i</i>	0.462485+0.2707 <i>i</i>
-0.115909-0.904706 <i>i</i>	0.488304+0.7774 <i>i</i>

Om het hele resultaat te zien drukt u op **▲** en gebruikt u vervolgens **◀** en **▶** om de cursor te verplaatsen.

Logistic

Catalogus >

Logistic *X*, *Y*, [*Freq*] [, *Categorie*, *Opnemen*]

Berekent de logistische regressie $y = (c/(1+a \cdot e^{-bx}))$ op de lijsten *X* en *Y* met frequentie *Freq*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en *Y* zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig *X*- en *Y*-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige *X*- en *Y*-gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $c/(1+a \cdot e^{-bx})$
stat.a, stat.b, stat.c	Regressiecoëfficiënten
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorieelijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorieelijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

LogisticD

LogisticD *X*, *Y* [, [*Iteraties*], [*Freq*] [, *Categorie*, *Opnemen*]]

Berekent de logistische regressie $y = (c/(1+a \cdot e^{-bx})+d)$ op de lijsten *X* en *Y* met frequentie *Freq*, met behulp van een gespecificeerd aantal *Iteraties*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en *Y* zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Iteraties is een optionele waarde die het maximaal aantal keer specificeert dat een oplossing wordt geprobeerd. Als deze wordt weggelaten, wordt 64 gebruikt. Doorgaans leiden grotere waarden tot een hogere nauwkeurigheid maar een langere berekeningstijd, en andersom.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig *X*- en *Y*-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige *X*- en *Y*-gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $c/(1+a \cdot e^{-bx})+d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regressiecoëfficiënten
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

Loop

Loop
Blok
EndLoop

Voert de beweringen in *Blok* herhaaldelijk uit. Merk op dat de lus eindeloos wordt uitgevoerd, tenzij er een **Goto**- of **Exit**-instructie wordt uitgevoerd binnen *Blok*.

Blok is een reeks beweringen die gescheiden worden door het teken ":".

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

```



Define rollcount()=Func
    Local i
    1 → i
    Loop
    If randInt(1,6)=randInt(1,6)
    Goto end
    i+1 → i
    EndLoop
    Lbl end
    Return i
    EndFunc
    Done
rollcount() 16
rollcount() 3
    
```

LU *Matrix*, *lMatrix*, *uMatrix*, *pMatrix* [*Tol*]

Berekent de Doolittle LU (benedenboven)-decompositie van een reële of complexe matrix. De benedendriehoeksmatrix wordt opgeslagen in *lMatrix*, de bovendriehoeksmatrix in *uMatrix* en de permutatiematrix (die de rijwisselingen tijdens de berekening beschrijft) in *pMatrix*.

$$lMatrix \cdot uMatrix = pMatrix \cdot matrix$$

Optioneel wordt elk matrixelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder dan *Tol* is. Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegevens met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt *Tol* genegeerd.

- Als u   gebruikt of de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen met behulp van de drijvende komma uitgevoerd.
- Als *Tol* wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als: $5E-14 \cdot \max(\dim(Matrix)) \cdot \text{rowNorm}(Matrix)$

Het LU ontbindingsalgoritme gebruikt gedeeltelijke pivoting met rijwisselingen.

$\begin{bmatrix} 6 & 12 & 18 \\ 5 & 14 & 31 \\ 3 & 8 & 18 \end{bmatrix}$	$\rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 6 & 12 & 18 \\ 5 & 14 & 31 \\ 3 & 8 & 18 \end{bmatrix}$
--	------------------	--

LU *m1*,*lower*,*upper*,*perm* Done

<i>lower</i>	$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ \frac{5}{6} & 1 & 0 \\ \frac{1}{2} & \frac{1}{2} & 1 \end{bmatrix}$
--------------	---

<i>upper</i>	$\begin{bmatrix} 6 & 12 & 18 \\ 0 & 4 & 16 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$
--------------	--

<i>perm</i>	$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$
-------------	---

M

mat▶list()

mat▶list(*Matrix*) \Rightarrow *lijst*

Geeft een lijst die gevuld is met de elementen in *Matrix*. De elementen worden rij voor rij gekopieerd uit *Matrix*.

mat▶list($\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$) \Rightarrow {1,2,3}

$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$ $\rightarrow m1$ \Rightarrow $\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$

mat▶list(*m1*) \Rightarrow {1,2,3,4,5,6}

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `mat@>list(...)` in te typen.

max()

max(Lijst1, Lijst2) ⇒ lijst

$\max\{2.3, 1.4\}$	2.3
--------------------	-----

max(Matrix1, Matrix2) ⇒ matrix

$\max\{\{1, 2\}, \{-4, 3\}\}$	$\{1, 3\}$
-------------------------------	------------

Geeft het maximum van de twee argumenten. Als de argumenten twee lijsten of matrices zijn, dan wordt een lijst of matrix met de maximumwaarde van elk paar corresponderende gegevens gegeven.

max(Lijst) ⇒ uitdrukking

$\max\{0, 1, -7, 1.3, 0.5\}$	1.3
------------------------------	-----

Geeft het maximalelement in *lijst*.

max(Matrix1) ⇒ matrix

$\max\left(\begin{bmatrix} 1 & -3 & 7 \\ -4 & 0 & 0.3 \end{bmatrix}\right)$	$[1 \ 0 \ 7]$
---	---------------

Geeft een rijvector met het maximalelement van elke kolom in *Matrix1*.

Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Opmerking: zie ook `min()`.

mean()

mean(Lijst[, freqLijst]) ⇒ uitdrukking

$\text{mean}\{\{0.2, 0, 1, -0.3, 0.4\}\}$	0.26
---	------

Geeft het gemiddelde van de elementen in *Lijst*.

$\text{mean}\{\{1, 2, 3\}, \{3, 2, 1\}\}$	$\frac{5}{3}$
---	---------------

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* achter elkaar voorkomt.

mean(Matrix1[, freqMatrix]) ⇒ matrix

In de rechthoekige vectoropmaak:

Geeft een rijvector van de gemiddelden van alle kolommen in *Matrix1*.

mean()

Catalogus >

Elk element uit *freqMatrix* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Matrix1* achter elkaar voorkomt.

Lege elementen worden genegeerd.
Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

$$\text{mean} \left(\begin{pmatrix} 0.2 & 0 \\ -1 & 3 \\ 0.4 & -0.5 \end{pmatrix} \right) \quad \left[-0.133333 \quad 0.833333 \right]$$

$$\text{mean} \left(\begin{pmatrix} \frac{1}{5} & 0 \\ -1 & 3 \\ \frac{2}{5} & \frac{-1}{2} \end{pmatrix} \right) \quad \left[\frac{-2}{15} \quad \frac{5}{6} \right]$$

$$\text{mean} \left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 4 & 1 \\ 6 & 2 \end{pmatrix} \right) \quad \left[\frac{47}{15} \quad \frac{11}{3} \right]$$

median()

Catalogus >

median(Lijst[,freqLijst]) ⇒ uitdrukking

Geeft de mediaan van de elementen in *Lijst*.

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* voorkomt.

median(Matrix1[,freqMatrix]) ⇒ matrix

Geeft een rijvector met de medianen van de kolommen in *Matrix1*.

Elk element uit *freqMatrix* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Matrix1* achter elkaar voorkomt.

Opmerkingen:

- alle gegevens in de lijst of matrix moeten vereenvoudigen tot getallen.
- Lege elementen in de lijst of matrix worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

$$\text{median}(\{0.2, 0.1, -0.3, 0.4\}) \quad 0.2$$

$$\text{median} \left(\begin{pmatrix} 0.2 & 0 \\ 1 & -0.3 \\ 0.4 & -0.5 \end{pmatrix} \right) \quad [0.4 \quad -0.3]$$

MedMed

Catalogus >

MedMed X,Y [, Freq] [, Categorie, Opnemen]

Berekent de mediaan-mediaan-lijn $= (m \cdot x + b)$ op de lijsten X en Y met frequentie $Freq$. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens..

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Mediaan-mediaan-lijnvergelijking: $m \cdot x + b$
stat.m, stat.b	Modelcoëfficiënten
stat.Resid	Residuen uit de mediaan-mediaan-lijn
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde $XLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde $YLijst$ die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van $Freq$, $Categorielijst$ en $Categorieën\ opnemen$
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met $stat.XReg$ en $stat.YReg$

mid()Catalogus > **mid**(*bronString*, *Start*[, *Aantal*])⇒*string*

Geeft *Aantal* tekens uit de tekenreeks *bronString*, beginnend met teken nummer *Start*.

Als *Aantal* wordt weggelaten of groter is dan de afmeting van *bronString*, dan worden alle tekens van *bronString* gegeven, beginnend met het teken nummer *Start*.

Aantal moet ≥ 0 zijn. Als *Aantal* = 0, dan wordt een lege string gegeven.

mid(*bronLijst*, *Start* [, *Aantal*])⇒*lijst*

Geeft *Aantal* elementen uit *bronLijst*, beginnend met element nummer *Start*.

Als *Aantal* wordt weggelaten of groter is dan de afmeting van *bronLijst*, dan worden alle elementen uit *bronLijst* gegeven, beginnend met element nummer *Start*.

Aantal moet ≥ 0 zijn. Als *Aantal* = 0, dan wordt er een lege lijst gegeven.

mid(*bronStringLijst*, *Start*[, *Aantal*])⇒*lijst*

Geeft *Aantal* strings uit de lijst met strings *bronStringLijst*, beginnend met element nummer *Start*.

mid("Hello there",2)	"ello there"
mid("Hello there",7,3)	"the"
mid("Hello there",1,5)	"Hello"
mid("Hello there",1,0)	"[]"

mid({9,8,7,6},3)	{7,6}
mid({9,8,7,6},2,2)	{8,7}
mid({9,8,7,6},1,2)	{9,8}
mid({9,8,7,6},1,0)	{[]}

mid({"A","B","C","D"},2,2)	{"B","C"}
----------------------------	-----------

min()Catalogus > **min**(*Lijst1*, *Lijst2*)⇒*lijst***min**(*Matrix1*, *Matrix2*)⇒*matrix*

Geeft het minimum van de twee argumenten. Als de argumenten twee lijsten of matrices zijn, dan wordt een lijst of matrix met de minimumwaarde van elk paar corresponderende gegevens gegeven.

min(*Lijst*)⇒*uitdrukking*

Geeft het minimumelement van *Lijst*.

min(2,3,1,4)	1.4
min({1,2},{-4,3})	{-4,2}

min({0,1,-7,1,3,0,5})	-7
-----------------------	----

min()Catalogus > **min(MatrixI)** ⇒ matrix

$$\min \begin{pmatrix} 1 & -3 & 7 \\ -4 & 0 & 0.3 \end{pmatrix} \quad [-4 \quad -3 \quad 0.3]$$

Geeft een rijvector met het minimelement van elke kolom in *MatrixI*.

Opmerking: zie ook **max()**.

mirr()Catalogus > **mirr**

(
financPercentage
,herinvestPercentage,CF0,CFLijst
[,CFFreq])

$$\begin{array}{l} list1 := \{6000, -8000, 2000, -3000\} \\ \qquad \qquad \qquad \{6000, -8000, 2000, -3000\} \\ list2 := \{2, 2, 2, 1\} \qquad \qquad \{2, 2, 2, 1\} \\ mirr(4.65, 12, 5000, list1, list2) \quad 13.41608607 \end{array}$$

Financiële functie die de gewijzigde interne rentabiliteit van een investering geeft.

financPercentage is het rentepercentage dat u betaalt over de cashflow-bedragen.

herinvestPercentage is het rentepercentage waarop de cashflows opnieuw geïnvesteerd worden.

CF0 is de begin-cashflow op tijdstip 0; dit moet een reëel getal zijn.

CFLijst is een lijst met cashflow-bedragen na de begin-cashflow *CF0*.

CFFreq is een optionele lijst waarin elk element de frequentie waarmee een gegroepeerde (opeenvolgend) cashflow-bedrag voorkomt specificeert; dit is het overeenkomstige element van *CFLijst*. De standaardwaarde is 1; als u waarden invoert, dan moeten dit positieve gehele getallen < 10.000 zijn.

Opmerking: zie ook **irr()**, pag. 76.

mod()Catalogus > **mod(Lijst1, Lijst2) ⇒ lijst**

mod(7,0) 7

mod(Matrix1, Matrix2) ⇒ matrix

mod(7,3) 1

Geeft het eerste argument modulus het tweede argument zoals gedefinieerd wordt door de identiteiten:

mod(-7,3) 2

mod(7,-3) -2

mod(-7,-3) -1

mod({12,-14,16},{9,7,-5}) {3,0,-4}

mod(x,0) = x

mod(x,y) = x - y floor(x/y)

Wanneer het tweede argument niet-nul is, dan is het resultaat periodiek in dat argument. Het resultaat is nul of heeft hetzelfde teken als het tweede argument.

Als de argumenten twee lijsten of twee matrices zijn, dan wordt een lijst of matrix met de modulus van elk paar corresponderende elementen gegeven.

Opmerking: zie ook **remain()**, pag. 129

mRow()Catalogus >

$$\text{mRow}\left(\frac{-1}{3}, \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}, 2\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -4 \\ & 3 \end{bmatrix}$$
mRowAdd()Catalogus >

Geeft een kopie van *Matrix1* met elk element in rij *Index2* van *Matrix1* vervangen door:

MultRegCatalogus > **MultReg** Y, X1[,X2[,X3,...[,X10]]]

Berekent een meervoudige lineaire regressie van lijst *Y* op de lijsten *X1*, *X2*, ..., *X10*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$
stat.b0, stat.b1, ...	Regressiecoëfficiënten
stat.R ²	Coëfficiënt van meervoudige determinatie
stat.ŷLijst	\hat{y} Lijst = $b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$
stat.Resid	Residuen uit de regressie

MultRegIntervals

MultRegIntervals $Y, X1[,X2[,X3,...$
 $[,X10]]], XWaardeLijst[,CNiveau]$

Berekent een voorspelde y-waarde, een niveau C voorspellingsinterval voor één observatie en een niveau C betrouwbaarheidsinterval voor de gemiddelde respons.

Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$
stat.ŷ	Een puntschatting: $\hat{y} = b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$ voor <i>XWaardeLijst</i>
stat.dfError	Vrijheidsgraden van de fouten
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval voor een gemiddelde respons
stat.ME	Foutmarge betrouwbaarheidsinterval
stat.SE	Standaardfout van de gemiddelde respons
stat.LowerPred, stat.UpperPred	Voorspellingsinterval voor één observatie
stat.MEPred	Foutmarge voor voorspellingsinterval

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.SEPred	Standaardfout voor voorspelling
stat.bList	Lijst van regressiecoëfficiënten, {b0,b1,b2,...}
stat.Resid	Residuen uit de regressie

MultRegTests

Catalogus >

MultRegTests $Y, X1[,X2[,X3,...[,X10]]]$

Meervoudige lineaire regressietoets berekent een meervoudige lineaire regressie op de gegevens, en biedt de globale F -toets-statistiek en t -toets-statistieken voor de coëfficiënten.

Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoer

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$
stat.F	Globale F -toets-statistiek
stat.PVal	P-waarde geassocieerd met de globale F -statistiek
stat.R ²	Coëfficiënt van meervoudige determinatie
stat.AdjR ²	Aangepaste coëfficiënt van meervoudige determinatie
stat.s	Standaarddeviatie van de fout
stat.DW	Durbin-Watson-statistiek; wordt gebruikt om te bepalen of er automatische correlatie van de eerste orde aanwezig is in het model
stat.dfReg	Vrijheidsgraden van de regressie
stat.SSReg	Som van de kwadraten van de regressies
stat.MSReg	Gemiddelde kwadraat van de regressies
stat.dfError	Vrijheidsgraden van de fouten
stat.SSError	Som van de kwadraten van de fouten
stat.MSError	Gemiddelde kwadraat van de fouten
stat.bList	{b0,b1,...} Lijst van coëfficiënten

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.tList	Lijst van t-statistieken, één voor elke coëfficiënt in de bLijst
stat.PList	Lijst van P-waarden voor elke t-statistiek
stat.SEList	Lijst van standaardfouten voor coëfficiënten in bLijst
stat.yLijst	\hat{y} Lijst = $b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.sResid	Gestandaardiseerde residuen; verkregen door een residu te delen door zijn standaarddeviatie
stat.CookDist	Afstand van Cook; maat voor de invloed van een observatie op basis van het residue en de invloed
stat.Leverage	Maat voor hoever de waarden van de onafhankelijke variabelen van hun gemiddelde waarden af liggen

N

nand (niet en)

  toetsen

BooleaanseUitdr1 **nand**

BooleaanseUitdr2 levert *Booleaanse uitdrukking*

$x \geq 3$ and $x \geq 4$

$x \geq 4$

$x \geq 3$ nand $x \geq 4$

$x < 4$

BooleaanseLijst1 **nand**

BooleaanseLijst2 levert *Booleaanse lijst*

BooleaanseMatrix1 **nand**

BooleaanseMatrix2 levert *Booleaanse matrix*

Geeft de ontkenning (negatie) van een logische **and** bewerking op de twee argumenten. Geeft waar, onwaar of een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

*Geheel getal1 nand Geheel
getal2* ⇒ *geheel getal*

Vergelijkt twee reële gehele getallen bit voor bit met behulp van een **nand**-bewerking. Intern worden beide gehele getallen geconverteerd naar 64-bits binaire getallen met een teken (positief of negatief). Wanneer overeenkomstige bits vergeleken worden, is het resultaat 0 als beide bits 1 zijn; anders is het resultaat 1. De geretourneerde waarde vertegenwoordigt de bitresultaten, en wordt weergegeven volgens de ingestelde grondtal-modus.

U kunt de gehele getallen invoeren in elk talstelsel. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het voorvoegsel 0b of 0h gebruiken. Zonder voorvoegsel worden gehele getallen behandeld als decimaal (grondtal 10).

3 and 4	0
3 nand 4	-1
{1,2,3} and {3,2,1}	{1,2,1}
{1,2,3} nand {3,2,1}	{-2,-3,-2}

nCr()

nCr(Lijst1, Lijst2) ⇒ *lijst*

Geeft een lijst met combinaties op basis van de overeenkomstige elementparen in de twee lijsten. De argumenten moeten lijsten van dezelfde afmeting zijn.

$nCr(\{5,4,3\}, \{2,4,2\})$	{10,1,3}
-----------------------------	----------

nCr(Matrix1, Matrix2) ⇒ *matrix*

Geeft een matrix met combinaties op basis van de overeenkomstige elementparen in de twee matrices. De argumenten moeten matrices van dezelfde afmeting zijn.

$nCr\left(\begin{bmatrix} 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 15 & 10 \\ 6 & 3 \end{bmatrix}$
--	--

nDerivative()Catalogus > **nDerivative**(*Uitdr*1, *Var*=*Waarde* [, *Orde*]) ⇒ *waarde*

$nDerivative(x , x=1)$	1
-------------------------	---

$nDerivative(x , x) _{x=0}$	undef
------------------------------	-------

$nDerivative(\sqrt{x-1}, x) _{x=1}$	undef
-------------------------------------	-------

nDerivative(*Uitdr*1, *Var* [, *Orde*]) | *Var*=*Waarde* ⇒ *waarde*

Geeft de numerieke afgeleide die berekend is met automatische differentiatiemethodes.

Wanneer *Waarde* gespecificeerd is, wordt elke eerdere variabeletoekenning of elke huidige “|”-substitutie voor de variabele onderdrukt.

Orde van de afgeleide moet **1** of **2** zijn.

newList()Catalogus > **newList**(*aantalElementen*) ⇒ *lijst*

$newList(4)$	{0,0,0,0}
--------------	-----------

Geeft een lijst met de afmeting *aantalElementen*. Elk element is nul.

newMat()Catalogus > **newMat**(*aantalRijen*, *aantalKolommen*) ⇒ *matrix*

$newMat(2,3)$	$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$
---------------	--

Geeft een matrix met nullen met de afmeting *aantalRijen* bij *aantalKolommen*.

nfMax()Catalogus > **nfMax**(*Uitdr*, *Var*) ⇒ *waarde*

$nfMax(-x^2 - 2 \cdot x - 1, x)$	-1.
----------------------------------	-----

nfMax(*Uitdr*, *Var*, *ondergrens*) ⇒ *waarde*

$nfMax(0.5 \cdot x^3 - x - 2, x, -5, 5)$	5.
--	----

nfMax(*Uitdr*, *Var*, *ondergrens*, *bovengrens*) ⇒ *waarde***nfMax**(*Uitdr*, *Var*) | *ondergrens* ≤ *Var* ≤ *bovengrens* ⇒ *waarde*

nfMax()Catalogus >

Geeft een mogelijke numerieke waarde van variabele *Var* waarvoor het lokale maximum van *Uitdr* optreedt.

Als u *ondergrens* en *bovengrens* opgeeft, zoekt de functie binnen het gesloten interval [*ondergrens*,*bovengrens*] naar het lokale maximum.

nfMin()Catalogus >

nfMin(*Uitdr*, *Var*) \Rightarrow waarde

$\text{nfMin}(x^2+2\cdot x+5,x)$	-1.
----------------------------------	-----

nfMin(*Uitdr*, *Var*, *ondergrens*) \Rightarrow waarde

$\text{nfMin}(0.5\cdot x^3-x-2,x,-5,5)$	-5.
---	-----

nfMin(*Uitdr*, *Var*, *ondergrens*, *bovengrens*) \Rightarrow waarde

nfMin(*Uitdr*, *Var*) | *ondergrens* \leq *Var* \leq *bovengrens* \Rightarrow waarde

Geeft een mogelijke numerieke waarde van variabele *Var* waarvoor het lokale minimum van *Uitdr* optreedt.

Als u *ondergrens* en *bovengrens* opgeeft, zoekt de functie binnen het gesloten interval [*ondergrens*,*bovengrens*] naar het lokale minimum.

nInt()Catalogus >

nInt(*Uitdr1*, *Var*, *Onder*, *Boven*) \Rightarrow uitdrukking

$\text{nInt}(e^{-x^2},x,-1,1)$	1.49365
--------------------------------	---------

Als de integrand *Uitdr1* geen andere variabele dan *Var* bevat, en als *Onder* en *Boven* constanten, positief ∞ of negatief ∞ zijn, dan geeft **nInt()** een benadering van $\int(Uitdr1, Var, Onder, Boven)$. Deze benadering is een gewogen gemiddelde van enkele steekproefwaarden van de integrand in het interval *Onder* $<$ *Var* $<$ *Boven*.

Het doel is zes significante cijfers. Het adaptieve algoritme eindigt wanneer het waarschijnlijk lijkt dat het doel is bereikt, of wanneer het onwaarschijnlijk lijkt dat extra steekproeven een lonende verbetering zullen opleveren.

Er wordt een waarschuwing weergegeven ("Twijfelachtige nauwkeurigheid") wanneer het erop lijkt dat het doel niet is bereikt.

Nest **nInt()** om meervoudige numerieke integratie uit te voeren. Integratiegrenzen kunnen afhangen van integratievariabelen erbuiten.

$$\text{nInt}\left(\text{nInt}\left(\frac{e^{-x \cdot y}}{\sqrt{x^2 - y^2}}, y, -x, x\right), x, 0, 1\right) \quad 3.30423$$

nom
(*effectiefPercentage*, *CpY*) ⇒ waarde

$$\text{nom}(5.90398, 12) \quad 5.75$$

Financiële functie die het jaarlijkse effectieve rentepercentage *effectiefPercentage* naar een nominaal percentage converteert, waarbij *CpY* het aantal rentetermijnen per jaar is.

effectiefPercentage moet een reëel getal zijn en *CpY* moet een reëel getal > 0 zijn.

Opmerking: zie ook **eff()**, pag. 45.

BooleaanseUitdr1 **nor**
BooleaanseUitdr2 levert *Booleaanse*
uitdrukking

$$\begin{array}{l} x \geq 3 \text{ or } x \geq 4 \quad x \geq 3 \\ x \geq 3 \text{ nor } x \geq 4 \quad x < 3 \end{array}$$

BooleaanseLijst1 **nor** *BooleaanseLijst2*
levert *Booleaanse lijst*

BooleaanseMatrix1
nor *BooleaanseMatrix2* levert
Booleaanse matrix

nor (noch)

ctrl [= toetsen

Geeft de ontkenning (negatie) van een logische **or** bewerking op de twee argumenten. Geeft waar, onwaar of een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

*Geheel getal1 nor Geheel
getal2* ⇒ *geheel getal*

Vergelijkt twee reële gehele getallen bit voor bit met behulp van een **nor**-bewerking. Intern worden beide gehele getallen geconverteerd naar 64-bits binaire getallen met een teken (positief of negatief). Wanneer overeenkomstige bits vergeleken worden, is het resultaat 1 als beide bits 1 zijn; anders is het resultaat 0. De geretourneerde waarde representeert de bitresultaten, en wordt weergegeven volgens de ingestelde grondtal-modus.

U kunt de gehele getallen invoeren in elk talstelsel. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het voorvoegsel 0b of 0h gebruiken. Zonder voorvoegsel worden gehele getallen behandeld als decimaal (grondtal 10).

3 or 4	7
3 nor 4	-8
{1,2,3} or {3,2,1}	{3,2,3}
{1,2,3} nor {3,2,1}	{-4,-3,-4}

norm()

Catalogus >

norm(*Matrix*) ⇒ *uitdrukking*

norm(*Vector*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft de Frobenius-norm.

normCdf()

Catalogus >

normCdf(*ondergrens*, *bovengrens*, μ , σ) ⇒ *getal* als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

Berekent de normale verdelingskans tussen *ondergrens* en *bovengrens* voor de gespecificeerde μ (standaard=0) en σ (standaard=1).

normPdf()

normPdf(*XWaarde*[, μ [, σ]]) \Rightarrow *getal* als *XWaarde* een getal is, *lijst* als *XWaarde* een lijst is

Berekent de kansdichtheidsfunctie voor de normale verdeling bij een gespecificeerde *XWaarde* voor de gespecificeerde μ en σ .

not (niet)

not *BooleaanseUitdr* \Rightarrow *Booleaanse uitdrukking*

Geeft waar, onwaar of een vereenvoudigde vorm van het argument.

not *Geheel getal* \Rightarrow *geheel getal*

Geeft het één-complement van een reëel geheel getal. Intern wordt *Geheel getal* geconverteerd naar een 64-bits binair getal met een plus- of min-teken. De waarde van elke bit wordt omgewisseld (0 wordt 1 en andersom) voor het één-complement. Resultaten worden weergegeven volgens de grondtal-modus.

U kunt het gehele getal in elk grondtal invoeren. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het prefix 0b of 0h gebruiken. Zonder prefix wordt het gehele getal behandeld als decimaal (grondtal 10).

Als u een decimaal geheel getal invoert dat te groot is voor een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief), dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen. Zie voor meer informatie **►Base2**, pag. 17.

In de Hex-grondtalmodus:

Belangrijk: nul, niet de letter O.

```
not 0h7AC36      0hFFFFFFFFF853C9
```

In de Bin-grondtalmodus:

```
not 0b100101►Base10      37
```

```
not 0b100101
```

```
0b11111111111111111111111111111111►
```

```
not 0b100101►Base10      -38
```

Om het hele resultaat te zien drukt u op **▲** en gebruikt u vervolgens **◀** en **▶** om de cursor te verplaatsen.

Opmerking: een binaire invoer kan maximaal 64 cijfers hebben (het prefix 0b niet meegeteld). Een hexadecimale invoer kan maximaal 16 cijfers hebben.

$nPr(Lijst1, Lijst2) \Rightarrow lijst$

$nPr(\{5,4,3\}, \{2,4,2\})$	$\{20,24,6\}$
-----------------------------	---------------

Geeft een lijst met permutaties op basis van de overeenkomstige elementparen in de twee lijsten. De argumenten moeten lijsten van dezelfde afmeting zijn.

$nPr(Matrix1, Matrix2) \Rightarrow matrix$

$nPr\left(\begin{bmatrix} 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 30 & 20 \\ 12 & 6 \end{bmatrix}$
--	---

Geeft een matrix met permutaties op basis van de overeenkomstige elementparen in de twee matrices. De argumenten moeten matrices van dezelfde afmeting zijn.

$npv(RentePercentage, CFO, CFLijst [, CFFreq])$

$list1 := \{6000, -8000, 2000, -3000\}$	$\{6000, -8000, 2000, -3000\}$
---	--------------------------------

Financiële functie die de netto contante waarde berekent; de som van de contante waarden voor de kasinstromen en -uitstromen. Een positief resultaat voor npv duidt op een winstgevende investering.

$list2 := \{2,2,2,1\}$	$\{2,2,2,1\}$
------------------------	---------------

$npv(10, 5000, list1, list2)$	4769.91
-------------------------------	---------

RentePercentage is de rente waarmee de cashflows verdisconteerd moeten worden (de kosten van het geld) over één periode.

CFO is de begin-cashflow op tijdstip 0; dit moet een reëel getal zijn.

CFLijst is een lijst met cashflow-bedragen na de begin-cashflow *CFO*.

CFFreq is een lijst waarin elk element de frequentie waarmee een gegroepeerde (opeenvolgend) cashflow-bedrag voorkomt specificceert; dit is het overeenkomstige element van *CFLijst*. De standaardwaarde is 1; als u waarden invoert, dan moeten dit positieve gehele getallen < 10.000 zijn.

nSolve()Catalogus > **nSolve**(*Vergelijking*, *Var*[=*Gok*]) ⇒ *getal* of *fout_string*

$\text{nSolve}(x^2+5\cdot x-25=9,x)$	3.84429
--------------------------------------	---------

$\text{nSolve}(x^2=4,x=1)$	-2.
----------------------------	-----

$\text{nSolve}(x^2=4,x=1)$	2.
----------------------------	----

nSolve(*Vergelijking*, *Var* [*=Gok*], *ondergrens*) ⇒ *getal* of *fout_string***nSolve**(*Vergelijking*, *Var* [*=Gok*], *ondergrens*, *bovengrens*) ⇒ *getal* of *fout_string***nSolve**(*Vergelijking*, *Var*[=*Gok*] | *ondergrens* ≤ *Var* ≤ *bovengrens*) ⇒ *getal* of *fout_string*

Zoekt iteratief naar één benaderende numerieke oplossing van *Vergelijking*, voor de ene variabele ervan. Specificeer de variabele als:

variabele

– of –

variabele = *reëel getal*Bijvoorbeeld: *x* is geldig en *x*=3 ook.

nSolve() probeert één punt te bepalen waarop het residu nul is, of twee relatief dicht bij elkaar liggende punten waarop het residu tegenovergestelde tekens heeft, en de grootte van het residu niet overdreven is. Als dit niet bereikt kan worden met behulp van een bescheiden aantal steekproefpunten, dan wordt de string “geen oplossing gevonden” gegeven.

$\text{nSolve}(x^2+5\cdot x-25=9,x) x<0$	-8.84429
--	----------

$\text{nSolve}\left(\frac{(1+r)^{24}-1}{r}=26,r\right) r>0 \text{ and } r<0.25$	0.006886
---	----------

$\text{nSolve}(x^2=-1,x)$	"No solution found"
---------------------------	---------------------

Opmerking: als er meerdere oplossingen zijn, dan kunt u een gok gebruiken om een bepaalde oplossing te helpen vinden.

O**OneVar**Catalogus > **OneVar** [*1*], *X1*, [*Freq*], [*Categorie*, *Opnemen*]]**OneVar** [*n*], *X1*, *X2*[*X3*[, ..., *X20*]]]

Berekent statistieken voor één variabele op maximaal 20 lijsten. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

De X-argumenten zijn gegevenslijsten.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elke overeenkomstige *X*-waarde voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met numerieke categoriecodes voor de overeenkomstige *X*-waarden.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Een leeg element in een van de lijsten *X*, *Freq* of *Categorie* resulteert in een lege plaats voor het overeenkomstige element in al deze lijsten. Een leeg element in een van de lijsten *X1* tot en met *X20* resulteert in een lege plaats voor het overeenkomstige element in al deze lijsten. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat. \bar{x}	Gemiddelde van de x-waarden
stat. Σx	Som van de x-waarden
stat. Σx^2	Som van de x^2 -waarden
stat.sx	Steekproef-standaarddeviatie van x
stat. x	Populatie-standaarddeviatie van x
stat.n	Aantal gegevens
stat.MinX	Minimum van de x-waarden
stat.Q ₁ X	1ste kwartiel van x
stat.MedianX	Mediaan van x
stat.Q ₃ X	3de kwartiel van x
stat.MaxX	Maximum van de x-waarden
stat.SSX	Som van de kwadraten van de afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde van x

BooleaanseUitdr1 **or** *BooleaanseUitdr2*
levert *Booleaanse uitdrukking*

BooleaanseLijst1 **or** *BooleaanseLijst2*
levert *Booleaanse lijst*

BooleaanseMatrix1
or *BooleaanseMatrix2* levert
Booleaanse matrix

Geeft waar of onwaar of een vereenvoudigde vorm van de oorspronkelijke invoer.

Geeft waar als een van beide of beide uitdrukkingen uitgewerkt worden tot waar. Geeft alleen onwaar als beide uitdrukkingen uitgewerkt worden tot onwaar.

Opmerking: zie *xor*.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Geheel getal1 **or** *Geheel getal2* \Rightarrow *geheel getal*

Vergelijkt twee reële gehele getallen bit voor bit met behulp van een or-bewerking. Intern worden beide gehele getallen geconverteerd naar 64-bits binaire getallen met een plus- of minteken. Wanneer overeenkomstige bits vergeleken worden, is het resultaat 1 als een van beide of beide bits 1 zijn; het resultaat is alleen 0 als beide bits 0 zijn. De geretourneerde waarde geeft de bitresultaten, en wordt weergegeven volgens de grondtal-modus.

Define $g(x)$ =Func	Done
If $x \leq 0$ or $x \geq 5$	
Goto end	
Return $x \cdot 3$	
Lbl end	
EndFunc	
$g(3)$	9
$g(0)$	A function did not return a value

In de Hex-grondtalmodus:

0h7AC36 or 0h3D5F	0h7BD7F
-------------------	---------

Belangrijk: nul, niet de letter O.

In de Bin-grondtalmodus:

0b100101 or 0b100	0b100101
-------------------	----------

Opmerking: een binaire invoer kan maximaal 64 cijfers hebben (het prefix 0b niet meegeteld). Een hexadecimale invoer kan maximaal 16 cijfers hebben.

U kunt de gehele getallen invoeren in elk grondtal. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het prefix 0b of 0h gebruiken. Zonder prefix worden gehele getallen behandeld als decimaal (grondtal 10).

Als u een decimaal geheel getal invoert dat te groot is voor een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief), dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen. Zie voor meer informatie ►**Base2**, pag. 17.

Opmerking: zie **xor**.

ord()

ord(*String*)⇒*geheel getal*

ord("hello")	104
--------------	-----

ord(*Lijst1*)⇒*lijst*

char(104)	"h"
-----------	-----

Geeft de numerieke code van het eerste teken in tekenreeks *String*, of een lijst van de eerste tekens van elk lijstelement.

ord(char(24))	24
---------------	----

ord({"alpha", "beta"})	{ 97, 98 }
------------------------	------------

P**►Rx()**

►Rx(*rUitdr*, *θUitdr*)⇒*uitdrukking*

In de hoekmodus Radialen:

►Rx(*rLijst*, *θLijst*)⇒*lijst*

►Rx(*rMatrix*, *θMatrix*)⇒*matrix*

Geeft de equivalente x-coördinaat van het (*r*, *θ*)-paar.

Opmerking: het *θ*-argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, decimale graden of radialen, volgens de ingestelde hoekmodus. Als het argument een uitdrukking is, dan kunt u °, G of r gebruiken om de hoekmodusinstelling tijdelijk te onderdrukken.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **P@>Rx** (...) in te typen.

P>Ry(*rLijst*, θ *Lijst*) \Rightarrow *lijst*

In de hoekmodus Radialen:

P>Ry(*rMatrix*, θ *Matrix*) \Rightarrow *matrix*

Geeft het equivalente y-coördinaat van het (r, θ)-paar.

Opmerking: het θ -argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, decimale graden of radialen, volgens de ingestelde hoekmodus.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **P@>Ry** (...) in te typen.

PassErr

Zie voor een voorbeeld van **PassErr** Voorbeeld 2 onder het commando **Try** (pag. 162).

Brengt een fout naar het volgende niveau.

Als systeemvariabele *errCode* nul is, dan doet **PassErr** niets.

De **Else**-zin van het **Try...Else...EndTry**-blok moet **ClrErr** of **PassErr** gebruiken. Als de fout verwerkt of genegeerd moet worden, gebruik dan **ClrErr**. Als onbekend is wat er met de fout gedaan moet worden, gebruik dan **PassErr** om hem te verzenden naar de volgende foutenafhandelaar. Als er geen onbesliste **Try...Else...EndTry**-foutenafhandelaars meer zijn, wordt het foutendialoogvenster weergegeven zoals normaal is.

Opmerking: zie ook **ClrErr**, pag. 23 en **Try**, pag. 162.

Opmerking bij het invoeren van het

voorbeeld: in de toepassing Rekenmachine op de rekenmachine kunt u definities van meerdere regels invoeren door op in plaats van op te drukken aan het eind van iedere regel. Op het toetsenbord van de computer houdt u **Alt** ingedrukt en drukt u op **Enter**.

piecewise()

piecewise(*Uitdr1* [, *Cond1* [, *Uitdr2* [, *Cond2* [, ...]]]])

Define $p(x) = \begin{cases} x, & x > 0 \\ \text{undef}, & x \leq 0 \end{cases}$	Done
--	------

Geeft definities van een stuksgewijs gedefinieerde functie in de vorm van een lijst. U kunt ook stuksgewijs gedefinieerde functies creëren met behulp van een template.

$p(1)$	1
$p(-1)$	undef

Opmerking: zie ook **Stuksgewijs gedefinieerde functie-template**, pag. 2.

poissCdf()

poissCdf(λ , *ondergrens*, *bovengrens*) \Rightarrow *getal* als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

poissCdf(λ , *bovengrens*) (voor $P(0 \leq X \leq \text{bovengrens})$) \Rightarrow *getal* als *bovengrens* een getal is, *lijst* als *bovengrens* een lijst is

Berekent een cumulatieve kans voor de discrete Poisson-verdeling met het gespecificeerde gemiddelde λ .

Voor $P(X \leq \text{bovengrens})$ stelt u *ondergrens*=0 in

poissPdf()

poissPdf(λ , *XWaarde*) \Rightarrow *getal* als *XWaarde* een getal is, *lijst* als *XWaarde* een lijst is

Berekent een kans voor de discrete Poisson-verdeling met het gespecificeerde gemiddelde λ .

Vector ► Polar

Geeft *vector* weer in polaire vorm $[r \angle \theta]$. De vector moet de afmeting 2 hebben en kan een rij of een kolom zijn.

Opmerking: ►Polar is een weergave-opmaakinstructie, geen conversiefunctie. U kunt dit commando alleen gebruiken op het eind van een invoerregel, en *ans* wordt niet bijgewerkt.

Opmerking: zie ook ►Rect, pag. 126.

complexeWaarde ►Polar

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `@>Polar` in te typen.

Geeft *complexeWaarde* in polaire vorm weer.

- De hoekmodus Graden geeft $(r \angle \theta)$.
- De hoekmodus Radialen geeft $re^{i\theta}$.

complexeWaarde kan elke complexe vorm hebben. Een $re^{i\theta}$ -invoer veroorzaakt echter een fout in de hoekmodus Graden.

Opmerking: u moet haakjes gebruiken voor een $(r \angle \theta)$ polaire invoer.

In de hoekmodus Radialen:

In de hoekmodus Decimale graden:

$$(4 \cdot i) \text{►Polar} \qquad (4 \angle 100.)$$

In de hoekmodus Graden

polyEval()

polyEval(*Lijst1*, *Uitdr1*) ⇒ *uitdrukking*

polyEval(*Lijst1*, *Lijst2*) ⇒ *uitdrukking*

Interpreteert het eerste argument als de coëfficiënt van een veelterm met aflopende machten, en geeft de veelterm uitgewerkt voor de waarde van het tweede argument.

polyRoots()

polyRoots(*Poly*, *Var*) ⇒ *lijst*

polyRoots(*LijstVanCoëff*) ⇒ *lijst*

De eerste syntax, **polyRoots**(*Poly*, *Var*), geeft een lijst met reële oplossingen van de veelterm *Poly* voor de variabele *Var*. Geeft een lege lijst als er geen reële oplossingen bestaan: {}.

De tweede syntax, **polyRoots**(*LijstVanCoëff*), geeft een lijst met reële oplossingen voor de coëfficiënten in *LijstVanCoëff*.

Opmerking: zie ook **cPolyRoots()**, pag. 31.

PowerReg

PowerReg *X*, *Y* [, *Freq*] [, *Categorie*, *Opnemen*]

Berekent de machtsregressie $y = (a \cdot (x)^b)$ op de lijsten *X* en *Y* met frequentie *Freq*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en *Y* zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig *X*- en *Y*-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige *X*- en *Y*-gegevens.

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot (x)^b$
stat.a, stat.b	Regressiecoëfficiënten
stat.r ²	Coëfficiënt van lineaire determinatie voor getransformeerde gegevens

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.r	Correlatiecoëfficiënt voor getransformeerde gegevens ($\ln(x)$, $\ln(y)$)
stat.Resid	Residuen die geassocieerd zijn met het machtsmodel
stat.ResidTrans	Residuen die geassocieerd zijn met de lineaire regressie van getransformeerde gegevens
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

Prgm

Catalogus >

Prgm

Blok

EndPrgm

Template voor het creëren van een door de gebruiker gedefinieerd programma. Moet gebruikt worden met het commando **Define**, **Define LibPub** of **Define LibPriv**.

Blok kan een enkele bewering of een serie beweringen zijn die gescheiden worden door het teken *“.”*, of een serie beweringen op aparte regels.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Bereken GCD (grootste gemene deler) en geef tussenresultaten weer.

```

Define proggcd(a,b)=Prgm
  Local d
  While b≠0
    d:=mod(a,b)
    a:=b
    b:=d
  Disp a," ",b
  EndWhile
  Disp "GCD=",a
EndPrgm

```

Done

```

proggcd(4560,450)

```

450 60

60 30

30 0

GCD=30

Done

prodSeq()

Zie $\Pi()$, pag. 189.

product()Catalogus >

product(*Lijst*[, *Start*[, *Eind*]]) ⇒ *uitdrukking*

Geeft het product van de elementen in *Lijst*. *Start* en *Eind* zijn optioneel. Ze specificeren een bereik van elementen.

product(*Matrix1*[, *Start*[, *Eind*]]) ⇒ *matrix*

Geeft een rijvector met de producten van de elementen in de kolommen van *Matrix1*. *Start* en *Eind* zijn optioneel. Ze specificeren een bereik van rijen.

Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

$$\text{product}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}\right) \quad [28 \ 80 \ 162]$$

$$\text{product}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}, 1, 2\right) \quad [4 \ 10 \ 18]$$

propFrac()Catalogus >

propFrac(*rationaal_getal*) geeft *rationaal_getal* als de som van een geheel getal en een breuk die hetzelfde teken hebben, en waarbij de noemer groter is dan de teller.

propFrac(*rationale_uitdrukking*, *Var*) geeft de som van echte breuken en een veelterm ten opzichte van *Var*. De graad van *Var* in de noemer is groter dan de graad van *Var* in de teller in elke echte breuk. Gelijke machten van *Var* worden samengenomen. De termen en hun factoren worden gesorteerd met *Var* als de hoofdvariabele.

Als *Var* wordt weggelaten, dan wordt een uitbreiding naar een echte breuk uitgevoerd ten opzichte van de belangrijkste hoofdvariabele. De coëfficiënten van het veeltermdeel worden vervolgens eerst echt gemaakt ten opzichte van hun belangrijkste hoofdvariabele, en zo verder.

$$\text{propFrac}\left(\frac{4}{3}\right) \quad 1 + \frac{1}{3}$$

$$\text{propFrac}\left(\frac{-4}{3}\right) \quad -1 - \frac{1}{3}$$

$$\text{propFrac}\left(\frac{x^2+x+1}{x+1} + \frac{y^2+y+1}{y+1}, x\right)$$

$$\frac{1}{x+1} + x + \frac{y^2+y+1}{y+1}$$

$$\text{propFrac}(\text{Ans}) \quad \frac{1}{x+1} + x + \frac{1}{y+1} + y$$

propFrac()

Catalogus >

U kunt de functie **propFrac()** gebruiken om gemengde breuken te representeren en om het optellen en aftrekken van gemengde breuken te demonstreren.

$\text{propFrac}\left(\frac{11}{7}\right)$	$1+\frac{4}{7}$
$\text{propFrac}\left(3+\frac{1}{11}+5+\frac{3}{4}\right)$	$8+\frac{37}{44}$
$\text{propFrac}\left(3+\frac{1}{11}-\left(5+\frac{3}{4}\right)\right)$	$-2-\frac{29}{44}$

Q**QR**

Catalogus >

QR Matrix, qMatrix, rMatrix[, Tol]

Bereken de Householder QR-ontbinding van een reële of complexe matrix. De resulterende Q- en R-matrices worden opgeslagen in de gespecificeerde *Matrix*. De Q-matrix is unitair. De R-matrix is bovendriehoeks.

Optioneel wordt elk matricelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder dan *Tol* is. Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegevens met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt *Tol* genegeerd.

Het getal met drijvende komma (9.) in *m1* zorgt ervoor dat de resultaten worden berekend in drijvende-kommavorm.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9. \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9. \end{bmatrix}$
---	--

QR <i>m1,qm,rm</i>	<i>Done</i>
<i>qm</i>	$\begin{bmatrix} 0.123091 & 0.904534 & 0.408248 \\ 0.492366 & 0.301511 & -0.816497 \\ 0.86164 & -0.301511 & 0.408248 \end{bmatrix}$
<i>rm</i>	$\begin{bmatrix} 8.12404 & 9.60114 & 11.0782 \\ 0. & 0.904534 & 1.80907 \\ 0. & 0. & 0. \end{bmatrix}$

- Als u gebruikt of de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen met behulp van de drijvende komma uitgevoerd.
- Als *Tol* wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als: $5E-14 \cdot \max(\dim(\text{Matrix})) \cdot \text{rowNorm}(\text{Matrix})$

De QR-ontbinding wordt numeriek berekend met behulp van Householder-transformaties. De symbolische oplossing wordt berekend met behulp van Gram-Schmidt. De kolommen in $qMatNaam$ zijn de orthonormale basisvectoren die de ruimte die gedefinieerd wordt door $matrix$ omspannen.

$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix}$	$\rightarrow mI$	$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix}$
QR mI, qm, rm		Done
qm	$\begin{bmatrix} m & -\text{sign}(m \cdot p - n \cdot o) \cdot o \\ \sqrt{m^2 + o^2} & \sqrt{m^2 + o^2} \\ o & m \cdot \text{sign}(m \cdot p - n \cdot o) \\ \sqrt{m^2 + o^2} & \sqrt{m^2 + o^2} \end{bmatrix}$	
rm	$\begin{bmatrix} \sqrt{m^2 + o^2} & m \cdot n + o \cdot p \\ 0 & \sqrt{m^2 + o^2} \\ 0 & m \cdot p - n \cdot o \\ \sqrt{m^2 + o^2} & \sqrt{m^2 + o^2} \end{bmatrix}$	

QuadReg

QuadReg $X, Y [, Freq] [, Categorie, Opnemen]$

Berekent de kwadratische veeltermregressie $y = a \cdot x^2 + b \cdot x + c$ op de lijsten X en Y met frequentie $Freq$. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele $stat.resultaten$ (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve $Opnemen$.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

$Freq$ is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in $Freq$ specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

$Categorie$ is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens.

$Opnemen$ is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
------------------	--------------

stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot x^2 + b \cdot x + c$
stat.a, stat.b, stat.c	Regressiecoëfficiënten
stat.R ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

QuartReg

Catalogus >

QuartReg *X,Y* [, *Freq*] [, *Categorie*, *Opnemen*]

Berekent de vierdegraads veeltermregressie $y = a \cdot x^4 + b \cdot x^3 + c \cdot x^2 + d \cdot x + e$ op de lijsten *X* en *Y* met frequentie *Freq*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en *Y* zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig *X*- en *Y*-gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige *X*- en *Y*-gegevens..

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot x^4 + b \cdot x^3 + c \cdot x^2 + d \cdot x + e$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d, stat.e	Regressiecoëfficiënten
stat.R ²	Determinatiecoëfficiënt
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>YLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

R

R ► Pθ()

Catalogus >

R ► Pθ (*xLijst*, *yLijst*) ⇒ *lijst*

R ► Pθ (*xMatrix*, *yMatrix*) ⇒ *matrix*

Geeft de equivalente θ-coördinaat van het (x,y)-paar argumenten.

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

Opmerking: u kunt deze operator invoeren vanaf het toetsenbord van de computer door **R@>Ptheta (...)** in te typen.

In de hoekmodus Graden:

In de hoekmodus Decimale graden:

In de hoekmodus Radialen:

R ► Pr()

Catalogus >

R ► Pr (*xLijst*, *yLijst*) ⇒ *lijst*

R ► Pr (*xMatrix*, *yMatrix*) ⇒ *matrix*

Geeft de equivalente r-coördinaat van het (x,y)-paar argumenten.

Opmerking: u kunt deze operator invoeren vanaf het toetsenbord van de computer door **R@>Pr (...)** in te typen.

In de hoekmodus Radialen:

► Rad

Catalogus >

Converteert het argument naar radialen.

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: u kunt deze operator invoeren vanaf het toetsenbord van de computer door `@>Rad` in te typen.

$(1.5) \blacktriangleright \text{Rad}$	$(0.02618)^{\circ}$
--	---------------------

In de hoekmodus Decimale graden:

$(1.5) \blacktriangleright \text{Rad}$	$(0.023562)^{\circ}$
--	----------------------

rand()

Catalogus >

rand() ⇒ *uitdrukking*

rand(AantalPogingen) ⇒ *lijst*

rand() geeft een willekeurige waarde tussen 0 en 1.

rand(AantalPogingen) geeft een lijst met *AantalPogingen* willekeurige waarden tussen 0 en 1.

Stelt de seed van het willekeurige getal in.

RandSeed 1147	Done
rand(2)	{ 0.158206, 0.717917 }

randBin()

Catalogus >

randBin(*n*, *p*) ⇒ *uitdrukking*

randBin(*n*, *p*, AantalPogingen) ⇒ *lijst*

randBin(*n*, *p*) geeft een willekeurig reëel getal uit een opgegeven binomiale verdeling.

randBin(*n*, *p*, AantalPogingen) geeft een lijst met *AantalPogingen* willekeurige reële getallen uit een opgegeven binomiale verdeling.

randInt()

Catalogus >

randInt

(
ondergrens
,bovengrens) ⇒
uitdrukking

randInt

(
ondergrens
,bovengrens
,AantalPogingen)
⇒ *lijst*

randInt

(
ondergrens
,bovengrens) geeft
 een willekeurig
 geheel getal binnen
 het bereik dat wordt
 bepaald door de
 gehele
 getallen *ondergrens*
 en *bovengrens*.

randInt

(
ondergrens
,bovengrens
,AantalPogingen)
 geeft een lijst met
AantalPogingen van
 willekeurige gehele
 getallen binnen het
 opgegeven bereik.

randMat()

randMat(*aantalRijen*,
aantalKolommen) ⇒ *matrix*

Geeft een matrix met gehele getallen
 tussen -9 en 9 met de gespecificeerde
 afmeting.

Beide argumenten moeten
 vereenvoudigen tot gehele getallen.

RandSeed 1147	Done									
randMat(3,3)	<table border="1"> <tr><td>8</td><td>-3</td><td>6</td></tr> <tr><td>-2</td><td>3</td><td>-6</td></tr> <tr><td>0</td><td>4</td><td>-6</td></tr> </table>	8	-3	6	-2	3	-6	0	4	-6
8	-3	6								
-2	3	-6								
0	4	-6								

Opmerking: de waarden in deze matrix
 veranderen elke keer dat u op **enter** drukt.

randNorm()

randNorm(μ , σ) ⇒ *uitdrukking*
randNorm(μ , σ , *AantalPogingen*) ⇒
lijst

randNorm(μ , σ) geeft een decimaal getal
 uit de gespecificeerde normale
 verdeling. Dit kan elk reëel getal zijn,
 maar het zal sterk geconcentreerd zijn in
 het interval $[\mu-3\cdot\sigma, \mu+3\cdot\sigma]$.

RandSeed 1147	Done
randNorm(0,1)	0.492541
randNorm(3,4.5)	-3.54356

randNorm()

Catalogus >

randNorm(μ , σ , *AantalPogingen*) geeft een lijst met *AantalPogingen* decimale getallen uit de gespecificeerde normale verdeling.

randPoly()

Catalogus >

randPoly(*Var*, *Orde*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft een veelterm in *Var* van de gespecificeerde *Orde*. De coëfficiënten zijn willekeurige gehele getallen in het bereik -9 t/m 9 . De leidende coëfficiënt is niet nul.

Orde moet $0-99$ zijn.

RandSeed 1147	Done
randPoly(x,5)	$-2 \cdot x^5 + 3 \cdot x^4 - 6 \cdot x^3 + 4 \cdot x - 6$

randSamp()

Catalogus >

randSamp(*Lijst*, *AantalPogingen*, [*geenTerugl*]) ⇒ *lijst*

Geeft een lijst met een willekeurige steekproef van *AantalPogingen* uit *Lijst* met een optie voor met teruglegging (*geenTerugl*=0), of zonder teruglegging (*geenTerugl*=1). De standaardinstelling is met teruglegging.

RandSeed

Catalogus >

RandSeed *Getal*

Als *Getal* = 0, dan worden de seedwaarden ingesteld op de fabriekinstellingen voor de generator van toevalsgetallen. Als *Getal* ≠ 0, dan wordt dit commando gebruikt om twee seedwaarden te genereren, die worden opgeslagen in systeemvariabelen *seed1* en *seed2*.

RandSeed 1147	Done
rand()	0.158206

real()

Catalogus >

Geeft het reële deel van het argument.

real(*Lijst1*) ⇒ *lijst*

real()

Catalogus >

Geeft de reële delen van alle elementen.

$\text{real}(\text{Matrix}I) \Rightarrow \text{matrix}$

Geeft de reële delen van alle elementen.

► Rect

Catalogus >

Vector ► **Rect**

Opmerking: u kunt deze operator invoeren vanaf het toetsenbord van de computer door @>Rect in te typen.

Geeft *Vector* in rechthoekige vorm [x, y, z]. De vector moet de afmeting 2 of 3 hebben en kan een rij of een kolom zijn.

Opmerking: ► Rect is een instructie voor het weergave-format, geen conversiefunctie. U kunt dit commando alleen gebruiken aan het eind van een invoerregel, en *ans* wordt niet bijgewerkt.

Opmerking: zie ook ► Polair, pag. 115.

complexeWaarde ► **Rect**

Geeft *complexeWaarde* weer in rechthoekige vorm a+bi. De *complexeWaarde* kan elke complexe vorm hebben. Een rei^{θ} -invoer veroorzaakt echter een fout in de hoekmodus Graden.

Opmerking: u moet haakjes gebruiken voor een invoer ($r \angle \theta$) in poolcoördinaten.

In de hoekmodus Radialen:

In de hoekmodus Decimale graden:

$\left((1 \angle 100) \right) \text{► Rect} \quad i$

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: om \angle te typen selecteert u dit uit de symbolenlijst in de Catalogus.

ref()

Catalogus >

$\text{ref}(\text{Matrix}I, \text{Tol}) \Rightarrow \text{matrix}$

Geeft de rij-echelonvorm van *MatrixI*.

$$\text{ref} \left(\begin{pmatrix} -2 & -2 & 0 & -6 \\ 1 & -1 & 9 & -9 \\ -5 & 2 & 4 & -4 \end{pmatrix} \right) \quad \left[\begin{array}{cccc} 1 & -\frac{2}{5} & -\frac{4}{5} & \frac{4}{5} \\ 0 & 1 & \frac{4}{7} & \frac{11}{7} \\ 0 & 0 & 1 & -\frac{62}{71} \end{array} \right]$$

Optioneel wordt elk matrixelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder is dan Tol . Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegevens met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt Tol genegeerd.

- Als u   gebruikt, of de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen uitgevoerd met behulp van de drijvende komma.
- Als Tol wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(MatrixI)) \cdot \text{rowNorm}(MatrixI)$

Vermijd ongedefinieerde elementen in $MatrixI$. Deze kunnen leiden tot onverwachte resultaten.

Bijvoorbeeld: als in de volgende uitdrukking a niet gedefinieerd is, dan verschijnt er een waarschuwingsbericht en wordt de uitkomst weergegeven als:

$$\text{ref}\left(\begin{bmatrix} a & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{a} & 0 \\ a & & \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

De waarschuwing verschijnt omdat het gegeneraliseerde element $1/a$ niet geldig zou zijn voor $a=0$.

U kunt dit vermijden door van tevoren een waarde in a op te slaan of door de beperkende operator ("|") te gebruiken om een waarde te vervangen, zoals te zien is in het volgende voorbeeld.

$$\text{ref} \left(\begin{bmatrix} a & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \right) | a=0 \quad \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Opmerking: zie ook **rref()**, page 137.

RefreshProbeVars

Geeft u toegang tot sensorgegevens van alle aangesloten sensorsondes in uw TI-Basic-programma.

**StatusVar
waarde****Status**

<i>statusVar</i> =0	Normaal (ga verder met het programma) De Vernier DataQuest™-toepassing staat in de modus gegevensverzameling.
<i>statusVar</i> =1	Opmerking: Dit commando werkt alleen als de toepassing Vernier DataQuest™ in de meetmodus staat.
<i>statusVar</i> =2	De toepassing Vernier DataQuest™ is niet gestart.
<i>statusVar</i> =3	De toepassing Vernier DataQuest™ is gestart, maar u hebt geen sondes aangesloten.

Voorbeeld

```
Define temp()=
```

```
Prgm
```

```
© Controleer of het systeem  
klaar is
```

```
RefreshProbeVars status
```

```
If status=0 Then
```

```
Disp "klaar"
```

```
Voor n,1,50
```

```
RefreshProbeVars status
```

```
temperatuur:=meter.temperatuur
```

```
Disp "Temperatuur: ",temperatuur
```

```
If temperatuur>30 Then
```

```
Disp "Te heet"
```

```
EndIf
```

```
© Wacht 1 seconde tussen  
metingen
```

```
Wait 1
```

```
EndFor
```

```
Else
```

```
Disp "Niet klaar. Probeer het  
later opnieuw"
```

```
EndIf
```

```
EndPrgm
```

Opmerking: dit kan ook worden gebruikt met TI-Innovator™ Hub.

remain(Lijst1, Lijst2) ⇒ lijst
remain(Matrix1, Matrix2) ⇒ matrix

Geeft de rest van het eerste argument ten opzichte van het tweede argument zoals wordt gedefinieerd door de identiteiten:

$\text{remain}(x,0) = x$
 $\text{remain}(x,y) = x - y \cdot \text{iPart}(x/y)$

Merk op dat daarom geldt: **remain(-x,y)** = **remain(x,y)**. Het resultaat is ofwel nul, of heeft hetzelfde teken als het eerste argument.

Opmerking: zie ook **mod()**, pag. 98.

remain(7,0)	7
remain(7,3)	1
remain(-7,3)	-1
remain(7,-3)	1
remain(-7,-3)	-1
remain({12,-14,16},{9,7,-5})	{3,0,1}

remain($\begin{pmatrix} 9 & -7 \\ 6 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 4 & 3 \\ 4 & -3 \end{pmatrix}$)	$\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 1 \end{pmatrix}$
--	---

Request

Request *promptString*, *var* [, *ToonVlag* [, *statusVar*]]

Request *promptString*, *func*(*arg1*, ...*argn*) [, *ToonVlag* [, *statusVar*]]

Programmeeropdracht: Pauzeert het programma en toont een dialoogvenster met het bericht *promptString* en een invoervak voor het antwoord van de gebruiker.

Als de gebruiker een antwoord typt en op **OK** klikt, wordt de inhoud van het invoervak toegekend aan variabele *var*.

Als de gebruiker klikt op **Annuleren**, gaat het programma verder zonder invoer te accepteren. Het programma gebruikt de vorige waarde van *var* als *var* al gedefinieerd was.

Het optionele argument *ToonVlag* kan een willekeurige uitdrukking zijn.

- Als *ToonVlag* wordt weggelaten of wordt uitgewerkt tot **1**, dan worden het promptbericht en het antwoord van de gebruiker weergegeven in de geschiedenis van de rekenmachine.

Definieer een programma:

```
Definieer request_demo()=Prgm
  Request "Straal: ",r
  Disp "Oppervlakte = ",pi*r^2
EndPrgm
```

Voer het programma uit en typ een antwoord:

request_demo()

Resultaat na selectie van **OK**:

Straal: 6/2
 Area= 28.2743

- Als *ToonVlag* wordt uitgewerkt tot **0** worden de prompt en het antwoord niet weergegeven in de geschiedenis.

Het optionele argument *statusVar* geeft het programma een manier om te vast te stellen hoe de gebruiker het dialoogvenster heeft afgesloten. Merk op dat voor *statusVar* het argument *ToonVlag* vereist is.

- Als de gebruiker op **OK** heeft geklikt of op **Enter** of **Ctrl+Enter** heeft gedrukt, dan wordt de variabele *statusVar* ingesteld op waarde **1**.
- Anders wordt de variabele *statusVar* ingesteld op waarde **0**.

Met het argument *func()* kan een programma het antwoord van een gebruiker opslaan als een functiedefinitie. Deze syntax werkt alsof de gebruiker het volgende commando heeft uitgevoerd:

Definieer *func(arg1, ...argn) = antwoord van gebruiker*

Het programma kan vervolgens de gedefinieerde functie *func()* gebruiken. De *promptString* moet de gebruiker helpen om een passend *antwoord van de gebruiker* in te voeren, dat de functiedefinitie voltooit.

Opmerking: u kunt het commando Request gebruiken binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma, maar niet binnen een functie.

Om een programma te stoppen dat een **Request**-commando binnen een oneindige lus bevat:

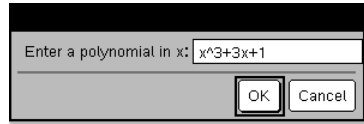
- Rekenmachine:** Houd de toets ingedrukt en druk enkele malen op .
- Windows®:** Houd **F12** ingedrukt en druk

Definieer een programma:

```
Definieer polynomial()=Prgm
  Request "Voer een veelterm in x:",p
(x)
  Disp "Echte oplossingen
zijn:",polyRoots(p(x),x)
EndPrgm
```

Voer het programma uit en typ een antwoord:

polynomial()

Resultaat na het invoeren van x^3+3x+1 en selecteren van **OK**:

Echte oplossingen zijn: $\{-0.322185\}$

enkele malen op **Enter**.

- **Macintosh®**: Houd **F5** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **iPad®**: De app toont een instructie. U kunt blijven wachten of annuleren.

Opmerking: zie ook **RequestStr**, page 131.

RequestStr

RequestStr *promptString*, *var*[, *ToonVlag*]

Programmeeropdracht: Werkt hetzelfde als de eerste syntax van het commando **Request**, behalve dat het antwoord van de gebruiker altijd wordt geïnterpreteerd als een string. Het commando **Request** daarentegen interpreteert het antwoord als een uitdrukking, tenzij de gebruiker deze tussen aanhalingstekens zet ("").

Opmerking: u kunt het commando **RequestStr** binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma gebruiken, maar niet binnen een functie.

Om een programma te stoppen dat een **RequestStr**-commando bevat binnen een oneindige lus:

- **Rekenmachine**: Houd de toets ingedrukt en druk enkele malen op .
- **Windows®**: Houd **F12** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **Macintosh®**: Houd **F5** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **iPad®**: De app toont een instructie. U kunt blijven wachten of annuleren.

Opmerking: zie ook **Request**, page 129.

Definieer een programma:

```
Definieer requestStr_demo()=Prgm
  RequestStr "Uw naam:",naam,0
  Disp "Antwoord heeft ",dim(naam),"
  tekens."
EndPrgm
```

Voer het programma uit en typ een respons:

```
requestStr_demo()
```


Resultaat na het selecteren van **OK** (merk op dat het *ToonVlag* argument van **0** de prompt en het antwoord weglaat uit de geschiedenis):

```
requestStr_demo()
```

Antwoord heeft 5 tekens.

Return [*Uitdr*]

Geeft *Uitdr* als het resultaat van de functie. Gebruik dit commando binnen een blok **Func...EndFunc**.

Opmerking: Gebruik **Return** zonder een argument binnen een blok **Prgm...EndPrgm** om een programma af te sluiten.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

```
Define factorial (nn)=
Func
Local answer,counter
1 → answer
For counter,1,nn
answer·counter → answer
EndFor
Return answer
EndFunc
```

factorial (3)

6

right()

right(*Lijst1* [, *Aantal*]) ⇒ *lijst*

Geeft het meest rechtse *Aantal* elementen in *Lijst1*.

Als u *Aantal* weglaat, wordt de hele *Lijst1* gegeven.

right(*bronString* [, *Aantal*]) ⇒ *string*

Geeft het meest rechtse *Aantal* tekens in de tekenreeks *bronString*.

Als u *Aantal* weglaat, wordt de hele *bronString* gegeven.

right(*Vergelijken*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft het rechterlid van een vergelijking of ongelijkheid.

right({1,3,-2,4},3)

{3,-2,4}

right("Hello",2)

"lo"

right($x < 3$)

3

rk23 ()

rk23(*Uitdr*, *Var*, *afhVar*, {*Var0*, *VarMax*}, *afhVar0*, *VarStap* [, *fouttol*]) ⇒ *matrix*

rk23(*StelseUitdr*, *Var*, *LijstVanAfhVars*, {*Var0*, *VarMax*}, *LijstVanAfhVars0*, *VarStap* [, *fouttol*])

Differentiaalvergelijking:

$y' = 0,001 \cdot y \cdot (100 - y)$ en $y(0) = 10$

rk23($0,001 \cdot y \cdot (100 - y)$, t, y , {0,100}, 10, 1)

0.	1.	2.	3.	4.
10.	10.9367	11.9493	13.042	14.2

Als *VarStap* wordt uitgewerkt tot een getal dat niet nul is, geldt: $\text{sign}(\text{VarStap}) = \text{sign}(\text{VarMax} - \text{Var0})$ en oplossingen worden gegeven bij $\text{Var0} + i * \text{VarStap}$ voor alle $i=0,1,2,\dots$ zodanig dat $\text{Var0} + i * \text{VarStap}$ valt binnen $[\text{var0}, \text{VarMax}]$ (mogelijk is er geen oplossingswaarde bij *VarMax*).

als *VarStap* wordt uitgewerkt naar nul, worden oplossingen gegeven voor de "Runge-Kutta" *Var*-waarden.

fouttol is de fouttolerantie (standaardwaarde is 0,001).

root()

Opmerking: zie ook **N-de wortelsjabloon**, pag. 1.

rotate()

rotate(*Geheel getal* [, *AantalRotaties*]) ⇒ *geheel getal*

In de Bin-grondtalmodus:

Roteert de bits in een binair geheel getal. U kunt *Geheel getal* invoeren in elk grondtal; het wordt automatisch geconverteerd naar een 64-bits binaire vorm met een plus- of min-teken. Als de grootte van *Geheel getal* te groot is voor deze vorm, dan wordt een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om het binnen het bereik te brengen. Voor meer informatie zie ► **Grondtal2**, pag. 17.

```
rotate(0b11111111111111111111111111111111)
0b10000000000000000000000000000000000001
rotate(256,1)                                0b1000000000
```

Om het hele resultaat te zien drukt u op ▲ en gebruikt u vervolgens ◀ en ▶ om de cursor te verplaatsen.

Als *AantalRotaties* positief is, dan is de rotatie naar links. Als *AantalRotaties* negatief is, dan is de rotatie naar rechts. De standaardinstelling is -1 (één bit naar rechts roteren).

In de Hex-grondtalmodus:

```
rotate(0h78E)                                0h3C7
rotate(0h78E,-2)                             0h8000000000000001E3
rotate(0h78E,2)                              0h1E38
```

Bijvoorbeeld in een rotatie naar rechts:

Elk bit roteert naar rechts.

0b00000000000001111010110000110101

Het meest rechtse bit roteert naar het meest linkse.

Belangrijk: om een binair of hexadecimaal getal in te voeren moet u altijd het prefix 0b of 0h gebruiken (nul, niet de letter O).

Dit levert op:

0b10000000000000111101011000011010

Het resultaat wordt weergegeven volgens de grondtal-modus.

rotate(*LijstI* [, *AantalRotaties*]) ⇒ *lijst*

Geeft een kopie van *LijstI* die met *AantalRotaties* elementen naar rechts of links is gerooteerd. Verandert *LijstI* niet.

Als *AantalRotaties* positief is, dan is de rotatie naar links. Als *AantalRotaties* negatief is, dan is de rotatie naar rechts. De standaardinstelling is -1 (één element naar rechts roteren).

rotate(*StringI* [, *AantalRotations*]) ⇒ *string*

Geeft een kopie van *StringI* die met *AantalRotaties* tekens naar rechts of links is gerooteerd. Verandert *StringI* niet.

Als *AantalRotaties* positief is, dan is de rotatie naar links. Als *AantalRotaties* negatief is, dan is de rotatie naar rechts. De standaardinstelling is -1 (één teken naar rechts roteren).

In de Dec-grondtalmodus:

rotate({ 1,2,3,4 })	{ 4,1,2,3 }
rotate({ 1,2,3,4 }, -2)	{ 3,4,1,2 }
rotate({ 1,2,3,4 }, 1)	{ 2,3,4,1 }

rotate("abcd")	"dabc"
rotate("abcd", -2)	"cdab"
rotate("abcd", 1)	"bcda"

round()

Geeft het argument, afgerond op het gespecificeerde aantal cijfers achter de komma.

cijfers moet een geheel getal zijn in het bereik 0-12. Als *cijfers* niet is inbegrepen, wordt het argument afgerond op 12 significante cijfers.

Opmerking: de modus voor cijferweergave kan invloed hebben op hoe dit wordt weergegeven.

round(*LijstI* [, *cijfers*]) ⇒ *lijst*

Geeft een lijst van elementen, afgerond op het gespecificeerde aantal cijfers.

round(1.234567,3)	1.235
-------------------	-------

round({ π, √2, ln(2) }, 4)	{ 3.1416, 1.4142, 0.6931 }
----------------------------	----------------------------

round()Catalogus > **round**(*Matrix1*[, *cijfers*]) ⇒ *matrix*

Geeft een matrix met de elementen, afgerond op het gespecificeerde aantal cijfers.

$$\text{round}\left(\begin{bmatrix} \ln(5) & \ln(3) \\ \pi & e^1 \end{bmatrix}, 1\right) \quad \begin{bmatrix} 1.6 & 1.1 \\ 3.1 & 2.7 \end{bmatrix}$$

rowAdd()Catalogus > **rowAdd**(*Matrix1*, *rIndex1*, *rIndex2*) ⇒ *matrix*

Geeft een kopie van *Matrix1* met rij *rIndex2* vervangen door de som van de rijen *rIndex1* en *rIndex2*.

rowDim()Catalogus > **rowDim**(*Matrix*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft het aantal rijen in *Matrix*.

Opmerking: zie ook **colDim()**, pag. 24.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m1 \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\text{rowDim}(m1) \quad 3$$

rowNorm()Catalogus > **rowNorm**(*Matrix*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft het maximum van de sommen van de absolute waarden van de elementen in de rijen in *Matrix*.

Opmerking: alle matrixelementen moeten vereenvoudigen tot getallen. Zie ook **colNorm()**, pag. 24.

$$\text{rowNorm}\left(\begin{bmatrix} -5 & 6 & -7 \\ 3 & 4 & 9 \\ 9 & -9 & -7 \end{bmatrix}\right) \quad 25$$

rowSwap()Catalogus > **rowSwap**(*Matrix1*, *rIndex1*, *rIndex2*) ⇒ *matrix*

Geeft *Matrix1* met rijen *rIndex1* en *rIndex2* verwisseld.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow mat \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\text{rowSwap}(mat, 1, 3) \quad \begin{bmatrix} 5 & 6 \\ 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

rref()

$\text{rref}(\text{Matrix}I[, Tol]) \Rightarrow \text{matrix}$

Geeft de gereduceerde rij-echelonvorm van $\text{Matrix}I$.

$$\text{rref}\left(\begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 & -6 \\ 1 & -1 & 9 & -9 \\ -5 & 2 & 4 & -4 \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & \frac{66}{71} \\ 0 & 1 & 0 & \frac{147}{71} \\ 0 & 0 & 1 & \frac{-62}{71} \end{bmatrix}$$

Optioneel wordt elk matricelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder is dan Tol . Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegevens met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt Tol genegeerd.

$$\text{rref}\left(\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

- Als u   gebruikt, of de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen uitgevoerd met behulp van de drijvende komma.
- Als Tol wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(\text{Matrix}I)) \cdot \text{rowNorm}(\text{Matrix}I)$

Opmerking: zie ook $\text{ref}()$, page 126.

S

sec()

$\text{sec}(\text{Lijst}I) \Rightarrow \text{lijst}$

In de hoekmodus Graden:

Opmerking: het argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, decimale graden of radialen volgens de huidige hoekmodus-instelling. U kunt $^\circ$, G of r gebruiken om de hoekmodus tijdelijk te onderdrukken.

$\text{sec}^{-1}()$

$\text{sec}^{-1}(\text{Lijst}I) \Rightarrow \text{lijst}$

In de hoekmodus Graden:

sec⁻¹()

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

In de hoekmodus Decimale graden:

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arcsec** (...) in te typen.

In de hoekmodus Radialen:

sech()

Catalogus >

sech(*Lijst1*) ⇒ *lijst*

sech⁻¹()

Catalogus >

sech⁻¹(*Lijst1*) ⇒ *lijst*

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arcsech** (...) in te typen.

Send

Hub Menu

Send *exprOrString1* [, *exprOrString2*]
...

Voorbeeld: Zet het blauwe element van de ingebouwde RGB LED 0,5 seconden aan.

Programmeeropdracht: Verzendt een of meer TI-Innovator™ Hub opdrachten naar een aangesloten hub.

```
Send "SET COLOR.BLUE ON TIME .5"
Done
```

exprOrString moet een geldige TI-Innovator™ Hub opdracht zijn. Gewoonlijk bevat *exprOrString* een opdracht "SET ..." om een apparaat te besturen of een opdracht "READ ..." om gegevens op te vragen.

Voorbeeld: Vraag de huidige waarde van de ingebouwde lichtniveau- sensor van de hub op. Een opdracht **Get** haalt de waarde op en wijst deze toe aan de variabele *lichtniveau*.

De argumenten worden na elkaar naar de hub verzonden.

```
Send "READ BRIGHTNESS"
Done
Get lichtval
Done
lichtval
0.347922
```

Opmerking: U kunt de opdracht **Send** gebruiken binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma, maar niet binnen een functie.

Voorbeeld: Stuur een berekende frequentie naar de ingebouwde luidspreker van de hub. Gebruik de speciale variabele *iostr.SendAns* om de hubopdracht met de uitgewerkte uitdrukking te tonen.

Opmerking: Zie ook **Get** (pag. 61), **GetStr** (pag. 67), en **eval()** (pag. 49).

$n:=50$	50
$m:=4$	4
Send "SET SOUND eval(m · n)"	Done
<i>iostr.SendAns</i>	"SET SOUND 200"

seq()

Catalogus >

seq(Uitdr, Var, Laag, Hoog[, Stap]) ⇒ lijst

Verhoogt *Var* van *Laag* naar *Hoog* met een stapgrootte van *Stap*, werkt *Uitdr* uit en geeft de resultaten terug in een lijst. De oorspronkelijke inhoud van *Var* is er nog steeds nadat **seq()** is uitgevoerd.

De standaardwaarde voor *Stap* = 1.

$\text{seq}(n^2, n, 1, 6)$	$\{1, 4, 9, 16, 25, 36\}$
$\text{seq}\left(\frac{1}{n}, n, 1, 10, 2\right)$	$\left\{1, \frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{7}, \frac{1}{9}\right\}$
$\text{sum}\left(\text{seq}\left(\frac{1}{n^2}, n, 1, 10, 1\right)\right)$	$\frac{1968329}{1270080}$

Opmerking: Om een decimale benaderende uitkomst te forceren,

Rekenmachine: Druk op **ctrl** **enter**.

Windows®: Druk op **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Druk op **⌘+Enter**.

iPad®: Houd **Enter** ingedrukt en selecteer .

$\text{sum}\left(\text{seq}\left(\frac{1}{n^2}, n, 1, 10, 1\right)\right)$	1.54977
--	---------

seqGen()

Catalogus >

seqGen(Uitdr, Var, afhVar, {Var0, VarMax}[, LijstVanBeginTermen [, VarStap [, PlafondWaarde]]) ⇒ lijst

Genereert een lijst met termen voor de rij $\text{afhVar}(Var) = \text{Uitdr}$, als volgt:
Verhoogt de onafhankelijke variabele *Var* van *Var0* naar *VarMax* met *VarStap*, werkt $\text{afhVar}(Var)$ uit voor overeenkomstige waarden van *Var* met behulp van de formule *Uitdr* en de *LijstVanBeginTermen*, en geeft de resultaten terug in een lijst.

seqGen(LijstOfStelselVanUitdr, Var, LijstVanAfhVars, {Var0, VarMax} [, MatrixVanBeginTermen [, VarStap [,

Genereer de eerste 5 termen van de rij $u(n) = u(n-1)^2/2$, waarbij $u(1)=2$ en $VarStap=1$.

$\text{seqGen}\left(\frac{(u(n-1))^2}{n}, n, u, \{1, 5\}, \{2\}\right)$	$\left\{2, 2, \frac{4}{3}, \frac{4}{9}, \frac{16}{405}\right\}$
---	---

Voorbeeld waarin $Var0=2$:

PlafondWaarde]]]) \Rightarrow matrix

Genereert een matrix van termen voor een stelsel (of lijst) van rijen

LijstVanAfhVars

(*Var*)=*LijstOfStelselVanUitdr*, als volgt:

Verhoogt de onafhankelijke variabele

Var van *Var0* naar *VarMax* met

VarStap, werkt *LijstVanAfhVars*(*Var*)

uit voor overeenkomstige waarden van

Var met behulp van de formule

LijstOfStelselUitdr en de

MatrixVanBeginTermen, en geeft de resultaten terug in een lijst.

De oorspronkelijke inhoud van *Var* is ongewijzigd nadat **seqGen()** is uitgevoerd.

De standaardwaarde voor *VarStap* = 1.

$$\text{seqGen}\left(\frac{u(n-1)+1}{n}, n, u, \{2,5\}, \{3\}\right)$$

$$\left\{3, \frac{4}{3}, \frac{7}{12}, \frac{19}{60}\right\}$$

Stelsel van twee rijen:

$$\text{seqGen}\left(\left[\frac{1}{n}, \frac{u2(n-1)}{2} + u1(n-1)\right], n, \{u1, u2\}, \{1,5\}, \left[\begin{array}{c} - \\ 2 \end{array}\right]\right)$$

$$\begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} \\ 2 & 2 & \frac{3}{2} & \frac{13}{12} & \frac{19}{24} \end{bmatrix}$$

Opmerking: De lege plaats () in de begintermenmatrix hierboven wordt gebruikt om aan te geven dat de beginterm voor $u1(n)$ wordt berekend met behulp van de expliciete rijformule $u1(n)=1/n$.

seqn()

seqn(*Uitdr*(u, n [, *LijstVanBeginTermen* [, *nMax* [, *PlafondWaarde*]]]) \Rightarrow lijst

Genereert een lijst met termen voor een rij $u(n)=\text{Uitdr}(u, n)$, als volgt: Verhoogt n van 1 tot $nMax$ met 1, werkt $u(n)$ uit voor overeenkomstige waarde van n met behulp van de formule $\text{Uitdr}(u, n)$ en de *LijstVanBeginTermen* en geeft de resultaten terug in een lijst.

seqn(*Uitdr*(n [, *nMax* [, *PlafondWaarde*]]]) \Rightarrow lijst

Genereert een lijst met termen voor een niet-recursieve rij $u(n)=\text{Uitdr}(n)$, als volgt: Verhoogt n van 1 tot $nMax$ met 1, werkt $u(n)$ uit voor overeenkomstige waarden van n met behulp van de formule $\text{Uitdr}(n)$ en geeft de resultaten terug in een lijst.

Als $nMax$ ontbreekt, dan wordt $nMax$ ingesteld op 2500

Genereer de eerste 6 termen van de rij $u(n) = u(n-1)2/2$, waarbij $u(1)=2$.

$$\text{seqn}\left(\frac{u(n-1)}{n}, \{2\}, 6\right)$$

$$\left\{2, 1, \frac{1}{3}, \frac{1}{12}, \frac{1}{60}, \frac{1}{360}\right\}$$

$$\text{seqn}\left(\frac{1}{n^2}, 6\right)$$

$$\left\{1, \frac{1}{4}, \frac{1}{9}, \frac{1}{16}, \frac{1}{25}, \frac{1}{36}\right\}$$

Als $nMax=0$, dan wordt $nMax$ ingesteld op 2500

Opmerking: `seqn()` roept `seqGen()` aan met $n0=1$ en $nstep=1$

setMode()

`setMode(modeNaamGeheel getal, instellingGeheel getal) ⇒ geheel getal`

`setMode(lijst) ⇒ lijst met gehele getallen`

Alleen geldig binnen een functie of programma.

`setMode(modeNaamGeheel getal, instellingGeheel getal)` stelt de modus `modeNaamGeheel getal` tijdelijk in op de nieuwe instelling `instellingGeheel getal`, een geeft een geheel getal dat correspondeert met de oorspronkelijke instelling van die modus. De verandering is beperkt tot de duur van de uitvoering van het programma/de functie.

`modeNaamGeheel getal` specificeert welke modus u wilt instellen. Dit moet één van de gehele getallen voor modi in onderstaande tabel zijn.

`instellingGeheel getal` specificeert de nieuwe instelling voor de modus. Dit moet één van de gehele getallen voor instellingen in onderstaande tabel zijn, voor de specifieke modus die u instelt.

`setMode(lijst)` stelt u in staat meerdere instellingen te veranderen. `lijst` bevat paren van gehele getallen voor modi en instellingen. `setMode(lijst)` geeft een vergelijkbare lijst waarvan de paren gehele getallen de oorspronkelijke modi en instellingen representeren.

Als u alle modusinstellingen hebt opgeslagen met `getMode(0) → var`, dan kunt u `setMode(var)` gebruiken om die instellingen te herstellen tot de functie of het programma wordt afgesloten. Zie `getMode()`, pag. 66.

Opmerking: de huidige modusinstellingen worden doorgegeven aan opgeroepen subroutines. Als een subroutine een modusinstelling verandert, dan gaat de modusverandering verloren als de besturing terugkeert naar de oproeproutine.

Geef de benaderde waarde van π weer met behulp van de standaardinstelling voor Cijfers weergegeven, en geef π vervolgens weer met een instelling van Vast2. Controleer om te zien of de standaardinstelling hersteld wordt nadat het programma is uitgevoerd.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld:

Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Modus-naam	Modus nummer	Instellingsnummers
Cijfers weergeven	1	1=Drijvend, 2=Drijvend1, 3=Drijvend2, 4=Drijvend3, 5=Drijvend4, 6=Drijvend5, 7=Drijvend6, 8=Drijvend7, 9=Drijvend8, 10=Drijvend9, 11=Drijvend10, 12=Drijvend11, 13=Drijvend12, 14=Vast0, 15=Vast1, 16=Vast2, 17=Vast3, 18=Vast4, 19=Vast5, 20=Vast6, 21=Vast7, 22=Vast8, 23=Vast9, 24=Vast10, 25=Vast11, 26=Vast12
Hoek	2	1=Radialen, 2=Graden, 3=Decimale graden
Exponentiële opmaak	3	1=Normaal, 2=Wetenschappelijk, 3=Ingenieursnotatie
Reëel of complex	4	1=Reëel, 2=Rechthoekig, 3=Polair
Automatisch of benaderend	5	1=Automatisch, 2=Benaderend
Vectoropmaak	6	1=Rechthoekig, 2=Cilindrisch, 3=Bolvormig
Grondtal	7	1=Decimaal, 2=Hexadecimaal, 3=Binair

shift()

shift(*Geheel getal* [*#Verschuivingen*]) ⇒ *geheel getal*

Verschuift de bits in een binair geheel getal. U kunt *Geheel getal* in elk grondtal invoeren; het wordt automatisch geconverteerd naar een 64-bits binaire vorm met een teken. Als de grootte van *Geheel getal* te groot is voor deze vorm, dan wordt een symmetrische modulobewerking gebruikt om het binnen het bereik te brengen. Zie voor meer informatie ► **Base2**, pag. 17.

In de Bin-grondtalmodus:

```
shift(0b1111010110000110101)
                                0b111101011000011010
shift(256,1)                      0b1000000000
```

In de Hex-grondtalmodus:

```
shift(0h78E)                       0h3C7
shift(0h78E,-2)                     0h1E3
shift(0h78E,2)                      0h1E38
```

Belangrijk: om een binair of hexadecimaal getal in te voeren moet u altijd het prefix 0b of 0h gebruiken (nul, niet de letter O).

Als *#Verschuivingen* positief is, dan is de verschuiving naar links. Als *#Verschuivingen* negatief is, dan is de verschuiving naar rechts. De standaardinstelling is -1 (één bit naar rechts verschuiven).

In een verschuiving naar rechts vervalt de meest rechtse bit en wordt 0 of 1 ingevoegd om overeen te komen met de meest linkse bit. In een verschuiving naar links vervalt de meest linkse bit en wordt 0 ingevoegd als de meest rechtse bit.

Bijvoorbeeld in een verschuiving naar rechts:

Elke bit schuift naar rechts.

```
0b0000000000000111101011000011010
```

Voegt 0 in als de meest linkse bit 0 is, of 1 als de meest linkse bit 1 is.

Dit levert op:

```
0b00000000000000011110101100001101-0
```

Het resultaat wordt weergegeven volgens de grondtal-modus. Nullen aan het begin worden niet weergegeven.

shift(Lijst1 [,#Verschuivingen])⇒lijst

Geeft een kopie van *Lijst1* die met *#Verschuivingen* elementen naar rechts of links is verschoven. Verandert *Lijst1* niet.

Als *#Verschuivingen* positief is, dan is de verschuiving naar links.

Als *#Verschuivingen* negatief is, dan is de verschuiving naar rechts.

De standaardinstelling is -1 (één element naar rechts verschuiven).

Elementen die aan het begin of eind van *lijst* ingevoegd worden door de verschuiving, worden ingesteld op het symbool "undef".

In de Dec-grondtalmodus:

shift({1,2,3,4})	{undef,1,2,3}
shift({1,2,3,4},-2)	{undef,undef,1,2}
shift({1,2,3,4},2)	{3,4,undef,undef}

shift()Catalogus > **shift**(*String* *l* [, #*Verschuivingen*]) ⇒ *string*

Geeft een kopie van *String* *l* die met #*Verschuivingen* tekens naar rechts of links is verschoven. Verandert *String* *l* niet.

shift("abcd")	" abc"
shift("abcd", -2)	" ab"
shift("abcd", 1)	"bcd "

Als #*Verschuivingen* positief is, dan is de verschuiving naar links.

Als #*Verschuivingen* negatief is, dan is de verschuiving naar rechts.

De standaardinstelling is -1 (één teken naar rechts verschuiven).

Tekens die aan het begin of eind van *string* ingevoegd worden door de verschuiving, worden ingesteld op een spatie.

sign()Catalogus > **sign**(*Lijst* *l*) ⇒ *lijst***sign**(*Matrix* *l*) ⇒ *matrix*

Als de complexe opmaakmodus Reëel is:

sign(0) geeft ±1 als de complexe opmaakmodus Reëel is; anders geeft hij zichzelf.

sign(0) representeert de eenheidscirkel in het complexe vlak.

Geeft bij een lijst of matrix de tekens van alle elementen.

simult()Catalogus > **simult**(*coëffMatrix*, *constVector* [, *Tol*]) ⇒ *matrix*

Los op naar x en y:

Geeft een kolomvector die de oplossingen voor een stelsel lineaire vergelijkingen bevat.

$$x + 2y = 1$$

$$3x + 4y = -1$$

Opmerking: zie ook **linSolve()**, pag. 84.

$$\text{simult} \left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} \right) \begin{matrix} \\ \\ \end{matrix} \begin{matrix} -3 \\ 2 \end{matrix}$$

coëffMatrix moet een vierkante matrix zijn die de coëfficiënten van de vergelijkingen bevat.

De oplossing is x=-3 en y=2.

Los op:

constVector moet hetzelfde aantal rijen (dezelfde afmeting) als *coeffMatrix* hebben en de constanten bevatten.

$$ax + by = 1$$

$$cx + dy = 2$$

Optioneel wordt elk matrixelement behandeld als nul als de absolute waarde ervan minder dan *Tol* is. Deze tolerantie wordt alleen gebruikt als de matrix gegevens met een drijvende komma heeft, en geen symbolische variabelen bevat die geen waarde toegekend hebben gekregen. Anders wordt *Tol* genegeerd.

- Als u de modus **Automatisch of Benaderend** instelt op Benaderend, dan worden berekeningen met behulp van de drijvende komma uitgevoerd.
- Als *Tol* wordt weggelaten of niet wordt gebruikt, dan wordt de standaardtolerantie berekend als:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(\text{coeffMatrix})) \cdot \text{rowNorm}(\text{coeffMatrix})$

simult(coeffMatrix, constMatrix[, Tol]) ⇒ *matrix*

Lost meerdere stelsels lineaire vergelijkingen op, waarbij elk stelsel dezelfde vergelijkingscoëfficiënten, maar verschillende constanten heeft.

Elke kolom in *constMatrix* moet de constanten voor een stelsel vergelijkingen bevatten. Elke kolom in de resulterende matrix bevat de oplossing voor het corresponderende stelsel.

Los op:

$$x + 2y = 1$$

$$3x + 4y = -1$$

$$x + 2y = 2$$

$$3x + 4y = -3$$

$$\text{simult}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -3 \end{pmatrix}\right) \quad \begin{matrix} \begin{bmatrix} -3 & -7 \\ 2 & \frac{9}{2} \end{bmatrix} \end{matrix}$$

Voor het eerste stelsel: $x=-3$ en $y=2$. Voor het tweede stelsel: $x=-7$ en $y=9/2$.

sin()

 -toets

sin(Lijst1) ⇒ *lijst*

In de hoekmodus Graden:

sin(Lijst1) geeft een lijst van de sinussen van alle elementen in *Lijst1*.

In de hoekmodus Decimale graden:

sin()

-toets

Opmerking: het argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, in decimale graden of in radialen, volgens de ingestelde hoekmodus. U kunt $^{\circ}$, G of r gebruiken om de hoekmodusinstelling tijdelijk te onderdrukken.

sin

(vierkanteMatrixI) \Rightarrow vierkanteMatrix

Geeft de matrixsinus van vierkanteMatrixI. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de sinus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

vierkanteMatrixI moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen:

In de hoekmodus Radialen:

$$\sin \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{bmatrix} 0.9424 & -0.04542 & -0.031999 \\ -0.045492 & 0.949254 & -0.020274 \\ -0.048739 & -0.00523 & 0.961051 \end{bmatrix}$$

sin⁻¹()

-toets

sin⁻¹(LijstI) \Rightarrow lijst

sin⁻¹(LijstI) geeft een lijst van de inverse sinussen van elk element in LijstI.

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arcsin(...)** in te typen.

sin⁻¹

(vierkanteMatrixI) \Rightarrow vierkanteMatrix

Geeft de inverse matrixsinus van vierkanteMatrixI. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse sinus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

vierkanteMatrixI moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Graden:

In de hoekmodus Decimale graden:

In de hoekmodus Radialen:

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak-modus:

$$\sin^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 \\ 4 & 2 \end{pmatrix} \begin{bmatrix} -0.174533-0.12198 \cdot i & 1.74533-2.35591 \cdot i \\ 1.39626-1.88473 \cdot i & 0.174533-0.593162 \cdot i \end{bmatrix}$$

sinh()

Catalogus >

sinh(Lijst1)⇒lijst**sinh(Lijst1)** geeft een lijst met de sinus hyperbolicus van elk element in *Lijst1*.**sinh****(vierkanteMatrix1)**⇒vierkanteMatrixGeeft de matrixsinus hyperbolicus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de sinus hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.*vierkanteMatrix1* moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

$\sinh(1.2)$	1.50946
$\sinh(\{0,1,2,3\})$	$\{0,1.50946,10.0179\}$

In de hoekmodus Radialen:

$\sinh \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$	360.954	305.708	239.604
	352.912	233.495	193.564
	298.632	154.599	140.251

sinh⁻¹()

Catalogus >

sinh⁻¹(Lijst1)⇒lijst**sinh⁻¹(Lijst1)** geeft een lijst met de inverse sinus hyperbolicus van elk element in *Lijst1*.**Opmerking:** u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arcsinh(...)** in te typen.**sinh⁻¹****(vierkanteMatrix1)**⇒vierkanteMatrixGeeft de inverse matrixsinus hyperbolicus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse sinus hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.*vierkanteMatrix1* moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen:

$\sinh^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$	0.041751	2.15557	1.1582
	1.46382	0.926568	0.112557
	2.75079	-1.5283	0.57268

SinReg

Catalogus >

SinReg X, Y [, [Iteraties] [, [Periode] [, [Categorie,

Opnemen]]

Berekent de sinusoidale regressie op de lijsten X en Y . Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Iteraties is een waarde die het maximaal aantal keer (1 tot en met 16) specificeert dat een oplossing wordt geprobeerd. Als dit wordt weggelaten, wordt 8 gebruikt. Doorgaans leiden grotere waarden tot een hogere nauwkeurigheid maar een langere berekeningstijd, en andersom.

Periode specificeert een geschatte periode. Als deze wordt weggelaten, dan moet het verschil tussen waarden in X gelijk zijn en in volgorde. Als u *Periode* specificeert, kunnen de verschillen tussen x -waarden ongelijk zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens..

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

De uitvoer van **SinReg** is altijd in radialen, ongeacht de instelling van de hoekmodus.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.RegEqn	Regressievergelijking: $a \cdot \sin(bx+c)+d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regressiecoëfficiënten
stat.Resid	Residuen uit de regressie
stat.XReg	Lijst van de gegevens in de gemodificeerde <i>XLijst</i> die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.YReg	Lijst van gegevens in de gemodificeerde <i>Y</i> Lijst die feitelijk gebruikt worden in de regressie op basis van beperkingen van <i>Freq</i> , <i>Categorielijst</i> en <i>Categorieën opnemen</i>
stat.FreqReg	Lijst van frequenties die corresponderen met <i>stat.XReg</i> en <i>stat.YReg</i>

SortA

Catalogus >

SortA *Lijst1* [, *Lijst2*] [, *Lijst3*] ...

$\{2,1,4,3\} \rightarrow list1$	$\{2,1,4,3\}$
---------------------------------	---------------

SortA *Vector1* [, *Vector2*] [, *Vector3*] ...

SortA <i>list1</i>	Done
--------------------	------

Sorteert de elementen van het eerste argument in oplopende volgorde.

<i>list1</i>	$\{1,2,3,4\}$
--------------	---------------

Als u extra argumenten opneemt, dan worden de elementen van elk daarvan gesorteerd, zodat de nieuwe posities overeenkomen met de nieuwe posities van de elementen in het eerste argument.

$\{4,3,2,1\} \rightarrow list2$	$\{4,3,2,1\}$
---------------------------------	---------------

SortA <i>list2,list1</i>	Done
--------------------------	------

<i>list2</i>	$\{1,2,3,4\}$
--------------	---------------

<i>list1</i>	$\{4,3,2,1\}$
--------------	---------------

Alle argumenten moeten namen van lijsten of vectoren zijn. Alle argumenten moeten gelijke afmetingen hebben.

Lege elementen binnen het eerste argument worden onderaan geplaatst. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

SortD

Catalogus >

SortD *Lijst1* [, *Lijst2*] [, *Lijst3*] ...

$\{2,1,4,3\} \rightarrow list1$	$\{2,1,4,3\}$
---------------------------------	---------------

SortD *Vector1* [, *Vector2*] [, *Vector3*] ...

$\{1,2,3,4\} \rightarrow list2$	$\{1,2,3,4\}$
---------------------------------	---------------

Identiek aan **SortA**, behalve dat **SortD** de elementen in aflopende volgorde sorteert.

SortD <i>list1,list2</i>	Done
--------------------------	------

<i>list1</i>	$\{4,3,2,1\}$
--------------	---------------

<i>list2</i>	$\{3,4,1,2\}$
--------------	---------------

Lege elementen binnen het eerste argument worden onderaan geplaatst. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Vector ►Sphere

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @>Sphere in te typen.

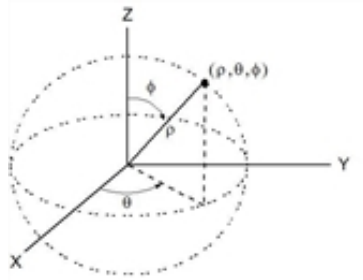
Geeft de rij- of de kolomvector in bolvorm weer [ρ $\angle\theta$ $\angle\phi$].

Vector moet de afmeting 3 hebben en kan een rij- of een kolomvector zijn.

Opmerking: ►Sphere is een weergave-opmaakinstructie, geen conversiefunctie. U kunt dit commando alleen op het eind van een invoerregel gebruiken.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix} \text{►Sphere} \\ \left[3.74166 \quad \angle 1.10715 \quad \angle 0.640522 \right]$$

$$\begin{pmatrix} 2 & \angle \frac{\pi}{4} & 3 \end{pmatrix} \text{►Sphere} \\ \left[3.60555 \quad \angle 0.785398 \quad \angle 0.588003 \right]$$

sqrt()

sqrt(Lijst1)⇒lijst

Geeft de wortel van het argument.

Geeft bij een lijst de wortel van alle elementen in Lijst1.

Opmerking: zie ook Wortel-template, pag. 1.

stat.results

Geeft resultaten van een statistische berekening weer.

De resultaten worden weergegeven als een serie naam-waarde-paren. De weergegeven specifieke namen zijn afhankelijk van de meest recent uitgewerkte statistiekfunctie of -commando.

U kunt een naam of waarde kopiëren en hem in andere locaties plakken.

Opmerking: vermijd het om variabelen te definiëren die dezelfde namen hebben als de variabelen die gebruikt worden bij statistische analyse. In bepaalde gevallen zou er dan een fout kunnen optreden. Variabelenamen die gebruikt worden voor statistische analyse staan in onderstaande tabel vermeld.

 $xlist := \{1,2,3,4,5\}$ $\{1,2,3,4,5\}$
 $ylist := \{4,8,11,14,17\}$ $\{4,8,11,14,17\}$
LinRegMx $xlist, ylist, 1$: stat.results

"Title"	"Linear Regression (mx+b)"
"RegEqn"	"m*x+b"
"m"	3.2
"b"	1.2
"r ² "	0.996109
"r"	0.998053
"Resid"	"{...}"

stat.values	"Linear Regression (mx+b)"
	"m*x+b"
	3.2
	1.2
	0.996109
	0.998053
	"{-0.4,0.4,0.2,0.,-0.2}"

stat.a	stat.dfDenom	stat.MedianY	stat.Q3X	stat.SSBlock
stat.AdjR ²	stat.dfBlock	stat.MEPred	stat.Q3Y	stat.SSCol
stat.b	stat.dfCol	stat.MinX	stat.r	stat.SSX
stat.b0	stat.dfError	stat.MinY	stat.r ²	stat.SSY
stat.b1	stat.dfInteract	stat.MS	stat.RegEqn	stat.SSError
stat.b2	stat.dfReg	stat.MSBlock	stat.Resid	stat.SSInteract
stat.b3	stat.dfNumer	stat.MSCol	stat.ResidTrans	stat.SSReg
stat.b4	stat.dfRow	stat.MSError	stat.ox	stat.SSRow
stat.b5	stat.DW	stat.MSInteract	stat.oy	stat.tList
stat.b6	stat.e	stat.MSReg	stat.ox1	stat.UpperPred
stat.b7	stat.ExpMatrix	stat.MSRow	stat.ox2	stat.UpperVal
stat.b8	stat.F	stat.n	stat.Σx	stat.̄x
stat.b9	stat.FBlock	stat.̂p	stat.Σx ²	stat.̄x1
stat.b10	stat.Fcol	stat.̂p1	stat.Σxy	stat.̄x2
stat.bList	stat.FInteract	stat.̂p2	stat.Σy	stat.̄xDiff

stat. χ^2	stat.FreqReg	stat. \hat{p} Diff	stat. Σy^2	stat. \bar{X} List
stat.c	stat.Frow	stat.PList	stat.s	stat.XReg
stat.CLower	stat.Leverage	stat.PVal	stat.SE	stat.XVal
stat.CLowerList	stat.LowerPred	stat.PValBlock	stat.SEList	stat.XValList
stat.CompList	stat.LowerVal	stat.PValCol	stat.SEPred	stat. \bar{y}
stat.CompMatrix	stat.m	stat.PValInteract	stat.sResid	stat. \hat{y}
stat.CookDist	stat.MaxX	stat.PValRow	stat.SESlope	stat. \hat{y} List
stat.CUpper	stat.MaxY	stat.Q1X	stat.sp	stat.YReg
stat.CUpperList	stat.ME	stat.Q1Y	stat.SS	
stat.d	stat.MedianX			

Opmerking: telkens wanneer de Lijsten & Spreadsheet-toepassing statistische resultaten berekent, kopieert deze de variabelen uit de “stat groep .” naar een groep “stat#.”, waarbij # een getal is dat automatisch toeneemt. Hierdoor kunt u eerdere resultaten behouden terwijl u meerdere berekeningen uitvoert.

stat.values

Catalogus >

stat.values

Zie het voorbeeld
stat.results.

Geeft een matrix met de waarden die berekend zijn voor de meest recent uitgewerkte statistiekfunctie of -commando.

In tegenstelling tot **stat.results** laat **stat.values** de namen die geassocieerd zijn met de waarden weg.

U kunt een waarde kopiëren en deze op andere locaties plakken.

stDevPop()

Catalogus >

stDevPop(Lijst[, freqLijst]) ⇒ uitdrukking

In de hoekmodus Radialen en de automatisch modus:

Geeft de populatiestandaarddeviatie van de elementen in *Lijst*.

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* achter elkaar voorkomt.

Opmerking: *Lijst* moet tenminste twee elementen hebben. Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

stDevPop(*MatrixI*[, *freqMatrix*]) \Rightarrow *matrix*

Geeft een rijvector met de populatiestandaarddeviaties van de kolommen in *MatrixI*.

Elk element van *freqMatrix* telt het aantal opeenvolgende malen dat het overeenkomstige element voorkomt in *MatrixI*.

Opmerking: *MatrixI* moet tenminste twee rijen hebben. Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

stDevSamp(*Lijst*[, *freqLijst*]) \Rightarrow *uitdrukking*

Geeft de steekproefstandaarddeviatie van de elementen in *Lijst*.

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* achter elkaar voorkomt.

Opmerking: *Lijst* moet tenminste twee elementen hebben. Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

stDevSamp(*MatrixI*[, *freqMatrix*]) \Rightarrow *matrix*

Geeft een rijvector met de steekproefstandaarddeviaties van de kolommen in *MatrixI*.

Elk element van *freqMatrix* telt het aantal opeenvolgende malen dat het overeenkomstige element voorkomt in *MatrixI*.

Opmerking: *MatrixI* moet tenminste twee rijen hebben. Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

StopCatalogus > **Stop**

Programmeringscommando: beëindigt het programma.

Stop is niet toegestaan in functies.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

$i:=0$	0
Define $prog1()$ =Prgm	Done
For $i,1,10,1$	
If $i=5$	
Stop	
EndFor	
EndPrgm	
$prog1()$	Done
i	5

Store

zie → (store), pag. 198.

string()Catalogus >

string(Uitdr) ⇒ *string*

Vereenvoudigt *Uitdr* en geeft het resultaat als een tekenreeks.

subMat()Catalogus >

subMat(Matrix1[, startRij] [, startKol] [, eindRij] [, eindKol]) ⇒ *matrix*

Geeft de gespecificeerde submatrix van *Matrix1*.

Standaardinstellingen: $startRij=1$, $startKol=1$, $eindRij$ =laatste rij, $eindKol$ =laatste kolom.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$
$subMat(m1,2,1,3,2)$	$\begin{bmatrix} 4 & 5 \\ 7 & 8 \end{bmatrix}$
$subMat(m1,2,2)$	$\begin{bmatrix} 5 & 6 \\ 8 & 9 \end{bmatrix}$

Sum (Sigma)Zie $\Sigma()$, pag. 190.**sum()**Catalogus >

sum(Lijst[, Start[, Eind]]) ⇒ *uitdrukking*

Geeft de som van de elementen in *Lijst*.

Start en *Eind* zijn optioneel. Ze specificeren een bereik van elementen.

Elk leeg argument levert een leeg resultaat op. Lege elementen in *Lijst* worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

$\text{sum}(\text{Matrix}1[, \text{Start}, \text{Eind}]) \Rightarrow \text{matrix}$

Geeft een rijvector met de sommen van de elementen in de kolommen van *Matrix1*.

Start en *Eind* zijn optioneel. Ze specificeren een bereik van rijen.

Elk leeg argument levert een leeg resultaat op. Lege elementen in *Matrix1* worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

sum	$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{pmatrix}$	[5 7 9]
sum	$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}$	[12 15 18]
sum	$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}, 2, 3$	[11 13 15]

sumlf()

$\text{sumlf}(\text{Lijst}, \text{Criteria}, \text{SomLijst}) \Rightarrow \text{waarde}$

Geeft de cumulatieve som van alle elementen in *Lijst* die voldoen aan de gespecificeerde *Criteria*.

Optioneel kunt u een alternatieve lijst specificeren, *somLijst*, om de elementen te leveren die opgeteld moeten worden.

Lijst kan een uitdrukking, een lijst of een matrix zijn. *SomLijst*, indien gespecificeerd, moet dezelfde afmeting(en) hebben als *Lijst*.

Criteria kan zijn:

- Een waarde, uitdrukking of tekenreeks.
Bijvoorbeeld: **34** telt alleen die elementen in *Lijst* op die vereenvoudigd worden tot de waarde 34.
- Een Booleaanse uitdrukking met het symbool **?** als plaatsaanduiding voor elk element. Bijvoorbeeld, **?<10** telt alleen die elementen in *Lijst* op die kleiner zijn dan 10.

sumlf()

Catalogus >

Als een *Lijst*-element voldoet aan de *Criteria*, dan wordt het element opgeteld bij de cumulatieve som. Als u *somLijst* opneemt, dan wordt in plaats daarvan het overeenkomstige element van *somLijst* bij de som opgeteld.

In de toepassing Lijsten & Spreadsheet kunt u een reeks cellen gebruiken op de plaats van *Lijst* en *somLijst*.

Lege elementen worden genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Opmerking: zie ook `countlf()`, pag. 30.

sumSeq()

Zie $\Sigma()$, pag. 190.

system()

Catalogus >

Geeft een stelsel vergelijkingen, in de vorm van een lijst. U kunt ook een stelsel creëren met behulp van een template.

$$\text{solve}\left(\begin{cases} x+y=0 \\ x-y=8 \end{cases}, x, y\right) \quad x=4 \text{ and } y=-4$$

T

T (transponeren)

Catalogus >

*Matrix*1T \Rightarrow *matrix*

Geeft de complex geconjugeerde transponering van *Matrix*1.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @t in te typen.

tan()

-toets

$\tan(\text{Lijst}1) \Rightarrow$ *lijst*

In de hoekmodus Graden:

$\tan(\text{Lijst}1)$ geeft een lijst met de tangensen van alle elementen in *Lijst*1.

In de hoekmodus Decimale graden:

tan()

Opmerking: het argument wordt geïnterpreteerd als een hoek in graden, in decimale graden of in radialen, volgens de ingestelde hoekmodus. U kunt °, G of R gebruiken om de instelling van de hoekmodus tijdelijk te onderdrukken.

tan

(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de matrixtangens van vierkanteMatrix1. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de tangens van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode cos().

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen:

In de hoekmodus Radialen:

$$\tan \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{matrix} -28.2912 & 26.0887 & 11.1142 \\ 12.1171 & -7.83536 & -5.48138 \\ 36.8181 & -32.8063 & -10.4594 \end{matrix}$$

tan⁻¹()

tan⁻¹(Lijst1)⇒lijst

tan⁻¹(Lijst1) geeft een lijst met de inverse tangens van elk element in Lijst1.

Opmerking: de uitkomst wordt in graden, decimale graden of radialen gegeven, volgens de ingestelde hoekmodus.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arctan (...)** in te typen.

tan⁻¹

(vierkanteMatrix1)⇒vierkanteMatrix

Geeft de inverse matrixtangens van vierkanteMatrix1. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse tangens van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode cos().

In de hoekmodus Graden:

$$\tan^{-1}(1) \quad 45$$

In de hoekmodus Decimale graden:

$$\tan^{-1}(1) \quad 50$$

In de hoekmodus Radialen:

$$\tan^{-1}\{0,0,2,0,5\} \quad \{0,0.197396,0.463648\}$$

In de hoekmodus Radialen:

$$\tan^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} \begin{matrix} -0.083658 & 1.26629 & 0.62263 \\ 0.748539 & 0.630015 & -0.070012 \\ 1.68608 & -1.18244 & 0.455126 \end{matrix}$$

$\tan^{-1}()$

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

$\tanh()$

$\tanh(Lijst1) \Rightarrow lijst$

$\tanh(Lijst1)$ geeft een lijst met de tangens hyperbolicus van elk element in *Lijst1*.

\tanh

$(vierkanteMatrix1) \Rightarrow vierkanteMatrix$

Geeft de matrixtangens hyperbolicus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de tangens hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

In de hoekmodus Radialen:

$$\tanh \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} -0.097966 & 0.933436 & 0.425972 \\ 0.488147 & 0.538881 & -0.129382 \\ 1.28295 & -1.03425 & 0.428817 \end{bmatrix}$$

$\tanh^{-1}()$

$\tanh^{-1}(Lijst1) \Rightarrow lijst$

$\tanh^{-1}(Lijst1)$ geeft een lijst van de inverse tangens hyperbolicus van elk element in *Lijst1*.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **arctanh (...)** in te typen.

\tanh^{-1}

$(vierkanteMatrix1) \Rightarrow vierkanteMatrix$

Geeft de inverse matrixtangens hyperbolicus van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van de inverse tangens hyperbolicus van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

In rechthoekige complexe opmaak:

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

$$\tanh^{-1} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} -0.099353+0.164058 \cdot i & 0.267834-1.4908 \\ -0.087596-0.725533 \cdot i & 0.479679-0.94730 \\ 0.5111463-2.08316 \cdot i & -0.878563+1.7901 \end{bmatrix}$$

$\tanh^{-1}()$

Catalogus >

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

Om het hele resultaat te zien drukt u op **▲** en gebruikt u vervolgens **◀** en **▶** om de cursor te verplaatsen.

tCdf()

Catalogus >

tCdf(ondergrens,bovengrens,df)⇒*getal* als *ondergrens* en *bovengrens* getallen zijn, *lijst* als *ondergrens* en *bovengrens* lijsten zijn

Berekent de Student-*t*-verdelingskans tussen *ondergrens* en *bovengrens* bij de gespecificeerde vrijheidsgraden *df*.

Text

Catalogus >

TextpromptString[, ToonVlag]

Programmeringscommando: Pauzeert het programma en geeft de tekenreeks *promptString* in een dialoogvenster weer.

Als de gebruiker **OK** selecteert, gaat het programma verder.

Het optionele argument *vlag* kan elke willekeurige uitdrukking zijn.

- Als *ToonVlag* wordt weggelaten of wordt uitgewerkt tot **1**, dan wordt het tekstbericht toegevoegd aan de Rekenmachineschiedenis.
- Als *ToonVlag* wordt uitgewerkt tot **0**, dan wordt het tekstbericht niet toegevoegd aan de geschiedenis.

Als het programma een getypte respons van de gebruiker nodig heeft, zie dan **Request**, pag. 129 of **RequestStr**, pag. 131.

Opmerking: u kunt dit commando binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma gebruiken, maar niet binnen een functie.

Definieer een programma dat pauzeert om vijf verschillende toevalsgetallen in een dialoogvenster weer te geven.

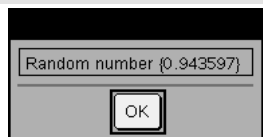
Maak binnen de template Prgm...EndPrgm elke regel af door op in plaats van op **enter** te drukken. Op het toetsenbord van de computer houdt u **Alt** ingedrukt en drukt u op **Enter**.

```
Define text_demo()=Prgm
  For i,1,5
    stringo:="Random number " &
    string(rand(i))
    Text stringo
  EndFor
EndPrgm
```

Voer het programma uit:

```
text_demo()
```

Voorbeeld van een dialoogvenster:

tInterval

TInterval *Lijst[,Freq[,CNiveau]]*

(Invoer van een gegevenslijst)

TInterval $\bar{x}, Sx, n[,CNiveau]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Berekent een *t*-betrouwbaarheidsinterval. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval voor een onbekend populatiegemiddelde
stat. \bar{x}	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzameling uit een normale willekeurige verdeling
stat.ME	Foutmarge
stat.df	Vrijheidsgraden
stat. σ_x	Standaarddeviatie steekproef
stat.n	Lengte van de gegevensverzameling met het steekproefgemiddelde

tInterval_2Samp

tInterval_2Samp *Lijst1,Lijst2[,Freq1[,Freq2
[,CNiveau[,Gepoold]]]]*

(Invoer van een gegevenslijst)

tInterval_2Samp $\bar{x}1, sx1, n1, \bar{x}2, sx2, n2[, CNiveau$
 $[, Gepoold]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Berekent een *t*-betrouwbaarheidsinterval met twee steekproeven. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Gepoold=1 poolt de varianties; *Gepoold=0* poolt de varianties niet.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval met de betrouwbaarheidskans gebaseerd op de verdeling
stat. $\bar{x}1$ - $\bar{x}2$	Steekproefgemiddelden van de gegevensverzameling uit de willekeurige normale verdeling
stat.ME	Foutmarge
stat.df	Vrijheidsgraden
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Steekproefgemiddelden van de gegevensverzameling uit de willekeurige normale verdeling
stat. $\sigma x1$, stat. $\sigma x2$	Steekproefstandaarddeviaties voor <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>
stat.n1, stat.n2	Aantal steekproeven in de gegevensverzamelingen
stat.sp	De gepoolde standaarddeviatie. Berekend wanneer <i>Gepoold</i> = JA.

tPdf()

tPdf(*XWaarde*, *df*) \Rightarrow *getal* als *XWaarde* een getal is,
lijst als *XWaarde* een lijst is

Berekent de kansdichtheidsfunctie (pdf) voor de Student-*t*-verdeling bij een gespecificeerde *x*-waarde met de gespecificeerde vrijheidsgraden *df*.

trace()

Geeft het spoor (som van alle elementen van de hoofddiagonaal) van *vierkanteMatrix*.

Try*blok1***Else***blok2***EndTry**

Voert *blok1* uit tenzij er een fout optreedt. De uitvoering van het programma gaat over naar *blok2* als er een fout optreedt in *blok1*.

Systeemvariabele *errCode* bevat de foutcode zodat het programma fouterstel kan uitvoeren. Zie "Foutcodes en meldingen", pag. 226 voor een lijst met foutcodes.

blok1 en *blok2* kunnen een enkele bewering of een serie beweringen zijn die gescheiden worden door het teken ":",

Opmerking bij het invoeren van het

voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Om de commando's **Try**, **ClrErr** en **PassErr** in werking te zien, voert u het `eigenvals()` programma in dat rechts wordt weergegeven. Voer het programma uit door elk van de volgende uitdrukkingen uit te voeren.

$$\text{eigenvals} \left(\begin{bmatrix} -3 \\ -41 \\ 5 \end{bmatrix}, [-1 \ 2 \ -3.1] \right)$$

Opmerking: zie ook **ClrErr**, pag. 23 en **PassErr**, pag. 113.

```
Define progI()=Prgm
  Try
  z:=z+1
  Disp "z incremented."
  Else
  Disp "Sorry, z undefined."
  EndTry
EndPrgm
```

Done

```
z:=1:progI()
z incremented.
```

Done

```
DelVar z:progI()
Sorry, z undefined.
```

Done

```
Define eigenvals(a,b)=Prgm
```

© Het programmeren van `eigenvals(A,B)` geeft de eigenwaarden van A·B weer

Try

Disp "A= ",a

Disp "B= ",b

Disp " "

```
Disp "Eigenwaarden van A·B zijn:",eigVl
(a*b)
```

Else

If `errCode=230` Then

```
Disp "Fout: Product van A·B moet een
vierkante matrix zijn"
```

ClrErr

Else

PassErr

Endlf

EndTry

EndPrgm

tTest**tTest** $\mu_0, Lijst, Freq, Hypoth$

(Invoer van een gegevenslijst)

tTest $\mu_0, \bar{x}, sx, n, Hypoth$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Voert een hypothesetoets uit voor één onbekend populatiegemiddelde, μ , wanneer de populatiestandaarddeviate, σ , onbekend is. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Toets $H_0: \mu = \mu_0$ tegen één van de volgende alternatieven:

Voor $H_1: \mu < \mu_0$ stelt u *Hypoth*<0 in

Voor $H_1: \mu \neq \mu_0$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_1: \mu > \mu_0$ stelt u *Hypoth*>0 in

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.t	$(\bar{x} - \mu_0) / (stdev / \sqrt{n})$
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden
stat. \bar{x}	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzameling in <i>Lijst</i>
stat.sx	Steekproefstandaarddeviatie van de gegevensverzameling

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.n	Omvang van de steekproef

tTest_2Samp

Catalogus >

tTest_2Samp *Lijst1,Lijst2[,Freq1[,Freq2[,Hypoth [,Gepoold]]]]*

(Invoer van een gegevenslijst)

tTest_2Samp $\bar{x}1, sx1, n1, \bar{x}2, sx2, n2[,Hypoth [,Gepoold]]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Berekent een *t*-toets met twee steekproeven. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Toets $H_0: \mu_1 = \mu_2$ tegen een van de volgende alternatieven:

Voor $H_1: \mu_1 < \mu_2$ stelt u *Hypoth*<0 in

Voor $H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_1: \mu_1 > \mu_2$ stelt u *Hypoth*>0 in

Gepoold=1 poolt de varianties

Gepoold=0 poolt de varianties niet

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.t	Standaard normale waarde berekend voor het verschil tussen de gemiddelden
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat.df	Vrijheidsgraden voor de <i>t</i> -statistiek
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Steekproefgemiddelden van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>
stat.sx1, stat.sx2	Steekproefstandaarddeviaties van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.n1, stat.n2	Grootte van de steekproeven
stat.sp	De gepoolde standaarddeviatie. Berekend wanneer <i>Gepoold</i> =1.

tvfV()

Catalogus >

tvfV(*N, I, PV, Pmt, [PpY], [CpY], [PmtAt]*) ⇒ waarde

tvfV(120,5,0,-500,12,12) 77641.1

Financiële functie die de toekomstige waarde van geld berekent.

Opmerking: de argumenten die in de TVM-functies worden gebruikt, worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166. Zie ook **amortTbl()**, pag. 7.

tvml()

Catalogus >

tvml(*N, PV, Pmt, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]*) ⇒ waarde

tvml(240,100000,-1000,0,12,12) 10.5241

Financiële functie die het rentepercentage per jaar berekent.

Opmerking: de argumenten die in de TVM-functies worden gebruikt, worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166. Zie ook **amortTbl()**, pag. 7.

tvnN()

Catalogus >

tvnN(*I, PV, Pmt, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]*) ⇒ waarde

tvnN(5,0,-500,77641,12,12) 120.

Financiële functie die het aantal betalingsperioden berekent.

Opmerking: de argumenten die in de TVM-functies worden gebruikt, worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166. Zie ook **amortTbl()**, pag. 7.

tvmPmt()Catalogus > **tvmPmt**(*N,I,PV,FV,[PpY],[CpY],[PmtAt]*)⇒waarde $\text{tvmPmt}(60,4,30000,0,12,12)$ -552.496

Financiële functie die het bedrag van elke betaling berekent.

Opmerking: de argumenten die in de TVM-functies worden gebruikt, worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166. Zie ook **amortTbl()**, pag. 7.

tvmPV()Catalogus > **tvmPV**(*N,I,Pmt,FV,[PpY],[CpY],[PmtAt]*)⇒waarde $\text{tvmPV}(48,4,-500,30000,12,12)$ -3426.7

Financiële functie die de contante waarde berekent.

Opmerking: de argumenten die in de TVM-functies worden gebruikt, worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166. Zie ook **amortTbl()**, pag. 7.

TVM-argument*	Beschrijving	Gegevenstype
N	Aantal betalingsperioden	reëel getal
I	Rentepercentage per jaar	reëel getal
PV	Contante waarde	reëel getal
Pmt	Betalingsbedrag	reëel getal
FV	Toekomstige waarde	reëel getal
PpY	Betalingen per jaar, standaardinstelling=1	geheel getal > 0
CpY	Rentetermijnen per jaar, standaardinstelling=1	geheel getal > 0
PmtAt	Betaling vindt plaats aan het begin of op het eind van elke periode, standaardinstelling=eind	geheel getal (0=einde, 1=begin)

* Deze tijdwaarde-van-geld-argumentnamen zijn gelijk aan de TVM-variabelenamen (zoals **tvm.pv** en **tvm.pmt**) die gebruikt worden door de financiële oplosser van de *Rekenmachine*. Financiële functies slaan hun argumentwaarden of resultaten echter niet op naar de TVM-variabelen.

TwoVar $X, Y, [Freq] [, Categorie, Opnemen]$

Berekent de statistieken voor twee variabelen. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.resultaten* (pag. 151).

Alle lijsten moeten gelijke afmetingen hebben, behalve *Opnemen*.

X en Y zijn lijsten met onafhankelijke en afhankelijke variabelen.

Freq is een optionele lijst met frequentiewaarden. Elk element in *Freq* specificeert de frequentie waarmee elk overeenkomstig X - en Y -gegeven voorkomt. De standaardwaarde is 1. Alle elementen moeten gehele getallen ≥ 0 zijn.

Categorie is een lijst met categoriecodes voor de overeenkomstige X - en Y -gegevens..

Opnemen is een lijst met één of meer van de categoriecodes. Alleen de gegevens waarvan de categoriecode is opgenomen in deze lijst worden opgenomen in de berekening.

Een leeg element in een van de lijsten X , *Freq* of *Categorie* resulteert in een lege plaats voor het overeenkomstige element in al deze lijsten. Een leeg element in een van de lijsten $X1$ tot en met $X20$ resulteert in een lege plaats voor het overeenkomstige element in al deze lijsten. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat. \bar{x}	Gemiddelde van de x-waarden
stat. x	Som van de x-waarden
stat. x2	Som van de x2-waarden
stat.sx	Steekproef-standaarddeviatie van x
stat. x	Populatie-standaarddeviatie van x
stat.n	Aantal gegevens
stat. \bar{y}	Gemiddelde van y-waarden
stat. y	Som van de y-waarden
stat. y ²	Som van de y2-waarden

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.sy	Steekproefstandaarddeviatie van y
stat.y	Populatiestandaardsdeviatie van y
stat.xy	Som van de x · y-waarden
stat.r	Correlatiecoëfficiënt
stat.MinX	Minimum van de x-waarden
stat.Q ₁ X	1ste kwartiel van x
stat.MedianX	Mediaan van x
stat.Q ₃ X	3de kwartiel van x
stat.MaxX	Maximum van de x-waarden
stat.MinY	Minimum van de y-waarden
stat.Q ₁ Y	1ste kwartiel van y
stat.MedY	Mediaan van y
stat.Q ₃ Y	3de kwartiel van y
stat.MaxY	Maximum van y-waarden
stat. (x-) ²	Som van de kwadraten van de afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde van x
stat. (y-) ²	Som van de kwadraten van afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde van y

U

unitV()

Catalogus >

$\text{unitV}(\text{Vector}1) \Rightarrow \text{vector}$

Geeft een rij- of kolom-eenheidsvector, afhankelijk van de vorm van *Vector1*.

Vector1 moet een matrix met één rij of een matrix met één kolom zijn.

unLockCatalogus > **unLock***Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...*a*:=65 65**unLock***Var*.Lock *a* Done

Ontgrendelt de gespecificeerde variabelen of variabelegroep. Vergrendelde variabelen kunnen niet worden gewijzigd of gewist.

getLockInfo(*a*) 1*a*:=75 "Error: Variable is locked."DelVar *a* "Error: Variable is locked."Unlock *a* DoneZie **Lock**, pag. 88 en **getLockInfo()**, pag. 66.*a*:=75 75DelVar *a* Done**V****varPop()**Catalogus > **varPop**(*Lijst* [, *freqLijst*])⇒*uitdrukking*Geeft de populatievariantie van *Lijst*.

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* voorkomt.

Opmerking: *Lijst* moet minimaal twee elementen bevatten.

Als een element in een van beide lijsten leeg is, wordt dat element genegeerd, en wordt het overeenkomstige element in de andere lijst ook genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

varSamp()Catalogus > **varSamp**(*Lijst* [, *freqLijst*])⇒*uitdrukking*Geeft de steekproefvariantie van *Lijst*.

Elk element uit *freqLijst* telt het aantal malen dat het overeenkomstige element in *Lijst* voorkomt.

Opmerking: *Lijst* moet minimaal twee elementen bevatten.

Als een element in een van beide lijsten leeg is, wordt dat element genegeerd, en wordt het overeenkomstige element in de andere lijst ook genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

varSamp(*MatrixI*,
freqMatrix) \Rightarrow *matrix*

Geeft een rijvector met de steekproefvariantie van elke kolom in *MatrixI*.

Elk element van *freqMatrix* telt het aantal opeenvolgende keer dat het overeenkomstige element voorkomt in *MatrixI*.

Opmerking: *MatrixI* moet minimaal twee rijen bevatten.

Als een element in een van beide matrices leeg is, wordt dat element genegeerd, en wordt het overeenkomstige element in de andere matrix ook genegeerd. Voor meer informatie over lege elementen, zie pag. 216.

varSamp	$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ -3 & 0 & 1 \\ .5 & .7 & 3 \end{pmatrix}$	$[4.75 \ 1.03 \ 4]$
varSamp	$\begin{pmatrix} -1.1 & 2.2 \\ 3.4 & 5.1 \\ -2.3 & 4.3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 6 & 3 \\ 2 & 4 \\ 5 & 1 \end{pmatrix}$	$[3.91731 \ 2.08411]$

W

Wait

Wait *tijdInSeconden*

Stelt uitvoering uit voor de duur van *tijdInSeconden* seconden.

Wait is vooral handig in een programma dat een korte vertraging nodig heeft om aangevraagde gegevens beschikbaar te maken.

Het argument *tijdInSeconden* moet een uitdrukking zijn die vereenvoudigt tot een decimale waarde tussen 0 tot 100. De opdracht rondt deze waarde naar boven af op de dichtstbijzijnde 0,1 seconde.

Om 4 seconden te wachten:

Wait 4

Om 1/2 seconde te wachten:

Wait 0.5

Om 1,3 seconden te wachten met gebruik van de variabele *seccount*:

seccount:=1.3
Wait seccount

Dit voorbeeld schakelt gedurende 0,5 seconden een groen led-lampje in en schakelt het vervolgens uit.

Voor het annuleren van een **Wait**-opdracht die in uitvoering is,

Send “SET GREEN 1 ON”
Wait 0.5
Send “SET GREEN 1 OFF”

- **Rekenmachine:** Houd de toets ingedrukt en druk enkele malen op .
- **Windows®:** Houd **F12** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **Macintosh®:** Houd **F5** ingedrukt en druk enkele malen op **Enter**.
- **iPad®:** De app toont een instructie. U kunt blijven wachten of annuleren.

Opmerking: U kunt de opdracht **Wait** binnen een door de gebruiker gedefinieerd programma gebruiken, maar niet binnen een functie.

warnCodes ()

warnCodes(*Uitdr1*, *StatusVar*) ⇒ *uitdrukking*

Werkt uitdrukking *Uitdr1* uit, geeft het resultaat en slaat de codes van eventuele gegenereerde waarschuwingen op in de lijstvariabele *StatusVar*. Als er geen waarschuwingen gegenereerd zijn, dan wijst deze functie aan *StatusVar* een lege lijst toe.

Uitdr1 kan elke geldige wiskundige uitdrukking in TI-Nspire™ of TI-Nspire™ CAS zijn. U kunt geen commando of taak als *Uitdr1* gebruiken.

StatusVar moet een geldige variabelenaam zijn.

Zie pag. 235 voor een lijst met waarschuwingscodes en bijbehorende berichten.

when()

when(*Conditie*, *waarResultaat* [, *onwaarResultaat*], *onbekendResultaat*) ⇒ *uitdrukking*

Geeft *waarResultaat*, *onwaarResultaat* of *onbekendResultaat*, afhankelijk van of *Conditie* waar, onwaar of onbekend is. Geeft de invoer terug als er te weinig argumenten zijn om het betreffende resultaat te specificeren.

when()Catalogus >

Laat zowel *onwaarResultaat* als *onbekendResultaat* weg om voor een uitdrukking te zorgen die alleen gedefinieerd is in het gebied waarin *Conditie* waar is.

Gebruik een **undef** *onwaarResultaat* om een uitdrukking te definiëren waarvan alleen op een interval de grafiek getekend wordt.

when() is nuttig voor het definiëren van recursieve functies.

$\text{when}(x < 0, x + 3), x = 5$	undef
------------------------------------	-------

$\text{when}(n > 0, n \cdot \text{factorial}(n - 1), 1) \rightarrow \text{factorial}(n)$	Done
$\text{factorial}(3)$	6
3!	6

WhileCatalogus >

While Conditie
Blok

EndWhile

Voert de beweringen in *Blok* uit zolang *Conditie* waar is.

Blok kan een enkele bewering of een reeks beweringen zijn die gescheiden worden door het teken “.”.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $\text{sum_of_recip}(n) = \text{Func}$	
Local $i, \text{tempsum}$	
$1 \rightarrow i$	
$0 \rightarrow \text{tempsum}$	
While $i \leq n$	
$\text{tempsum} + \frac{1}{i} \rightarrow \text{tempsum}$	
$i + 1 \rightarrow i$	
EndWhile	
Return tempsum	
EndFunc	
	Done
$\text{sum_of_recip}(3)$	$\frac{11}{6}$

X**xor (xor)**Catalogus >

*BooleaanseUitdr1***xor**
BooleaanseUitdr2 levert *Booleaanse uitdrukking*

true xor true	false
$5 > 3 \text{ xor } 3 > 5$	true

*BooleaanseLijst1***xor***BooleaanseLijst2*
levert *Booleaanse lijst*

BooleaanseMatrix1

xor*BooleaanseMatrix2* levert
Booleaanse matrix

Geeft waar als *BooleaanseUitdr1* waar is en *BooleaanseUitdr2* onwaar is, of andersom.

Geeft onwaar als beide argumenten waar zijn of als beide argumenten onwaar zijn. Geeft een vereenvoudigde Booleaanse uitdrukking als een van de argumenten niet omgezet kan worden naar waar of onwaar.

Opmerking: zie **or**, pag. 111.

Geheel getal1 xor Geheel getal2 ⇒
geheel getal

Vergelijkt twee reële gehele getallen bit-voor-bit met behulp van een **xor**-bewerking. Intern worden beide gehele getallen geconverteerd naar 64-bits binaire getallen met een teken (positief of negatief). Wanneer overeenkomstige bits vergeleken worden, is het resultaat 1 als een van de bits (maar niet beide) 1 is; het resultaat is 0 als beide bits 0 zijn of als beide bits 1 zijn. De geretourneerde waarde representeert de bitresultaten, en wordt weergegeven volgens de grondtal-modus.

U kunt de gehele getallen invoeren in elk grondtal. Voor een binaire of hexadecimale invoer moet u respectievelijk het prefix 0b of 0h gebruiken. Zonder prefix worden gehele getallen behandeld als decimaal (grondtal 10).

Als u een decimaal geheel getal invoert dat te groot is voor een 64-bits binaire vorm met een teken (positief of negatief), dan wordt er een symmetrische modulo-bewerking gebruikt om de waarde binnen het betreffende bereik te brengen. Zie voor meer informatie ►**Base2**, pag. 17.

In de Hex-grondtalmodus:

Belangrijk: nul, niet de letter O.

0h7AC36 xor 0h3D5F 0h79169

In de Bin-grondtalmodus:

0b100101 xor 0b100 0b100001

Opmerking: een binaire invoer kan maximaal 64 cijfers hebben (het prefix 0b niet meegeteld). Een hexadecimale invoer kan maximaal 16 cijfers hebben.

Opmerking: zie or, pag. 111.

Z

zInterval

zInterval $\sigma, \text{Lijst}, \text{Freq}, \text{CNiveau}$

(Invoer van een gegevenslijst)

zInterval $\sigma, \bar{x}, n, \text{CNiveau}$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Berekent een z -betrouwbaarheidsinterval. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval voor een onbekend populatiegemiddelde
stat. \bar{x}	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzameling uit de willekeurige normale verdeling
stat.ME	Foutmarge
stat.sx	Standaarddeviatie steekproef
stat.n	Lengte van de gegevensverzameling met het steekproefgemiddelde
stat. σ	Bekende populatiestandaarddeviatie voor gegevensverzameling <i>Lijst</i>

zInterval_1Prop

zInterval_1Prop $x, n, \text{CNiveau}$

Berekent een z -betrouwbaarheidsinterval voor één proportie. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

x is een niet-negatief geheel getal.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval met de betrouwbaarheidskans gebaseerd op de verdeling
stat. \hat{p}	De berekende proportie van successen
stat.ME	Foutmarge
stat.n	Aantal steekproeven in de gegevensverzameling

zInterval_2Prop

Catalogus >

zInterval_2Prop $x1, n1, x2, n2[, CNiveau]$

Berekent een z -betrouwbaarheidsinterval voor twee proporties. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

$x1$ en $x2$ zijn niet-negatieve gehele getallen.

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval met de betrouwbaarheidskans gebaseerd op de verdeling
stat. \hat{p} Diff	Het berekende verschil tussen de proporties
stat.ME	Foutmarge
stat. $\hat{p}1$	Eerste schatting van de steekproefproportie
stat. $\hat{p}2$	Tweede schatting van de steekproefproportie
stat.n1	Steekproefomvang in gegevensverzameling één
stat.n2	Steekproefomvang in gegevensverzameling twee

zInterval_2Samp

Catalogus >

zInterval_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, Lijst1, Lijst2[, Freq1[, Freq2, [CNiveau]]]$

(Invoer van een gegevenslijst)

zInterval_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, \bar{x}1, n1, \bar{x}2, n2[, CNiveau]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Bereken een z -betrouwbaarheidsinterval voor twee steekproeven. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.CLower, stat.CUpper	Betrouwbaarheidsinterval met de betrouwbaarheidskans gebaseerd op de verdeling
stat.x̄1- \bar{x} 2	Steekproefgemiddelden van de gegevensverzameling uit de willekeurige normale verdeling
stat.ME	Foutmarge
stat.x̄1, stat.x̄2	Steekproefgemiddelden van de gegevensverzameling uit de willekeurige normale verdeling
stat.ox1, stat.ox2	Steekproefstandaarddeviaties voor <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>
stat.n1, stat.n2	Aantal steekproeven in de gegevensverzamelingen
stat.r1, stat.r2	Bekende populatiestandaarddeviatie voor gegevensverzameling <i>Lijst 1</i> en <i>Lijst 2</i>

zTest

zTest $\mu_0, \sigma, \text{Lijst}, [\text{Freq}, \text{Hypoth}]$

(Invoer van een gegevenslijst)

zTest $\mu_0, \sigma, \bar{x}, n, [\text{Hypoth}]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Voer een z -toets uit met frequentie *freqlijst*. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Toets $H_0: \mu = \mu_0$ tegen één van de volgende alternatieven:

Voor $H_1: \mu < \mu_0$ stelt u *Hypoth*<0 in

Voor $H_1: \mu \neq \mu_0$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_1: \mu > \mu_0$ stelt u *Hypoth*>0 in

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.z	$(\bar{x} - \mu_0) / (\sigma / \sqrt{n})$
stat.P Value	Kleinste kans waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat. \bar{x}	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzameling in <i>Lijst</i>
stat.sx	Steekproefstandaarddeviatie van de gegevensverzameling. Wordt alleen gegeven bij <i>Gegevens</i> -invoer.
stat.n	Omvang van de steekproef

zTest_1Prop

zTest_1Prop $p_0, x, n, Hypoth$

Berekent een z -toets voor één proportie. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

x is een niet-negatief geheel getal.

Toets $H_0: p = p_0$ tegen één van de volgende alternatieven:

Voor $H_1: p > p_0$ stelt u *Hypoth*>0 in

Voor $H_1: p \neq p_0$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_1: p < p_0$ stelt u *Hypoth*<0 in

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst “Lege elementen” (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.p0	Veronderstelde populatieproportie
stat.z	Standaard normale waarde berekend voor de proportie
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat. \hat{p}	Geschatte steekproefproportie
stat.n	Omvang van de steekproef

zTest_2Prop $x1, n1, x2, n2[, Hypoth]$

Bereken een z -toets met twee proporties. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

$x1$ en $x2$ zijn niet-negatieve gehele getallen.

Toets $H_0: p1 = p2$ tegen één van de volgende alternatieven:

Voor $H_a: p1 > p2$ stelt u *Hypoth*>0 in

Voor $H_a: p1 \neq p2$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_a: p < p0$ stelt u *Hypoth*<0 in

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.z	Standaard normale waarde berekend voor het verschil tussen de proporties
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat. $\hat{p}1$	Eerste schatting van de steekproefproportie
stat. $\hat{p}2$	Tweede schatting van de steekproefproportie
stat. \hat{p}	Gepoolde schatting van de steekproefproportie
stat.n1, stat.n2	Aantal steekproeven genomen in pogingen 1 en 2

zTest_2Samp**zTest_2Samp** $\sigma_1, \sigma_2, Lijst1, Lijst2[, Freq1, Freq2 [, Hypoth]]]$

(Invoer van een gegevenslijst)

zTest_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, \bar{x}1, n1, \bar{x}2, n2[, Hypoth]$

(Invoer van samenvattingsstatistieken)

Bereken een z -toets voor twee steekproeven. Een samenvatting van de resultaten wordt opgeslagen in de variabele *stat.results* (pag. 151).

Toets $H_0: \mu_1 = \mu_2$ tegen een van de volgende alternatieven:

Voor $H_1: \mu_1 < \mu_2$ stelt u *Hypoth*<0 in

Voor $H_1: \mu_1 \neq \mu_2$ (standaardinstelling) stelt u *Hypoth*=0 in

Voor $H_1: \mu_1 > \mu_2$, *Hypoth*>0

Zie voor informatie over het effect van lege elementen in een lijst "Lege elementen" (pag. 216).

Uitvoervariabele	Beschrijving
stat.z	Standaard normale waarde berekend voor het verschil tussen de gemiddelden
stat.PVal	Kleinste significantieniveau waarbij de nulhypothese verworpen kan worden
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Steekproefgemiddelde van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst1</i> en <i>Lijst2</i>
stat.sx1, stat.sx2	Steekproefstandaarddeviaties van de gegevensverzamelingen in <i>Lijst1</i> en <i>Lijst2</i>
stat.n1, stat.n2	Grootte van de steekproeven

Symbolen

+ (optellen)

+ -toets

Geeft de som van de twee argumenten.

56	56
56+4	60
60+4	64
64+4	68
68+4	72

$Lijst1 + Lijst2 \Rightarrow lijst$

$Matrix1 + Matrix2 \Rightarrow matrix$

Geeft een lijst (of matrix) met de som van de overeenkomstige elementen in $Lijst1$ en $Lijst2$ (of $Matrix1$ en $Matrix2$).

De afmetingen van de argumenten moeten gelijk zijn.

$15 + \{10, 15, 20\}$	$\{25, 30, 35\}$
$\{10, 15, 20\} + 15$	$\{25, 30, 35\}$

Opmerking: gebruik .+ (punt plus) om een uitdrukking bij elk element op te tellen.

$20 + \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 21 & 2 \\ 3 & 24 \end{bmatrix}$
---	--

-(aftrekken)

- -toets

$Lijst1 - Lijst2 \Rightarrow lijst$

$Matrix1 - Matrix2 \Rightarrow matrix$

Trekt elk element in $Lijst2$ (of $Matrix2$) af van het overeenkomstige element in $Lijst1$ (of $Matrix1$), en geeft de uitkomsten.

De afmetingen van de argumenten moeten gelijk zijn.

$15 - \{10, 15, 20\}$	$\{5, 0, -5\}$
$\{10, 15, 20\} - 15$	$\{-5, 0, 5\}$

Opmerking: gebruik .- (punt min) om een uitdrukking van elk element af te trekken.

$20 - \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 19 & -2 \\ -3 & 16 \end{bmatrix}$
---	--

• (vermenigvuldigen)

-toets

Geeft het product van de twee argumenten.

$Lijst1 \cdot Lijst2 \Rightarrow lijst$

Geeft een lijst met de producten van de overeenkomstige elementen in *Lijst1* en *Lijst2*.

De afmetingen van de lijsten moeten gelijk zijn.

$Matrix1 \cdot Matrix2 \Rightarrow matrix$

Geeft het matrixproduct van *Matrix1* en *Matrix2*.

Het aantal kolommen in *Matrix1* moet gelijk zijn aan het aantal rijen in *Matrix2*.

Opmerking: gebruik \cdot (punt vermenigvuldigen) om een uitdrukking met elk element te vermenigvuldigen.

/ (delen)

-toets

Opmerking: zie ook **Breuk-template**, pag. 1.

$Lijst1 / Lijst2 \Rightarrow lijst$

Geeft een lijst met de quotiënten van *Lijst1* gedeeld door *Lijst2*.

$$\frac{\{1,2,3\}}{\{4,5,6\}} \Rightarrow \left\{0,25, \frac{2}{5}, \frac{1}{2}\right\}$$

De afmetingen van de lijsten moeten gelijk zijn.

Opmerking: gebruik $/$ (punt gedeeld door) om een uitdrukking door elk element te delen.

^ (macht)

-toets

$Lijst1 \wedge Lijst2 \Rightarrow lijst$

Geeft het eerste argument, verheven tot de macht van het twee argument.

Opmerking: zie ook **Exponent-template**, pag. 1.

Geeft bij een lijst de elementen in *Lijst1* verheven tot de macht van de overeenkomstige elementen in *Lijst2*.

\wedge (macht)

$\boxed{\wedge}$ -toets

In het reële domein gebruiken gebroken machten die te vereenvoudigen zijn tot exponenten met oneven noemers de reële tak, versus de principaaltak voor de complexe modus.

$$\{1,2,3,4\}^{-2} \quad \left\{1, \frac{1}{4}, \frac{1}{9}, \frac{1}{16}\right\}$$

*vierkanteMatrix*1 \wedge *geheel getal* \Rightarrow *matrix*

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^2 \quad \begin{bmatrix} 7 & 10 \\ 15 & 22 \end{bmatrix}$$

Geeft *vierkanteMatrix*1 verheven tot de *gehele* macht.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \quad \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ 3 & -1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$$

*vierkanteMatrix*1 moet een vierkante matrix zijn.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-2} \quad \begin{bmatrix} 11 & -5 \\ 2 & 2 \\ -15 & 7 \\ 4 & 4 \end{bmatrix}$$

Als *geheel getal* = -1 berekent dit commando de inverse matrix.

Als *geheel getal* < -1 berekent dit commando de inverse matrix tot de passende positieve macht.

x^2 (kwadraat)

$\boxed{x^2}$ -toets

Geeft het kwadraat van het argument.

$$4^2 \quad 16$$

*Lijst*1² \Rightarrow *lijst*

$$\{2,4,6\}^2 \quad \{4,16,36\}$$

Geeft een lijst met de kwadraten van de elementen in *Lijst*1.

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \\ 3 & 5 & 7 \\ 4 & 6 & 8 \end{bmatrix}^2 \quad \begin{bmatrix} 40 & 64 & 88 \\ 49 & 79 & 109 \\ 58 & 94 & 130 \end{bmatrix}$$

*vierkanteMatrix*1² \Rightarrow *matrix*

Geeft het matrixkwadraat van *vierkanteMatrix*1. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van het kwadraat van elk element. Gebruik $\wedge 2$ om het kwadraat van elk element te berekenen.

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \\ 3 & 5 & 7 \\ 4 & 6 & 8 \end{bmatrix}^{\wedge 2} \quad \begin{bmatrix} 4 & 16 & 36 \\ 9 & 25 & 49 \\ 16 & 36 & 64 \end{bmatrix}$$

$\cdot +$ (punt optellen)

$\boxed{\cdot} \boxed{+}$ -toetsen

*Matrix*1 $\cdot +$ *Matrix*2 \Rightarrow *matrix*

.+ (punt optellen) -toetsen

$Matrix1 .+ Matrix2$ geeft een matrix met de som van elk paar overeenkomstige elementen in $Matrix1$ en $Matrix2$.

.- (punt aftrekken) -toetsen

$Matrix1 .- Matrix2 \Rightarrow matrix$

$Matrix1 .- Matrix2$ geeft een matrix met het verschil tussen elk paar overeenkomstige elementen in $Matrix1$ en $Matrix2$.

.· (punt vermenigvuldigen) -toetsen

$Matrix1 .· Matrix2$ **p** matrix

$Matrix1 .· Matrix2$ geeft een matrix met het product van elk paar overeenkomstige elementen in $Matrix1$ en $Matrix2$.

./ (punt delen) -toetsen

$Matrix1 ./ Matrix2 \Rightarrow matrix$

$Matrix1 ./ Matrix2$ geeft een matrix met het quotiënt van elk paar overeenkomstige elementen in $Matrix1$ en $Matrix2$.

.^ (punt machtsverheffen) -toetsen

$Matrix1 .^ Matrix2 \Rightarrow matrix$

$Matrix1 .^ Matrix2$ geeft een matrix waarbij elk element in $Matrix2$ de exponent voor het overeenkomstige element in $Matrix1$ is.

-(negatief) -toets

$-Lijst1 \Rightarrow lijst$

$-Matrix1 \Rightarrow matrix$

Geeft het tegengestelde van het argument.

In de Bin-grondtalmodus:

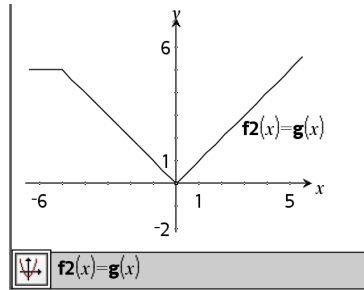
Belangrijk: nul, niet de letter O.

= (is gelijk)

 -toets

Opmerking bij het invoeren van het

voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

≠ (is niet gelijk)

  -toetsen

$Uitdr1 \neq Uitdr2 \Rightarrow$ Booleaanse uitdrukking

$Lijst1 \neq Lijst2 \Rightarrow$ Booleaanse lijst

$Matrix1 \neq Matrix2 \Rightarrow$ Booleaanse matrix

Geeft waar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ niet gelijk is aan $Uitdr2$.

Geeft onwaar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ gelijk is aan $Uitdr2$.

Elke andere invoer geeft een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door /= in te typen

Zie het voorbeeld voor “=” (is gelijk).

< (kleiner dan)

  toetsen

$Uitdr1 < Uitdr2 \Rightarrow$ Booleaanse uitdrukking

$Lijst1 < Lijst2 \Rightarrow$ Booleaanse lijst

$Matrix1 < Matrix2 \Rightarrow$ Booleaanse matrix

Geeft waar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ kleiner is dan $Uitdr2$.

Zie het voorbeeld voor “=” (is gelijk).

< (kleiner dan)

  -toetsen

Geeft onwaar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ groter dan of gelijk is aan $Uitdr2$.

Elke andere invoer geeft een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

\leq (kleiner dan of gelijk aan)

  -toetsen

$Uitdr1 \leq Uitdr2 \Rightarrow$ Booleaanse uitdrukking

Zie het voorbeeld voor “=” (is gelijk).

$Lijst1 \leq Lijst2 \Rightarrow$ Booleaanse lijst

$Matrix1 \leq Matrix2 \Rightarrow$ Booleaanse matrix

Geeft waar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ kleiner dan of gelijk is aan $Uitdr2$.

Geeft onwaar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ groter is dan $Uitdr2$.

Elke andere invoer geeft een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door \leq in te typen

> (groter dan)

  -toetsen

$Uitdr1 > Uitdr2 \Rightarrow$ Booleaanse uitdrukking

Zie het voorbeeld voor “=” (is gelijk).

$Lijst1 > Lijst2 \Rightarrow$ Booleaanse lijst

$Matrix1 > Matrix2 \Rightarrow$ Booleaanse matrix

Geeft waar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ groter is dan $Uitdr2$.

Geeft onwaar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ kleiner dan of gelijk is aan $Uitdr2$.

Elke andere invoer geeft een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

> (groter dan)

ctrl [=]-toetsen

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

≥ (groter dan of gelijk aan)

ctrl [=]-toetsen

$Uitdr1 \geq Uitdr2 \Rightarrow$ Booleaanse uitdrukking

Zie het voorbeeld voor “=” (is gelijk).

$Lijst1 \geq Lijst2 \Rightarrow$ Booleaanse lijst

$Matrix1 \geq Matrix2 \Rightarrow$ Booleaanse matrix

Geeft waar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ groter dan of gelijk is aan $Uitdr2$.

Geeft onwaar als vastgesteld is dat $Uitdr1$ kleiner is dan $Uitdr2$.

Elke andere invoer geeft een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door \geq in te typen

\Rightarrow (logische implicatie)

ctrl [=] toetsen

$BooleaanseUitdr1 \Rightarrow$ $BooleaanseUitdr2$ levert <i>Booleaanse uitdrukking</i>	$5 > 3$ or $3 > 5$	true
	$5 > 3 \Rightarrow 3 > 5$	false
$BooleaanseLijst1 \Rightarrow$ $BooleaanseLijst2$ levert <i>Booleaanse lijst</i>	3 or 4	7
	$3 \Rightarrow 4$	-4
$BooleaanseMatrix1 \Rightarrow$ $BooleaanseMatrix2$ levert <i>Booleaanse matrix</i>	$\{1,2,3\}$ or $\{3,2,1\}$	$\{3,2,3\}$
	$\{1,2,3\} \Rightarrow \{3,2,1\}$	$\{-1,-1,-3\}$

$Geheel\ getal1 \Rightarrow Geheel\ getal2$ levert *Geheel getal*

Werkt de uitdrukking **not** <argument1> **or** <argument2> uit en geeft waar, onwaar of een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

⇒ (logische implicatie)

ctrl [=] toetsen

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoegen door => in te typen

⇔ (logische dubbele implicatie, XNOR)

ctrl [=] toetsen

BooleaanseUitdr1 ⇔

BooleaanseUitdr2 levert *Booleaanse uitdrukking*

$5 > 3 \text{ xor } 3 > 5$	true
----------------------------	------

$5 > 3 \Leftrightarrow 3 > 5$	false
-------------------------------	-------

BooleaanseLijst1 ⇔ *BooleaanseLijst2* levert *Booleaanse lijst*

$3 \text{ xor } 4$	7
--------------------	---

$3 \Leftrightarrow 4$	-8
-----------------------	----

BooleaanseMatrix1 ⇔

BooleaanseMatrix2 levert *Booleaanse matrix*

$\{1,2,3\} \text{ xor } \{3,2,1\}$	$\{2,0,2\}$
------------------------------------	-------------

$\{1,2,3\} \Leftrightarrow \{3,2,1\}$	$\{-3,-1,-3\}$
---------------------------------------	----------------

Geheel getal1 ⇔ *Geheel getal2* levert *Geheel getal*

Geeft de ontkenning (negatie) van een XOR Booleaanse bewerking op de twee argumenten. Geeft waar, onwaar of een vereenvoudigde vorm van de vergelijking.

Bij lijsten en matrices vergelijkt dit commando element voor element.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoegen door <=> in te typen

! (faculteit)

?!> -toetsen

Lijst1! ⇒ *lijst*

$5!$	120
------	-----

Matrix1! ⇒ *matrix*

$\{\{5,4,3\}\}!$	$\{120,24,6\}$
------------------	----------------

Geeft de faculteit van het argument.

$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}!$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 6 & 24 \end{bmatrix}$
---	---

! (faculteit)

 -toets

Geeft bij een lijst of een matrix een lijst of een matrix met de faculteiten van de elementen.

& (toevoegen)

  -toetsen

$String1 \& String2 \Rightarrow string$

"Hello "&"Nick"

"Hello Nick"

Geeft een tekststring die bestaat uit $String2$ toegevoegd aan $String1$.

d() (afgeleide)

Catalogus >

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `derivative (...)` in te typen.

$\sqrt{}$ () (wortel)

  -toetsen

$\sqrt{Lijst1} \Rightarrow lijst$

Geeft de wortel van het argument.

Geeft bij een lijst de wortel van alle elementen in $Lijst1$.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `sqrt (...)` in te typen.

Opmerking: zie ook **Wortel-template**, pag. 1.

Π () (prodSeq)

Catalogus >

$\Pi(Uitdr1, Var, Laag, Hoog) \Rightarrow uitdrukking$

Werkt $Uitdr1$ uit voor elke waarde van Var van $Laag$ tot $Hoog$, en geeft het product van de resultaten.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `prodSeq (...)` in te typen.

Werkt *Uitdr1* uit voor elke waarde van *Var* van *Laag* tot *Hoog*, en geeft het product van de resultaten.

Opmerking: zie ook **Product-template** (\prod), pag. 5.

$\prod(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Laag}, \text{Laag}-1) \Rightarrow 1$

$\prod(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Laag}, \text{Hoog}) \Rightarrow 1/\prod(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Hoog}+1, \text{Laag}-1)$ als $\text{Hoog} < \text{Laag}-1$

De gebruikte productformules zijn afkomstig uit de volgende bron:

Ronald L. Graham, Donald E. Knuth en Oren Patashnik. *Concrete Mathematics: A Foundation for Computer Science*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1994.

$$\prod_{k=4}^3 (k) \quad 1$$

$$\prod_{k=4}^1 \left(\frac{1}{k}\right) \quad 6$$

$$\prod_{k=4}^1 \left(\frac{1}{k}\right) \cdot \prod_{k=2}^4 \left(\frac{1}{k}\right) \quad \frac{1}{4}$$

$\Sigma(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Laag}, \text{Hoog}) \Rightarrow \text{uitdrukking}$

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door **sumSeq(...)** in te typen.

Werkt *Uitdr1* uit voor elke waarde van *Var* van *Laag* naar *Hoog*, en geeft de som van de resultaten.

Opmerking: Zie ook **Som-template**, pag. 5.

$\Sigma(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Laag}, \text{Laag}-1) \Rightarrow 0$

$\Sigma(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Laag}, \text{Hoog}) \Rightarrow -\Sigma(\text{Uitdr1}, \text{Var}, \text{Hoog}+1, \text{Laag}-1)$ als $\text{Hoog} < \text{Laag}-1$

$$\sum_{k=4}^3 (k) \quad 0$$

De gebruikte somformules zijn afkomstig uit de volgende bron:

Ronald L. Graham, Donald E. Knuth en Oren Patashnik. *Concrete Mathematics: A Foundation for Computer Science*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1994.

$$\sum_{k=4}^1 \binom{k}{k} \quad -5$$

$$\sum_{k=4}^1 \binom{k}{k} + \sum_{k=2}^4 \binom{k}{k} \quad 4$$

 $\Sigma\text{Int}()$

$\Sigma\text{Int}(NPmt1, NPmt2, N, I, PV, [Pmt], [FV], [PpY], [CpY], [PmtAt], [afgerondeWaarde]) \Rightarrow \text{waarde}$

$$\Sigma\text{Int}(1,3,12,4,75,20000,,,12,12) \quad -218.11$$

 ΣInt

$(NPmt1, NPmt2, amortTable) \Rightarrow \text{waarde}$

Aflossingsfunctie die de som van de rente gedurende een gespecificeerd aantal betalingen berekent.

$NPmt1$ en $NPmt2$ definiëren de begin- en eindgrenzen van het betalingsbereik.

$N, I, PV, Pmt, FV, PpY, CpY$ en $PmtAt$ worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166.

- Als u Pmt weglaat, dan wordt de standaardwaarde $Pmt = \text{tvmPmt}(N, I, PV, FV, PpY, CpY, PmtAt)$ gebruikt.
- Als u FV weglaat, dan wordt de standaardwaarde $FV = 0$ gebruikt.
- De standaardwaarden voor PpY, CpY en $PmtAt$ zijn hetzelfde als voor de TVM-functies.

$afgerondeWaarde$ specificeert het aantal decimalen voor afronding. Standaardwaarde=2.

$\Sigma\text{Int}(NPmt1, NPmt2, amortTable)$ berekent de som van de rente op basis van de aflossingstabel $amortTable$. Het argument $amortTable$ moet een matrix zijn met de vorm die beschreven wordt onder $\text{amortTbl}()$, pag. 7.

$\text{tbl} := \text{amortTbl}(12, 12, 4, 75, 20000, ,, 12, 12)$			
0	0.	0.	20000.
1	-79.17	-1630.69	18369.3
2	-72.71	-1637.15	16732.2
3	-66.23	-1643.63	15088.5
4	-59.73	-1650.13	13438.4
5	-53.19	-1656.67	11781.7
6	-46.64	-1663.22	10118.5
7	-40.05	-1669.81	8448.7
8	-33.44	-1676.42	6772.28
9	-26.81	-1683.05	5089.23
10	-20.14	-1689.72	3399.51
11	-13.46	-1696.4	1703.11
12	-6.74	-1703.12	-0.01

$$\Sigma\text{Int}(1,3,\text{tbl}) \quad -218.11$$

Opmerking: zie ook $\Sigma\text{Prn}()$, hieronder, en $\text{Bal}()$, pag. 16.

 $\Sigma\text{Prn}()$

$\Sigma\text{Prn}(\text{NPmt1}, \text{NPmt2}, N, I, PV, [\text{Pmt}], [\text{FV}], [\text{PpY}], [\text{CpY}], [\text{PmtAt}], [\text{afgerondeWaarde}]) \Rightarrow \text{waarde}$

$\Sigma\text{Prn}(1,3,12,4.75,20000,,,12,12)$ -4911.47

 ΣPrn

$(\text{NPmt1}, \text{NPmt2}, \text{amortTable}) \Rightarrow \text{waarde}$

Aflossingsfunctie die de som van de hoofdsom gedurende een gespecificeerd aantal betalingen berekent.

NPmt1 en NPmt2 definiëren de begin- en eindgrenzen van het betalingsbereik.

$N, I, PV, Pmt, FV, PpY, CpY$ en $PmtAt$ worden beschreven in de tabel met TVM-argumenten, pag. 166.

- Als u Pmt weglaat, dan wordt de standaardwaarde $Pmt = \text{tvmpmt}(N, I, PV, FV, PpY, CpY, PmtAt)$ gebruikt.
- Als u FV weglaat, dan wordt de standaardwaarde $FV = 0$ gebruikt.
- De standaardwaarden voor PpY, CpY en $PmtAt$ zijn hetzelfde als voor de TVM-functies.

afgerondeWaarde specificeert het aantal decimalen voor afronding. Standaardwaarde=2.

$\Sigma\text{Prn}(\text{NPmt1}, \text{NPmt2}, \text{amortTable})$ berekent de som van de betaalde hoofdsom op basis van de aflossingstabel amortTable . Het argument amortTable moet een matrix zijn met de vorm die beschreven wordt onder $\text{amortTbl}()$, pag. 7.

Opmerking: zie ook $\Sigma\text{Int}()$, hierboven, en $\text{Bal}()$, pag. 16.

$\text{tbl} := \text{amortTbl}(12, 12, 4.75, 20000, ,, 12, 12)$			
0	0.	0.	20000.
1	-79.17	-1630.69	18369.3
2	-72.71	-1637.15	16732.2
3	-66.23	-1643.63	15088.5
4	-59.73	-1650.13	13438.4
5	-53.19	-1656.67	11781.7
6	-46.64	-1663.22	10118.5
7	-40.05	-1669.81	8448.7
8	-33.44	-1676.42	6772.28
9	-26.81	-1683.05	5089.23
10	-20.14	-1689.72	3399.51
11	-13.46	-1696.4	1703.11
12	-6.74	-1703.12	-0.01

$\Sigma\text{Prn}(1,3,\text{tbl})$ -4911.47

(indirectie)

  -toetsen

varNaamString

Creëert of verwijst naar de variabele xyz.

Verwijst naar de variabele met de naam *varNaamString*. Hiermee kunt u strings gebruiken om variabelenamen binnen een functie te creëren.

$10 \rightarrow r$	10
$"r" \rightarrow s1$	"r"
$\#s1$	10

Geeft de waarde van de variabele (r) waarvan de naam is opgeslagen in variabele s1.

E (wetenschappelijke notatie)

 -toets

*mantisse*E*exponent*

23000.	23000.
2300000000.+4.1E15	4.1E15
$3 \cdot 10^4$	30000

Voert een getal in wetenschappelijke notatie in. Het getal wordt geïnterpreteerd als *mantisse* × 10^{exponent}.

Tip: als u een macht van 10 wilt invoeren zonder een resultaat met decimalen te veroorzaken, gebruik dan $10^{\text{geheel getal}}$.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @E in te typen. typ bijvoorbeeld 2.3@E4 om 2.3E4 in te voeren.

g (decimale graden)

 -toets

*Lijst*lg⇒*lijst*

In de modus Graden, Decimale graden of Radialen:

*Matrix*lg⇒*matrix*

Deze functie geeft u een manier om een hoek in decimale graden te specificeren terwijl u in de modus Graden of Radialen bent.

In de hoekmodus Radialen: vermenigvuldigt *Uitdr1* met $\pi/200$.

In de hoekmodus Graden: vermenigvuldigt *Uitdr1* met g/100.

g (decimale graden)

1-toets

In de modus Decimale graden: geeft *Uitdr1* ongewijzigd.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @g in te voeren.

r (radialen)

1-toets

LijstI^r ⇒ lijst

In de hoekmodus Graden,
Decimale graden of Radialen:

MatrixI^r ⇒ matrix

Deze functie geeft u een manier om een hoek in radialen te specificeren terwijl u in de modus Graden of Decimale graden bent.

In de hoekmodus Graden: vermenigvuldigt het argument met $180/\pi$.

In de hoekmodus Radialen: geeft het argument ongewijzigd.

In de modus Decimale graden: vermenigvuldigt het argument met $200/\pi$.

Tip: gebruik ^r als u radialen wilt forceren in een functiedefinitie, ongeacht de modus die de voorkeur heeft wanneer de functie wordt gebruikt.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @x in te voeren.

° (graden)

1-toets

LijstI[°] ⇒ lijst

In de hoekmodus Graden, Decimale graden of Radialen:

MatrixI[°] ⇒ matrix

In de hoekmodus Radialen:

Deze functie geeft u een manier om een hoek in graden te specificeren terwijl u in de modus Decimale graden of Radialen bent.

$$\cos\left\{\left\{0, \frac{\pi}{4}, 90^\circ, 30.12^\circ\right\}\right\}$$

$$\{1, 0.707107, 0., 0.864976\}$$

In de hoekmodus Radialen: vermenigvuldigt het argument met $\pi/180$.

In de hoekmodus Graden: geeft het argument ongewijzigd.

In de hoekmodus Decimale graden: vermenigvuldigt het argument met 10/9.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door $\text{\textcircled{d}}$ in te voeren.

$dd^\circ mm'ss.ss'' \Rightarrow$ uitdrukking

In de hoekmodus Graden:

dd Een positief of negatief getal

$25^\circ 13' 17.5''$	25.2215
-----------------------	---------

mm Een niet-negatief getal

$25^\circ 30'$	$\frac{51}{2}$
----------------	----------------

$ss.ss$ Een niet-negatief getal

	2
--	---

Geeft $dd + (mm/60) + (ss.ss/3600)$.

Met deze grondtal-60-invoeropmaak kunt u:

- Een hoek in graden/minuten/seconden invoeren, ongeacht de ingestelde hoekmodus.
- Tijd in uren/minuten/seconden invoeren.

Opmerking: laat $ss.ss$ volgen door twee apostroffen (') , niet door een dubbel aanhalingsteken (").

$[Straal, \angle \theta _ Hoek] \Rightarrow$ vector

In de modus Radialen en met vectoropmaak ingesteld op:

(polaire invoer)

rechthoekig

$[Straal, \angle \theta _ Hoek, Z _ Coördinaat] \Rightarrow$ vector

(cilindrische invoer)

cilindrisch

$[Straal, \angle \theta _ Hoek, \angle \theta _ Hoek] \Rightarrow$ vector

(bolvormige invoer)

bolvormig

∠ (hoek)

ctrl -toetsen

Geeft coördinaten als een vector op basis van de modusinstelling voor vectoropmaak: rechthoekig, cilindrisch of bolvormig.

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door @< in te voeren.

(Grootte ∠ Hoek) ⇒ *complexeWaarde*

(polaire invoer)

Voert een complexe waarde in ($r\angle\theta$) polaire vorm in. De *Hoek* wordt geïnterpreteerd volgens de huidige instelling van de hoekmodus.

In de hoekmodus Radialen en rechthoekige complexe opmaak:

_ (onderstrepingsteken als een leeg element)

Zie “Lege elementen”
pag. 216.

10^()

Catalogus >

10^ (*Lijst1*) ⇒ *lijst*

Geeft 10 tot de macht van het argument.

Geeft bij een lijst 10 tot de macht van de elementen in *Lijst1*.

10^ (*vierkanteMatrix1*) ⇒ *vierkanteMatrix*

Geeft 10 tot de macht van *vierkanteMatrix1*. Dit is niet hetzelfde als het berekenen van 10 tot de macht van elk element. Zie voor informatie over de berekeningsmethode **cos()**.

vierkanteMatrix1 moet diagonaliseerbaar zijn. Het resultaat bevat altijd getallen met een drijvende komma.

$$10^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}} = \begin{bmatrix} 1.14336\text{E}7 & 8.17155\text{E}6 & 6.67589\text{E}6 \\ 9.95651\text{E}6 & 7.11587\text{E}6 & 5.81342\text{E}6 \\ 7.65298\text{E}6 & 5.46952\text{E}6 & 4.46845\text{E}6 \end{bmatrix}$$

^-1 (omgekeerde)

Catalogus >

Lijst1 ^-1 ⇒ *lijst*

Geeft de omgekeerde van het argument.

Geeft bij een lijst de omgekeerden van de elementen in *Lijst1*.

vierkanteMatrix1 $\wedge^{-1} \Rightarrow$ *vierkanteMatrix*

Geeft de inverse van *vierkanteMatrix1*.

vierkanteMatrix1 moet een niet-singuliere vierkante matrix zijn.

| (beperkende operator)

  -toetsen

Uitdr | BooleaanseUitdr1
[**and***BooleaanseUitdr2*]...

Uitdr | BooleaanseUitdr1
[**or***BooleaanseUitdr2*]...

Het beperkingssymbool ("|") dient als een binaire operator. De operand aan de linkerkant van | is een uitdrukking. De operand aan de rechterkant van | specificeert één of meer relaties die bedoeld zijn om de vereenvoudiging van de uitdrukking te beïnvloeden. Meerdere relaties na | moeten gekoppeld worden door logische "and" of "or"-operatoren.

De beperkings-operator biedt drie basistypen functionaliteit:

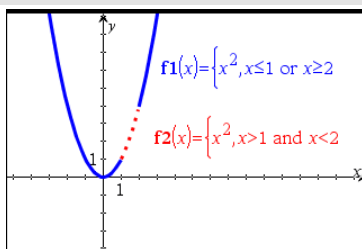
- Substituties
- Intervalbeperkingen
- Uitsluitingen

Substituties zijn in de vorm van een gelijkheid, zoals $x=3$ of $y=\sin(x)$. Om het meest effectief te zijn moet de linkerkant een enkelvoudige variabele zijn. *Uitdr | Variabele = waarde* substitueert *waarde* elke keer dat *Variabele* voorkomt in *Uitdr*.

| (beperkende operator)

ctrl -toetsen

Intervalbeperkingen kunnen de vorm aannemen van één of meer ongelijkheden die gekoppeld worden door logische “and” of “or”-operatoren. Intervalbeperkingen maken ook vereenvoudigingen mogelijk, die anders ongeldig of niet te berekenen zouden kunnen zijn.

Uitsluitingen gebruiken de relationele operator “is niet gelijk aan” (\neq) om een specifieke waarde buiten beschouwing te laten.

$$\text{solve}(x^2 - 1 = 0, x) | x \neq 1 \quad x = -1$$

→ (opslaan)

ctrl -toets

Opmerking: u kunt deze operator vanaf het toetsenbord van de computer invoeren door `=:` als sneltoets in te voeren. Typ bijvoorbeeld `pi/4 =: mij nvar`.

:= (toewijzen)

ctrl -toetsen

Var := Lijst

Var := Matrix

Functie(Param1,...) := Uitdr

Functie(Param1,...) := Lijst

Functie(Param1,...) := Matrix

© (commentaar)

ctrl -toetsen

© [tekst]

© verwerkt *tekst* als een commentaarregel, waardoor u door u gecreëerde functies en programma's kunt annoteren.

© kan aan het begin of op een willekeurige plaats in de regel staan. Alles rechts van ©, tot aan het eind van de regel, is het commentaar.

Opmerking bij het invoeren van het voorbeeld: Instructies over het invoeren van programma's met meerdere regels en functiedefinities vindt u in het hoofdstuk Rekenmachine van de handleiding van uw product.

Define $g(n)=$ Func

© Declare variables

Local $i,result$

result:=0

For $i,1,n,1$ ©Loop n times

result:=result+i²

EndFor

Return result

EndFunc

Done

$g(3)$

14

0b, 0h

  -toetsen,   -toetsen

0b *binair*Getal

In de Dec-grondtalmodus:

0b10+0hF+10

27

0h *hexadecimaal*Getal

Duidt respectievelijk een binair of hexadecimaal getal aan. Om een binair of hexadecimaal getal in te voeren moet u het 0b- of 0h-prefix invoeren, ongeacht de instelling van de grondtal-modus.

Zonder prefix wordt een getal behandeld als decimaal (grondtal 10).

Resultaten worden weergegeven volgens de grondtal-modus.

In de Bin-grondtalmodus:

0b10+0hF+10

0b11011

In de Hex-grondtalmodus:

0b10+0hF+10

0h1B

TI-Nspire™ CX II - Tekenopdrachten

Dit is een aanvullend document voor de TI-Nspire™-Referentiehandleiding en de TI-Nspire™-CAS-referentiehandleiding. Alle TI-Nspire™ CX II-opdrachten zullen worden opgenomen en gepubliceerd in versie 5.1 van de TI-Nspire™-referentiehandleiding en de TI-Nspire™-CAS-referentiehandleiding.

Programmeren van grafische weergaven

Nieuwe opdrachten zijn toegevoegd aan TI-Nspire™ CX II-rekenmachines en TI-Nspire-desktopapplicaties voor het programmeren van grafische weergaven

De TI-Nspire™ CX II-rekenmachines schakelen over naar deze grafische modus tijdens het uitvoeren van grafische opdrachten en schakelen terug naar de context waarin het programma werd uitgevoerd na voltooiing van het programma.

Op het scherm verschijnt "Running ..." in de bovenste balk terwijl het programma wordt uitgevoerd. Het toont "Finished" wanneer het programma is voltooid. Een druk op een willekeurige toets brengt het systeem uit de grafische modus.

- De overgang naar de grafische modus wordt automatisch geactiveerd wanneer een van de tekenopdrachten (afbeeldingen) wordt aangetroffen tijdens de uitvoering van het TI-Basic-programma.
- Deze overgang gebeurt alleen als een programma vanaf de rekenmachine wordt uitgevoerd; in een document of rekenmachine in het kladblok.
- De overgang van de grafische modus gebeurt bij het beëindigen van het programma.
- De grafische modus is alleen beschikbaar op de TI-Nspire™ CX II-rekenmachines en de desktop TI-Nspire™ CX II-rekenmachines. Dit betekent dat het niet beschikbaar is in de computerdocumentweergave op het bureaublad en niet op iOS.
 - Als een grafische opdracht wordt aangetroffen tijdens het uitvoeren van een TI-Basic-programma vanuit de onjuiste context, wordt een foutmelding weergegeven en wordt het TI-Basic-programma beëindigd.

Grafisch scherm

Het grafische scherm bevat een titeltekst bovenaan het scherm waarop niet kan worden geschreven door grafische opdrachten.

Het tekengebied van het grafische scherm wordt gewist (kleur = 255,255,255) wanneer het grafische scherm wordt geïnitieerd.

Grafisch scherm	Standaard
Hoogte	212
Breedte	318
Kleur	wit: 255,255,255

Standaardweergave en instellingen

- De statuspictogrammen in de bovenste balk (batterijstatus, teststatus, netwerkindicator, enzovoort) zijn niet zichtbaar als een grafisch programma wordt uitgevoerd.
- Standaard tekenkleur: Zwart (0,0,0)
- Standaard penstijl - normaal, glad
 - Dikte: 1 (dun), 2 (normaal), 3 (dikste)
 - Stijl 1 (glad), 2 (gestippeld), 3 (gestreept)
- Alle tekenopdrachten gebruiken de huidige instellingen voor kleur en pen; standaardwaarden of waarden die zijn ingesteld met TI-Basic-opdrachten.
- Het lettertype dat voor de tekst gebruikt wordt, ligt vast en kan niet worden gewijzigd.
- Alle uitvoer naar het grafische scherm wordt getekend in een uitknipvenster dat de grootte heeft van het tekengebied van het grafische scherm. Alle getekende uitvoer die buiten dit geknipte gebied van tekening van het grafische scherm valt, wordt niet getekend. Er wordt geen foutmelding weergegeven.
- Alle x, y-coördinaten die zijn opgegeven voor tekenopdrachten, worden zodanig gedefinieerd dat 0,0 zich in de linkerbovenhoek van het tekengebied van het grafische scherm bevindt.
 - **Uitzonderingen:**
 - **DrawText** gebruikt de coördinaten als de linkerbenedenhoek van het selectiekader voor de tekst.
 - **SetWindow** gebruikt de linkerbenedenhoek van het scherm
- Alle parameters voor de opdrachten kunnen worden geleverd als expressies die worden geëvalueerd naar een getal dat vervolgens wordt afgerond op het dichtstbijzijnde, gehele getal.

Foutmeldingen op het grafische scherm

Als de validatie mislukt, verschijnt er een foutmelding.

Foutbericht	Beschrijving	Weergave
Fout Syntax	Als de syntaxcontrole eventuele syntaxfouten vindt, wordt er een foutmelding weergegeven. Ook wordt dan geprobeerd de cursor bij de eerste fout te plaatsen, zodat u deze kunt corrigeren.	
Fout Te weinig argumenten	In de functie of het commando ontbreken één of meer argumenten	
Fout Te veel argumenten	De functie of opdracht bevat een te groot aantal argumenten en kan niet worden geëvalueerd.	
Fout Ongeldig gegevenstype	Een argument is van het verkeerde gegevenstype.	

Ongeldige opdrachten in de grafische modus

Sommige opdrachten zijn niet toegestaan als het programma overschakelt naar de grafische modus. Als deze opdrachten worden aangetroffen in de grafische modus, wordt er een foutmelding weergegeven en wordt het programma beëindigd.

Ontoelaatbare opdracht	Foutbericht
Verzoek	Verzoek kan niet in de grafische modus worden uitgevoerd
VerzoekStr	RequestStr kan niet in de grafische modus worden uitgevoerd
Tekst	Text kan niet in de grafische modus worden uitgevoerd

De opdrachten die tekst naar de rekenmachine verzenden - **disp** en **dispAt** - worden ondersteunde opdrachten in de grafische context. De tekst van deze opdrachten wordt naar het Calculatorscherm gestuurd (niet naar Graphics) en is zichtbaar nadat het programma is afgesloten en het systeem terugschakelt naar de Calculator-app

x , y , *breedte*, *hoogte* **wissen**

Wiss.

Wist het volledige scherm als er geen parameters zijn opgegeven.

Wist het volledige scherm

Als x , y , *breedte* en *hoogte* zijn opgegeven, wordt de rechthoek gewist die door de parameters is gedefinieerd.

10,10,100,50 **wissen**

Wist een rechthoekig gebied met linkerbovenhoek op (10, 10) en met breedte 100, hoogte 50

DrawArc**DrawArc** $x, y, width, height, startAngle, arcAngle$

DrawArc 20,20,100,100,0,90

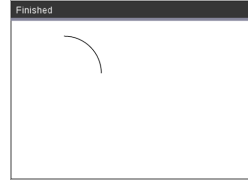
Teken een boog binnen de gedefinieerde begrenzende rechthoek met de voorziene begin- en booghoeken.

x, y : coördinaat linksboven van begrenzende rechthoek

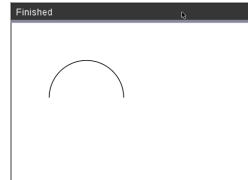
breedte, hoogte: afmetingen van de grensrechthoek

De "booghoek" definieert de zwaai van de boog.

Deze parameters kunnen worden geleverd als expressies die worden geëvalueerd naar een getal dat vervolgens wordt afgerond op het dichtstbijzijnde, gehele getal.

DrawArc 50,50,100,100,0,180

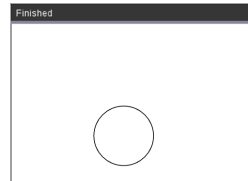
Zie ook: [FillArc](#)

DrawCircle**DrawCircle** $x, y, radius$

DrawCircle 150,150,40

x, y : coördinaat van het middelpunt

radius: radius van de cirkel

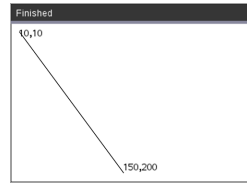
Zie ook: [FillCircle](#)

DrawLine $x1, y1, x2, y2$ Teken een lijn van $x1, y1, x2, y2$.

Uitdrukkingen die evalueren naar een getal dat vervolgens wordt afgerond op het dichtstbijzijnde, gehele getal.

Schermgrenzen: Als de opgegeven coördinaten ervoor zorgen dat een deel van de lijn buiten het grafische scherm wordt getekend, wordt dat gedeelte van de lijn afgekapt en wordt er geen foutmelding weergegeven.

DrawLine 10,10,150,200

DrawPoly

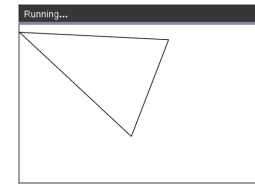
De opdrachten hebben twee varianten:

DrawPoly $xlist, ylist$

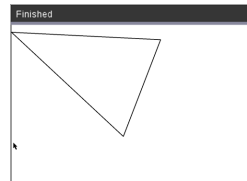
of

DrawPoly $x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn$ **Opmerking:** DrawPoly $xlist, ylist$
Shape verbindt $x1, y1$ to $x2, y2, x2, y2$ to $x3, y3$ enzovoort.**Opmerking:** DrawPoly $x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn$
 xn, yn wordt **NIET** automatisch verbonden met $x1, y1$.Uitdrukkingen die evalueren naar een lijst met echte drijvers
 $xlist, ylist$ Uitdrukkingen die evalueren tot een enkele, echte drijver
 $x1, y1 ... xn, yn$ = coördinaten voor hoekpunten van veelhoek**Opmerking: DrawPoly:** Afmetingen invoer (breedte/hoopte) ten opzichte van getrokken lijnen. De lijnen worden getekend in een selectiekader rond de opgegeven coördinaat en dimensies, zodat de werkelijke grootte van de getekende polygoon groter zal zijn dan de breedte en hoogte.

```
xlist:={0,200,150,0}
ylist:={10,20,150,10}
DrawPoly xlist,ylist
```



```
DrawPoly
0,10,200,20,150,150,0,10
```


Zie ook: [FillPoly](#)

DrawRect

DrawRect *x, y, breedte, hoogte*

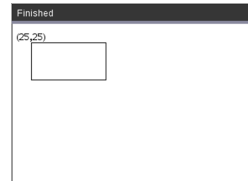
x, y: coördinaat linksboven van rechthoek

breedte, hoogte: breedte en hoogte van de rechthoek (rechthoek naar beneden getrokken en rechts vanaf de startcoördinaat).

Opmerking: De lijnen worden getekend in een selectiekader rond de opgegeven coördinaat en afmetingen, zodat de werkelijke grootte van de getekende rechthoek groter zal zijn dan de breedte en hoogte aangeven.

Zie ook: [FillRect](#)

DrawRect 25,25,100,50

DrawText

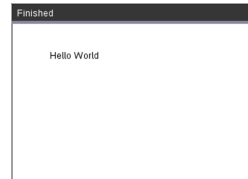
DrawText *x, y, exprOrString1 [,exprOrString2]...*

x, y: coördinaat van tekstuitvoer

Tekent de tekst in *exprOrString* op de opgegeven *x, y*-coördinaatlocatie.

De regels voor *exprOrString* zijn dezelfde als voor **Disp** – **DrawText** kan meerdere argumenten bevatten.

DrawText 50,50, "Hello World"

FillArc

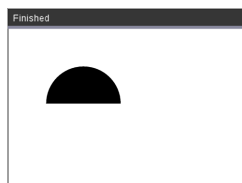
Catalogus >
CXII**FillArc** $x, y, \text{ breedte, hoogte startAngle, arcAngle}$ x, y : coördinaat linksboven van begrenzende rechthoek

Teken en vul een boog binnen de gedefinieerde begrenzende rechthoek met de voorziene begin- en booghoeken.

Standaard vulkleur is zwart. De vulkleur kan worden ingesteld met de opdracht [SetColor](#)

De "booghoek" definieert de zwaai van de boog

FillArc 50,50,100,100,0,180

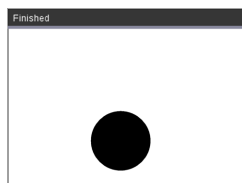
FillCircle

Catalogus >
CXII**FillCircle** $x, y, \text{ radius}$ x, y : coördinaat van het middelpunt

Teken en vul een cirkel in het opgegeven midden met de opgegeven radius.

Standaard vulkleur is zwart. De vulkleur kan worden ingesteld met de opdracht [SetColor](#).

FillCircle 150,150,40

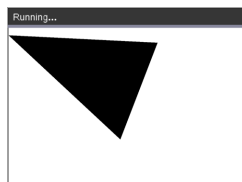

Hier!

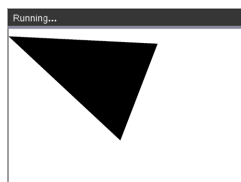
FillPoly

Catalogus >
CXII**FillPoly** $xlist, ylist$

of

FillPoly $x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn$ **Opmerking:** De lijn en kleur worden gespecificeerd door [SetColor](#) en [SetPen](#) $xlist:={0,200,150,0}$ $ylist:={10,20,150,10}$ FillPoly $xlist,ylist$

FillPoly
0, 10, 200, 20, 150, 150, 0, 10

FillRect

FillRect $x, y, breedte, hoogte$

x, y : coördinaat linksboven van rechthoek

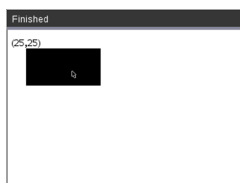
breedte, hoogte: breedte en hoogte van de rechthoek

Teken en vul een rechthoek met de linkerbovenhoek op de coördinaat die is opgegeven door (x, y)

Standaard vulkleur is zwart. De vulkleur kan worden ingesteld met de opdracht [SetColor](#)

Opmerking: De lijn en kleur worden gespecificeerd door [SetColor](#) en [SetPen](#)

FillRect 25,25,100,50

G

getPlatform()

Catalogus >
CXII

getPlatform()

getPlatform()

"dt"

Geeft als resultaat:

"dt" op desktop softwaretoepassingen

"hh" op TI-Nspire™ CX-rekenmachines

"ios" op de TI-Nspire™ CX iPad®-app

PaintBuffer

Verf grafische buffer naar scherm

Deze opdracht wordt gebruikt in combinatie met UseBuffer, om de weergavesnelheid op het scherm te verhogen wanneer het programma meerdere grafische objecten genereert.

UseBuffer

For n,1,10

x:=randInt(0,300)

y:=randInt(0,200)

radius:=randInt(10,50)

Wait 0,5

DrawCircle x,y,radius

EndFor

PaintBuffer

Dit programma toont alle 10 cirkels tegelijkertijd.

Als de opdracht "UseBuffer" wordt verwijderd, wordt elke cirkel weergegeven zoals deze is getekend.

Zie ook: [UseBuffer](#)

PlotXY $x, y, vorm$ x, y : coördinaat om vorm te plotten $vorm$: een getal tussen 1 en 13 dat de vorm specificeert

- 1 - Gevulde cirkel
- 2 - Lege cirkel
- 3 - Gevuld vierkant
- 4 - Leeg vierkant
- 5 - Kruis
- 6 - Plus
- 7 - Dun
- 8 - gemiddeld punt, vast
- 9 - gemiddeld punt, leeg
- 10 - groter punt, vast
- 11 - groter punt, leeg
- 12 - grootste punt, vast
- 13 - grootste punt, leeg

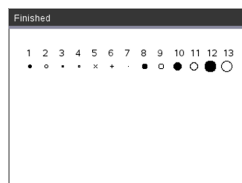
PlotXY 100,100,1

Voor $n, 1, 13$

DrawText 1+22*n,40,n

PlotXY 5+22*n,50,n

EndFor

SetColorCatalogus >
CXII**SetColor**

Roodwaarde, Groenwaarde, Blauwwaarde

Geldige waarden voor rood, groen en blauw liggen tussen 0 en 255

Stelt de kleur in voor de volgende tekenopdrachten

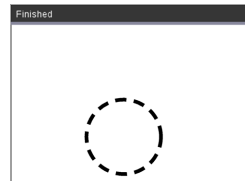
SetColor 255,0,0
DrawCircle 150,150,100**SetPen**Catalogus >
CXII**SetPen**

dikte, stijl

dikte: 1 <= dikte <= 3 | 1 is de dunste, 3 is de dikste

stijl: 1 = Egaal, 2 = Gestippeld, 3 = Onderbroken

Stelt de penstijl in voor de volgende tekenopdrachten

SetPen 3,3
DrawCircle 150,150,50**SetWindow**Catalogus >
CXII**SetWindow**

xMin, xMax, yMin, yMax

Hiermee stelt u een logisch venster in dat wordt toegewezen aan het grafische tekengebied. Alle parameters zijn verplicht.

Als het deel van het getekende object zich buiten het venster bevindt, wordt de uitvoer afgekapt (niet weergegeven) en wordt er geen foutmelding weergegeven.

SetWindow 0,160,0,120

zal het uitvoervenster instellen op 0,0 in de linkeronderhoek met een breedte van 160 en een hoogte van 120

DrawLine 0,0,100,100

SetWindow 0,160,0,120

SetPen 3,3

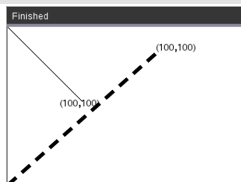
DrawLine 0,0,100,100

Als x_{\min} groter is dan of gelijk is aan x_{\max} of y_{\min} is groter dan of gelijk aan y_{\max} , wordt een foutmelding weergegeven.

Alle objecten die vóór een SetWindow-opdracht zijn getekend, worden niet opnieuw getekend in de nieuwe configuratie.

Gebruik de volgende stappen om de vensterparameters opnieuw in te stellen:

SetWindow 0,0,0,0

UseBuffer

Teken naar een niet-scherm grafische buffer in plaats van het scherm (om de prestaties te verbeteren)

Deze opdracht wordt gebruikt in combinatie met `PaintBuffer`, om de weergavesnelheid op het scherm te verhogen wanneer het programma meerdere grafische objecten genereert.

Met `UseBuffer` worden alle afbeeldingen pas weergegeven nadat de volgende `PaintBuffer`-opdracht is uitgevoerd.

`UseBuffer` hoeft maar één keer in het programma te worden aangeroepen, d.w.z. elk gebruik van `PaintBuffer` heeft geen overeenkomstige `UseBuffer` nodig

Zie ook: [PaintBuffer](#)

`UseBuffer``For n,1,10``x:=randInt(0,300)``y:=randInt(0,200)``radius:=randInt(10,50)``Wait 0,5``DrawCircle x,y,radius``EndFor``PaintBuffer`

Dit programma toont alle 10 cirkels tegelijkertijd.

Als de opdracht "UseBuffer" wordt verwijderd, wordt elke cirkel weergegeven zoals deze is getekend.

Lege elementen

Bij het analyseren van gegevens uit de werkelijkheid heeft u misschien niet altijd een volledige set gegevens. Op de TI-Nspire™ zijn lege elementen toegestaan, zodat u kunt doorgaan met een bijna complete set gegevens in plaats van opnieuw te moeten te beginnen of de onvolledige gevallen te moeten weggooien.

U kunt een voorbeeld van een set gegevens met lege elementen vinden in het hoofdstuk Lijsten & Spreadsheet, onder “*Spreadsheet-gegevens in een grafiek tekenen.*”

Met de functie **delVoid()** kunt u lege elementen uit een lijst verwijderen. Met de functie **isVoid()** kunt u nagaan of er lege elementen zijn. Zie voor meer informatie **delVoid()**, pag. 39 en **isVoid()**, pag. 77.

Opmerking: Om handmatig een leeg element in een wiskundige uitdrukking in te voeren typt u “_” of het woord **void**. Het woord **void** wordt automatisch geconverteerd in een “_” symbool wanneer de uitdrukking wordt uitgewerkt. Om “_” te typen op de rekenmachine drukt u op .

Berekeningen met lege elementen

Het merendeel van de berekeningen met een lege invoer levert een leeg resultaat op. Zie de speciale gevallen hieronder.

$_$	-
$\gcd(100,_)$	-
$3+_$	-
$\{5,_,10\}-\{3,6,9\}$	$\{2,_1\}$

Lijstargumenten met lege elementen

De volgende functies en opdrachten negeren (slaan over) lege elementen die worden aangetroffen in lijstargumenten.

count, **countIf**, **cumulativeSum**, **freqTable**, **list**, **frequency**, **max**, **mean**, **median**, **product**, **stDevPop**, **stDevSamp**, **sum**, **sumIf**, **varPop** en **varSamp**, evenals regressieberekeningen, **OneVar**, **TwoVar** en **FiveNumSummary** statistieken, betrouwbaarheidsintervallen en statistische toetsen

$\text{sum}\{\{2,_,3,5,6,6\}\}$	16.6
$\text{median}\{\{1,2,_,_,3\}\}$	2
$\text{cumulativeSum}\{\{1,2,_,4,5\}\}$	$\{1,3,_,7,12\}$
$\text{cumulativeSum}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & _ \\ 5 & 6 \end{pmatrix}\right)$	$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 4 & _ \\ 9 & 8 \end{pmatrix}$

Lijstargumenten met lege elementen

SortA en **SortD** verplaatsen alle lege elementen binnen het eerste argument naar het eind.

$\{5,4,3,_,1\} \rightarrow list1$	$\{5,4,3,_,1\}$
$\{5,4,3,2,1\} \rightarrow list2$	$\{5,4,3,2,1\}$
SortA <i>list1,list2</i>	Done
<i>list1</i>	$\{1,3,4,5,_\}$
<i>list2</i>	$\{1,3,4,5,2\}$

$\{1,2,3,_,5\} \rightarrow list1$	$\{1,2,3,_,5\}$
$\{1,2,3,4,5\} \rightarrow list2$	$\{1,2,3,4,5\}$
SortD <i>list1,list2</i>	Done
<i>list1</i>	$\{5,3,2,1,_\}$
<i>list2</i>	$\{5,3,2,1,4\}$

In regressies zorgt een leeg element in een X- of Y-lijst voor een lege plaats voor het overeenkomstige element van het residu.

$l1:=\{1,2,3,4,5\}; l2:=\{2,_,3,5,6,6\}$	$\{2,_,3,5,6,6\}$
LinRegMx <i>l1,l2</i>	Done
<i>stat.Resid</i>	$\{0.434286,_, -0.862857, -0.011429, 0.44\}$
<i>stat.XReg</i>	$\{1,_,3,4,5\}$
<i>stat.YReg</i>	$\{2,_,3,5,6,6\}$
<i>stat.FreqReg</i>	$\{1,_,1,1,1,1\}$

Een weggelaten categorie in regressies zorgt voor een lege plaats voor het overeenkomstige element van het residu.

$l1:=\{1,3,4,5\}; l2:=\{2,3,5,6,6\}$	$\{2,3,5,6,6\}$
$cat:=\{ "M", "M", "F", "F" \}; incl:=\{ "F" \}$	$\{ "F" \}$
LinRegMx <i>l1,l2,1,cat,incl</i>	Done
<i>stat.Resid</i>	$\{_,_,0,0\}$
<i>stat.XReg</i>	$\{_,_,4,5\}$
<i>stat.YReg</i>	$\{_,_,5,6,6\}$
<i>stat.FreqReg</i>	$\{_,_,1,1,1\}$

Een frequentie van 0 in regressies zorgt voor een lege plaats voor het overeenkomstige element van het residu.

$l1:=\{1,3,4,5\}; l2:=\{2,3,5,6,6\}$	$\{2,3,5,6,6\}$
LinRegMx <i>l1,l2,\{1,0,1,1\}</i>	Done
<i>stat.Resid</i>	$\{0.069231,_, -0.276923, 0.207692\}$
<i>stat.XReg</i>	$\{1,_,4,5\}$
<i>stat.YReg</i>	$\{2,_,5,6,6\}$
<i>stat.FreqReg</i>	$\{1,_,1,1,1\}$

Snelkoppelingen voor het invoeren van wiskundige uitdrukkingen

Via snelkoppelingen kunt u elementen van wiskundige uitdrukkingen invoeren door ze in te typen in plaats van de Catalogus of het symboolpalet te gebruiken. Bijvoorbeeld: om de uitdrukking $\sqrt{6}$ in te voeren kunt u `sqrt(6)` typen op de invoerregel. Wanneer u op `enter` drukt, verandert de uitdrukking `sqrt(6)` in $\sqrt{6}$. Bepaalde snelkoppelingen zijn handig vanaf zowel de rekenmachine als het toetsenbord van de computer. Andere snelkoppelingen zijn voornamelijk handig vanaf het toetsenbord van de computer.

Vanaf de rekenmachine of het toetsenbord van de computer

Om dit in te voeren:	Typ deze snelkoppeling:
π	<code>pi</code>
θ	<code>theta</code>
∞	<code>infinity</code>
\leq	<code><=</code>
\geq	<code>>=</code>
\neq	<code>/=</code>
\Rightarrow (logische implicatie)	<code>=></code>
\Leftrightarrow (logische dubbele implicatie, XNOR)	<code><=></code>
\rightarrow (opslag-operator)	<code>=:</code>
$ $ (absolute waarde)	<code>abs(...)</code>
$\sqrt{()}$	<code>sqrt(...)</code>
$\Sigma()$ (Som-template)	<code>sumSeq(...)</code>
$\Pi()$ (Product-template)	<code>prodSeq(...)</code>
$\sin^{-1}()$, $\cos^{-1}()$, ...	<code>arcsin(...)</code> , <code>arccos(...)</code> , ...
$\Delta\text{List}()$	<code>deltaList(...)</code>

Vanaf het toetsenbord van de computer

Om dit in te voeren:	Typ deze snelkoppeling:
i (imaginaire constante)	<code>@i</code>
e (natuurlijke logaritme grondtal e)	<code>@e</code>
E (wetenschappelijke notatie)	<code>@E</code>

Om dit in te voeren:	Typ deze snelkoppeling:
T (transponeren)	@t
° (radialen)	@r
° (graden)	@d
g (decimale graden)	@g
∠ (hoek)	@<
► (conversie)	@>
►Decimal, ►approxFraction (), en zo verder.	@>Decimal, @>approxFraction(), en zo verder.

EOS (Equation Operating System)-hiërarchie

In deze paragraaf wordt het Equation Operating System (EOS™) beschreven, dat gebruikt wordt door de TI-Nspire™-technologie voor wiskunde en exacte vakken. Getallen, variabelen en functies worden ingevoerd in een eenvoudige, duidelijke volgorde. De EOS™-software werkt uitdrukkingen en vergelijkingen uit met behulp van groepering met haakjes en volgens de hieronder beschreven voorrangregels.

Volgorde van uitwerking

Niveau	Operator
1	Haakjes (), vierkante haken [], accolades { }
2	Indirectie (#)
3	Functieaanroepen
4	Navolgende operatoren: graden-minuten-seconden ([°] ,',"), faculteit (!), percentage (%), radialen (^r), subscript ([]), transponeren (^T)
5	Machtsverheffen, macht-operator (^)
6	Negatie (-)
7	Aaneenvoeging van tekenreeksen (&)
8	Vermenigvuldigen (•), delen (/)
9	Optellen (+), aftrekken (-)
10	Gelijkheidsrelaties: is gelijk aan (=), is niet gelijk aan (≠ of /=), kleiner dan (<), kleiner dan of gelijk aan (≤ of <=), groter dan (>), groter dan of gelijk aan (≥ of >=)
11	Logisch niet
12	Logisch en
13	Logisch or
14	xof, noch, niet en
15	Logische implicatie (⇒)
16	Logische dubbele implicatie, XNOR (⇔)
17	Beperkende operator (" ")
18	Opslaan (→)

Haakjes, vierkante haken en accolades

Alle berekeningen binnen haakjes, vierkante haken of accolades worden het eerst uitgewerkt. Bijvoorbeeld: in de uitdrukking $4(1+2)$, werkt de EOS™-software eerst het gedeelte van de uitdrukking binnen de haakjes uit, $1+2$, en vermenigvuldigt vervolgens het resultaat, 3, met 4.

Het aantal openings- en sluithaakjes, vierkante haken en accolades moet hetzelfde zijn binnen een uitdrukking of vergelijking. Als dit niet het geval is, dan verschijnt er een foutmelding met het ontbrekende element. Bijvoorbeeld: bij $(1+2)/(3+4)$ wordt de foutmelding "Ontbrekende)" weergegeven.

Opmerking: omdat u met de TI-Nspire™-software uw eigen functies kunt definiëren, wordt een variabelenaam die wordt gevolgd door een uitdrukking tussen haakjes, beschouwd als een "functieaanroep" in plaats van als een impliciete vermenigvuldiging. Bijvoorbeeld: $a(b+c)$ is de functie a uitgewerkt voor $b+c$. Om de uitdrukking $b+c$ te vermenigvuldigen met de variabele a moet u expliciete vermenigvuldiging gebruiken: $a*(b+c)$.

indirectie

De indirectie-operator (#) converteert een string naar een variabele- of functienaam. Bijvoorbeeld: $\#("x"&"y"&"z")$ creëert de variabelenaam xyz . Met indirectie kunt u ook variabelen binnen een programma creëren en wijzigen. Bijvoorbeeld: als $10 \rightarrow r$ en $"r" \rightarrow s1$, dan $\#s1=10$.

Navolgende operatoren

Navolgende operatoren zijn operatoren die direct na het argument komen, zoals $5!$, $25^\circ 15' 45''$. Argumenten gevolgd door een navolgende operator worden uitgewerkt op het vierde prioriteitsniveau. Bijvoorbeeld: in de uitdrukking $4^3!$, wordt eerst $3!$ uitgewerkt. Het resultaat, 6 , wordt vervolgens de exponent van 4 , en dit levert 4096 op.

Machtsverheffen

Machtsverheffen (^) en element-voor-element-machtsverheffen (.,^) worden uitgewerkt van rechts naar links. Bijvoorbeeld: de uitdrukking 2^3^2 wordt op dezelfde manier uitgewerkt als $2^(3^2)$, en heeft als resultaat 512 . Dit verschilt van $(2^3)^2$, wat 64 oplevert.

Negatie

Om een negatief getal in te voeren drukt u op $\boxed{-}$ gevolgd door het getal. Navolgende bewerkingen en machtsverheffen worden uitgevoerd vóór negatie. Bijvoorbeeld: het resultaat van $-x^2$ is een negatief getal, en $-9^2 = -81$. Gebruik haakjes om het kwadraat van een negatief getal te berekenen, zoals $(-9)^2$, wat 81 als resultaat heeft.

Beperking ("|")

Het argument dat volgt op de beperkende operator ("|") biedt een serie beperkingen die van invloed zijn op de uitwerking van het argument dat voorafgaat aan de operator.

TI-Nspire CX II - Functies van de TI-Basic-programmering

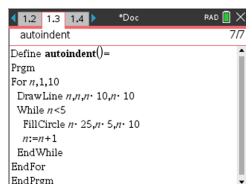
Auto-inspringen in de programmeeditor

De TI-Nspire™-programma-editor slaat nu automatisch instructies binnen een blokopdracht op.

Blokopdrachten zijn If/EndIf, For/EndFor, While/EndWhile, Loop/EndLoop, Try/EndTry

De editor zal automatisch spaties toevoegen aan programmaopdrachten binnen een blokopdracht. De opdracht om het blok te sluiten zal worden afgestemd met de opdracht om het blok te openen.

Het onderstaande voorbeeld toont auto-inspringing in geneste blokopdrachten.


```
autoindent 7/7
Define autoindent()=
Prgm
For n,1,10
DrawLine n,n,n- 10,n- 10
While n<5
FillCircle n- 25,n- 5,n- 10
n=n+1
EndWhile
EndFor
EndPrgm
```

Codefragmenten die worden gekopieerd en geplakt, behouden de oorspronkelijke inspringing.

Als u een programma opent dat is gemaakt in een eerdere versie van de software, blijft de oorspronkelijke inspringing behouden.

Verbeterde foutmeldingen voor TI-Basic

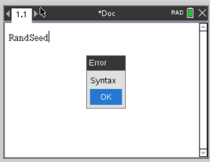
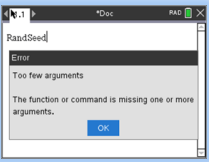
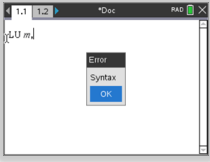
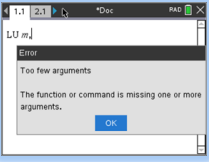
Fouten

Fouttoestand	Nieuwe melding
Fout in conditieoverzicht (If/While)	Een conditionele instructie gaf geen oplossing voor TRUE of FALSE OPMERKING: Met de wijziging om de cursor op de regel met de fout te plaatsen, hoeven we niet langer te specificeren of de fout in de instructie " if " of " While " staat.
Ontbrekende EndIf	Verwachtte EndIf , maar vond een ander eindresultaat
Ontbrekende EndFor	Verwachtte EndFor , maar vond een ander eindresultaat
Ontbrekende EndWhile	Verwachtte EndWhile , maar vond een ander eindresultaat

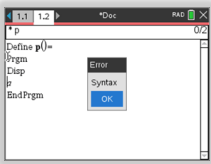
Fouttoestand	Nieuwe melding
Ontbrekende EndLoop	Verwachtte EndLoop , maar vond een ander eindresultaat
Ontbrekende EndTry	Verwachtte EndTry , maar vond een ander eindresultaat
" Then " weggelaten na If <condition>	Ontbrekende If..Then
" Then " weggelaten na Elseif <condition>	Then ontbreekt in blok: Elseif .
Wanneer " Then ", " Else " en " Elseif " werden aangetroffen buiten controleblokken	Else ongeldig buiten de blokken: If..Then..Endif of Try..EndTry
" Elseif " verschijnt buiten het blok " If..Then..Endif "	Elseif ongeldig buiten het blok: If..Then..Endif
" Then " verschijnt buiten het blok " If.... Endif "	Then ongeldig buiten het blok: If..Endif

Syntaxfouten

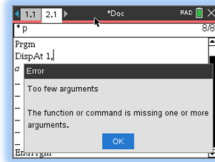
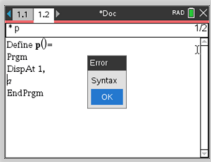
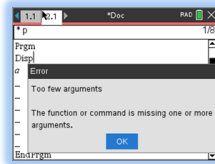
In het geval dat opdrachten die verwachten dat een of meer argumenten worden aangeroepen met een onvolledige lijst met argumenten, wordt de foutmelding "**Te weinig argumenten**" weergegeven in plaats van "**syntaxisfout**"

Huidige werking	Nieuwe werking van CX II
	
	

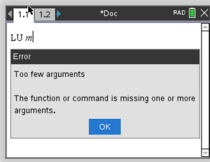
Huidige werking

Nieuwe werking van CX II

Opmerking: Wanneer een onvolledige lijst met argumenten niet door een komma wordt gevolgd, is de foutmelding: "te weinig argumenten". Dit is hetzelfde als in vorige releases.

Constanten en waarden

De volgende tabel vermeldt de constanten en hun waarden die beschikbaar zijn bij het uitvoeren van eenheidsconversies. Ze kunnen met de hand worden ingetypt of geselecteerd uit de lijst met **Constanten** in **Utilities > Unit Conversions** (Rekenmachine: druk op 3).

constante	Naam	Waarde
_c	lichtsnelheid	299792458 _m/_s
_Cc	Coulomb-constante	8987551792.261 _m/_F
_Fc	Constante van Faraday	96485.33212 _coul/_mol
_g	zwaartekrachtversnelling	9.80665 _m/_s ²
_Gc	zwaartekrachtconstante	6.6743E-11 _m ³ /_kg/_s ²
_h	Constante van Planck	6.62607015E-34 _J _s
_k	constante van Boltzmann	1.380649E-23 _J/_°K
_μ0	permeabiliteit van een vacuüm	1.25663706212E-6 _N/_A ²
_μb	Bohr magneton	9.274009994E-24 _J _m ² /_Wb
_Me	elektronenrustmassa	9.1093837015E-31 _kg
_Mμ	muon massa	1.883531627E-28 _kg
_Mn	neutronenrustmassa	1.67492749804E-27 _kg
_Mp	protonenrustmassa	1.67262192369E-27 _kg
_Na	getal van Avogadro	6.02214076E23 /_mol
_q	elektronenlading	1.602176634E-19 _coul
_Rb	Bohr-straal	5.29177210903E-11 _m
_Rc	Molaire gasconstante	8.314462618 _J/_mol/_°K
_Rdb	Rydbergconstante	10973731.568160/_m
_Re	elektronstraal	2.8179403262E-15 _m
_u	atomaire massa	1.6605390666E-27 _kg
_Vm	molair volume	2.241396954E-2 _m ³ /_mol
_ε0	diëlektrische constante van een vacuüm	8.8541878128E-12 _F/_m
_σ	constante van Stefan-Boltzmann	5.670367E-8 _W/_m ² /_°K ⁴
_φ0	magnetisch flux-quantum	2.067833831E-15 _Wb

Foutcodes en meldingen

Als er een fout optreedt, wordt de code ervan toegekend aan de variabele *errCode*. Door de gebruiker gedefinieerde programma's en functies kunnen *errCode* onderzoeken om de oorzaak van een fout vast te stellen. Zie voor een voorbeeld van het gebruik van *errCode* voorbeeld 2 onder het commando **Try**, pag. 162.

Opmerking: sommige foutcondities zijn alleen van toepassing op TI-Nspire™ CAS-producten, en sommige zijn alleen van toepassing op TI-Nspire™-producten.

Foutcode	Beschrijving
10	Een functie heeft geen waarde teruggegeven
20	Een test heeft niet geresulteerd in WAAR of ONWAAR. Over het algemeen kunnen ongedefinieerde variabelen niet worden vergeleken. Bijvoorbeeld: de test $\text{If } a < b$ veroorzaakt deze fout als a of b ongedefinieerd is wanneer de If-bewering wordt uitgevoerd.
30	Argument kan niet de naam zijn van een map.
40	Argumentfout
50	Argumenten komen niet overeen Twee of meer argumenten moeten van hetzelfde type zijn.
60	Argument moet een Booleaanse uitdrukking of geheel getal zijn
70	Argument moet een decimaal getal zijn
90	Argument moet een lijst zijn
100	Argument moet een matrix zijn
130	Argument moet een string zijn
140	Argument moet een variabelenaam zijn. Zorg ervoor dat de naam: <ul style="list-style-type: none">• niet met een cijfer begint• geen spaties of speciale tekens bevat• geen onderstrepingstekens of punt op een ongeldige manier gebruikt• de lengtebeperkingen niet overschrijdt Zie voor meer informatie het hoofdstuk Rekenmachine in de documentatie.
160	Argument moet een uitdrukking zijn
165	Batterijen zijn te zwak om te verzenden of te ontvangen Installeer nieuwe batterijen voordat u verzendt of ontvangt.
170	Grens

Foutcode	Beschrijving
	De ondergrens moet lager zijn dan de bovengrens om het zoekinterval te definiëren.
180	Afbreken De - of -toets is ingedrukt tijdens een lange berekening of tijdens de uitvoering van een programma.
190	Cirkeldefinitie Deze foutmelding wordt weergegeven om te voorkomen dat het geheugen volraakt tijdens oneindige vervanging van variabelewaarden tijdens een vereenvoudiging. Bijvoorbeeld: $a+1 \rightarrow a$, waar a een niet-gedefinieerde variabele is, zal deze fout veroorzaken.
200	Beperkingsuitdrukking ongeldig Bijvoorbeeld: $\text{solve}(3x^2-4=0,x) \mid x < 0 \text{ or } x > 5$ zou deze foutmelding geven, omdat de beperkende voorwaarde gescheiden wordt door "or" en niet door "and".
210	Ongeldig gegevenstype Een argument is van het verkeerde gegevenstype.
220	Afhankelijke grenswaarde
230	Afmeting Een lijst- of matrixindex is niet geldig. Bijvoorbeeld: als de lijst $\{1,2,3,4\}$ is opgeslagen in $L1$, dan is $L1[5]$ een afmetingsfout omdat $L1$ slechts vier elementen heeft.
235	Dimensies komen niet overeen. Niet genoeg elementen in de lijsten.
240	Dimensies komen niet overeen Twee of meer argumenten moeten dezelfde dimensies hebben. Bijvoorbeeld: in $[1,2]+[1,2,3]$ komen de dimensies niet overeen omdat de matrices een verschillend aantal elementen bevatten.
250	Delen door nul
260	Domeinfout Een argument moet in een gespecificeerd domein liggen. Bijvoorbeeld $\text{rand}(0)$ is niet geldig.
270	Dubbele variabelenaam
280	Else en Elseif zijn ongeldig buiten het If..EndIf-blok
290	EndTry mist het overeenkomende Else-voorschrift
295	Te grote iteratie

Foutcode	Beschrijving
300	Lijst of matrix verwacht met 2 of 3 elementen
310	Het eerste argument van nSolve moet een vergelijking met één variabele zijn. Deze kan geen variabele zonder waarde bevatten anders dan de relevante variabele.
320	Eerste argument van solve of cSolve moet een vergelijking of ongelijkheid zijn. Bijvoorbeeld: solve($3x^2-4,x$) is ongeldig omdat het eerste argument geen vergelijking is.
345	Inconsistente eenheden
350	Index buiten het bereik
360	Indirectiestring is geen geldige variabelenaam
380	Ongedefinieerd Ans Of de eerdere berekening heeft geen Ans gecreëerd, of er is geen eerdere berekening ingevoerd.
390	Ongeldige toewijzing
400	Ongeldige toewijzingswaarde
410	Ongeldig commando
430	Ongeldig voor de huidige modusinstellingen
435	Ongeldige gok
440	Ongeldige impliciete vermenigvuldiging $x(x+1)$ is bijvoorbeeld ongeldig; terwijl $x*(x+1)$ de correcte syntaxis is. Dit is om verwarring tussen impliciete vermenigvuldiging en functienotatie te voorkomen.
450	Ongeldig in een functie of de huidige uitdrukking Alleen bepaalde opdrachten zijn geldig in een door de gebruiker gedefinieerde functie.
490	Ongeldig in het Try..EndTry-blok
510	Ongeldige lijst of matrix
550	Ongeldig buiten functie of programma Een aantal commando's is niet geldig buiten een functie of programma. Bijvoorbeeld Local kan niet gebruikt worden tenzij in een functie of programma.
560	Ongeldig buiten de blokken Loop..EndLoop, For..EndFor of While..EndWhile Bijvoorbeeld: de opdracht Exit is alleen geldig binnen deze lus-blokken.

Foutcode	Beschrijving
565	Ongeldig buiten programma
570	Ongeldige padnaam Bijvoorbeeld: \var is ongeldig.
575	Ongeldig polair complex
580	Ongeldige programmaverwijzing Er kan niet verwezen worden naar programma's binnen functies of uitdrukkingen, zoals $1+p(x)$, waarbij p een programma is.
600	Ongeldige tabel
605	Ongeldig gebruik van eenheden
610	Ongeldige variabelenaam in een Local-bewering
620	Ongeldige variabele of functienaam
630	Ongeldige variabelereferentie
640	Ongeldige vectorsyntax
650	Gegevensoverdracht Link Een gegevensoverdracht tussen twee eenheden is niet uitgevoerd. Controleer of de verbindingkabel tussen de twee eenheden aan beide zijden goed is aangesloten.
665	Matrix niet diagonaliseerbaar
670	Geheugen bijna vol 1. Wis enkele gegevens in dit document 2. Sla dit document op en sluit het Als 1 en 2 mislukken, haal de batterijen er dan uit en plaats ze weer terug.
672	Bron uitgeput
673	Bron uitgeput
680	Ontbrekend (
690	Ontbrekend)
700	Ontbrekend “
710	Ontbrekend]
720	Ontbrekend }
730	Ontbrekend begin of eind van bloksyntax

Foutcode	Beschrijving
740	Ontbrekend Then in het blok If..EndIf
750	Naam is geen functie of programma
765	Geen functies geselecteerd
780	Geen oplossing gevonden
800	Niet-reëel resultaat Als de software bijvoorbeeld in de instelling Reëel staat, dan is $\sqrt{-1}$ ongeldig. Om complexe resultaten toe te staan verandert u de modusinstelling "Reëel of complex" in RECHTHOEKIG of POLAIR.
830	Overschrijding
850	Programma niet gevonden Een programmareferentie binnen een ander programma kon niet gevonden worden op het aangegeven pad gedurende de uitvoering.
855	Random-functies zijn niet toegestaan bij het tekenen van grafieken
860	Recursie te diep
870	Gereserveerde naam of systeemvariabele
900	Argumentfout Mediaan-mediaan-model kon niet worden toegepast op gegevensset.
910	Syntaxfout
920	Tekst niet gevonden
930	Te weinig argumenten In de functie of het commando ontbreken één of meer argumenten.
940	Te veel argumenten De uitdrukking of vergelijking bevat een te groot aantal argumenten en kan niet geëvalueerd worden.
950	Te veel subscript
955	Te veel ongedefinieerde variabelen
960	Variabele is niet gedefinieerd Er is geen waarde toegewezen aan de variabele. Gebruik een van de volgende commando's: <ul style="list-style-type: none"> • sto →

Foutcode	Beschrijving
	<ul style="list-style-type: none"> • := • Define <p>om waarden aan variabelen toe te kennen.</p>
965	Niet-gelicenseerd OS
970	Variabele is in gebruik, hierdoor zijn verwijzingen of veranderingen niet toegestaan.
980	Variabele is beschermd
990	Ongeldige variabelenaam Zorg ervoor dat de naam de lengtebeperkingen niet overschrijdt.
1000	Domein van de venstervariabelen
1010	Zoomen
1020	Interne fout
1030	Schending van het beveiligde geheugen
1040	Niet-ondersteunde functie. Voor deze functie is het Computer Algebra System nodig. Probeer TI-Nspire™ CAS.
1045	Niet-ondersteunde operator. Voor deze operator is het Computer Algebra System nodig. Probeer TI-Nspire™ CAS.
1050	Niet-ondersteunde functie. Voor deze operator is het Computer Algebra System nodig. Probeer TI-Nspire™ CAS.
1060	Invoerargument moet numeriek zijn. Alleen invoer met numerieke waarden is toegestaan.
1070	Goniofunctie-argument is te groot voor nauwkeurige verkleining
1080	Niet-ondersteund gebruik van Ans. Deze toepassing ondersteunt Ans niet.
1090	<p>Functie is niet gedefinieerd. Gebruik een van de volgende commando's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Define • := • sto → <p>om een functie te definiëren.</p>
1100	<p>Niet-reële berekening</p> <p>Als de software bijvoorbeeld in de instelling Reëel staat, dan is $\sqrt{-1}$ ongeldig.</p> <p>Om complexe resultaten toe te staan verandert u de modusinstelling "Reëel of complex" in RECHTHOEKIG of POLAIR.</p>
1110	Ongeldige grenzen

Foutcode	Beschrijving
1120	Geen tekenverandering
1130	Argument kan geen lijst of matrix zijn
1140	Argumentfout Het eerste argument moet een polynomiale uitdrukking in het tweede argument zijn. Als het tweede argument wordt weggelaten, probeert de software om een standaardinstelling te selecteren.
1150	Argumentfout De eerste twee argumenten moeten polynomiale uitdrukkingen in het derde argument zijn. Als het derde argument wordt weggelaten, probeert de software om een standaardinstelling te selecteren.
1160	Ongeldige bibliotheekpadnaam Een padnaam moet de vorm xxx\yyy hebben, waarbij: <ul style="list-style-type: none"> • Het xxx-gedeelte tussen de 1 en 16 tekens kan hebben. • Het yyy-gedeelte 1 tot 15 tekens kan hebben. Zie voor meer informatie de paragraaf Bibliotheek in de documentatie.
1170	Ongeldig gebruik van bibliotheekpadnaam <ul style="list-style-type: none"> • Er kan geen waarde aan een padnaam worden toegekend met Define, := of sto →. • Een padnaam kan niet gedeclareerd worden als een Local-variabele of gebruikt worden als een parameter in een functie- of programmadefinitie.
1180	Ongeldige bibliotheekvariabelenaam. Zorg ervoor dat de naam: <ul style="list-style-type: none"> • geen punt bevat • niet met een onderstrepingsteken begint • niet meer dan 15 tekens heeft Zie voor meer informatie de paragraaf Bibliotheek in de documentatie.
1190	Bibliotheekdocument niet gevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Controleer of de bibliotheek zich in de map MyLib bevindt. • Bibliotheken vernieuwen. Zie voor meer informatie de paragraaf Bibliotheek in de documentatie.
1200	Bibliotheekvariabele niet gevonden: <ul style="list-style-type: none"> • Controleer of de bibliotheekvariabele bestaat in de eerste opgave in de bibliotheek. • Zorg ervoor dat de bibliotheekvariabele gedefinieerd is als LibPub of LibPriv.

Foutcode	Beschrijving
	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotheken vernieuwen. <p>Zie voor meer informatie de paragraaf Bibliotheek in de documentatie.</p>
1210	<p>Ongeldige naam voor sneltoets bibliotheek.</p> <p>Zorg ervoor dat de naam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geen punt bevat • niet met een onderstrepingsteken begint • niet meer dan 16 tekens heeft • geen gereserveerde naam is <p>Zie voor meer informatie de paragraaf Bibliotheek in de documentatie.</p>
1220	<p>Domeinfout:</p> <p>TangentLine en normalLine ondersteunen alleen functies met reële waarden.</p>
1230	<p>Domeinfout.</p> <p>Goniometrische conversie-operatoren worden niet ondersteund in de hoekmodi Graden en Decimale graden.</p>
1250	<p>Argumentfout</p> <p>Gebruik een stelsel lineaire vergelijkingen.</p> <p>Voorbeeld van een stelsel van twee lineaire vergelijkingen met variabelen x en y:</p> $3x+7y=5$ $2y-5x=-1$
1260	<p>Argumentfout:</p> <p>Het eerste argument van nfMin of nfMax moet een uitdrukking in 1 variabele zijn. Deze kan geen variabele zonder waarde bevatten anders dan de relevante variabele.</p>
1270	<p>Argumentfout</p> <p>De orde van de afgeleide moet gelijk zijn aan 1 of 2.</p>
1280	<p>Argumentfout</p> <p>Gebruik een polynoom in uitgewerkte vorm met 1 variabele.</p>
1290	<p>Argumentfout</p> <p>Gebruik een polynoom in één variabele.</p>
1300	<p>Argumentfout</p> <p>De coëfficiënten van de polynoom moeten te herleiden zijn tot numerieke waarden.</p>

Foutcode	Beschrijving
1310	Domeinfout: Een functie kon niet worden uitgewerkt voor één of meer van de argumenten.
1380	Argumentfout: Geneste oproepen aan domein() functie zijn niet toegestaan.

Waarschuwingcodes en berichten

U kunt de `warnCodes()`-functie gebruiken om de codes op te slaan van waarschuwingen die gegenereerd zijn door het uitwerken van een uitdrukking. Deze tabel geeft een overzicht van de numerieke waarschuwingcodes en de bijbehorende berichten. Zie voor een voorbeeld van het opslaan van waarschuwingcodes `warnCodes()`, pag. 171.

Waarschuwingcode	Melding
10000	Bewerking geeft mogelijk ongeldige oplossingen. Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10001	Het differentiëren van een vergelijking kan een valse vergelijking opleveren.
10002	Twijfelachtige oplossing Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10003	Twijfelachtige nauwkeurigheid Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10004	Bewerking veroorzaakt mogelijk verlies van oplossingen. Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10005	cSolve specificeert mogelijk meer nulpunten.
10006	Solve specificeert mogelijk meer nulpunten. Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10007	Er kunnen meer oplossingen bestaan. Probeer geschikte onder- en bovengrenzen te specificeren en/of doe een schatting. Voorbeelden met <code>solve()</code> : <ul style="list-style-type: none">• <code>solve(Vergelijking,Var=Gok) ondergrens<Var<bovengrens</code>• <code>solve(Vergelijking,Var) ondergrens<Var<bovengrens</code>• <code>solve(Vergelijking,Var=Gok)</code> Probeer, indien van toepassing, grafische methoden te gebruiken om de resultaten te verifiëren.
10008	Het domein van het resultaat is mogelijk kleiner dan het domein van de invoer.

Waarschuwingcode	Melding
10009	Het domein van het resultaat is mogelijk groter dan het domein van de invoer.
10012	Niet-reële berekening
10013	∞^0 of undef^0 vervangen door 1
10014	undef^0 is vervangen door 1
10015	1^∞ of 1^{undef} vervangen door 1
10016	1^{undef} is vervangen door 1
10017	Overschrijding is vervangen door ∞ of $-\infty$
10018	De bewerking vraagt om en retourneert een 64-bits waarde.
10019	Bron uitgeput, vereenvoudiging is mogelijk onvolledig.
10020	Goniofunctie-argument is te groot voor nauwkeurige reductie.
10021	De invoer bevat een ongedefinieerde parameter. Het resultaat is mogelijk niet geldig voor alle mogelijke parameterwaarden.
10022	Het specificeren van de juiste onder- en bovengrenzen kan een oplossing opleveren.
10023	Scalaire grootheid is vermenigvuldigd met de eenheidsmatrix.
10024	Resultaat verkregen door middel van een rekenkundige benadering.
10025	Equivalentie kan niet worden geverifieerd in de EXACT-modus.
10026	Een beperking kan genegeerd worden. Specificeer een beperking in de vorm "\' 'Variabele MathTestSymbool Constante' of een samenvoeging van deze vormen, bijvoorbeeld 'x<3 and x>-12'

Algemene informatie

Online Help

education.ti.com/eguide

Selecteer uw land voor meer productinformatie.

Neem contact op met TI Ondersteuning

education.ti.com/ti-cares

Selecteer uw land voor technische en andere ondersteuningsbronnen.

Service- en garantie-informatie

education.ti.com/warranty

Selecteer uw land voor meer informatie over de duur en voorwaarden van de garantie of over de productservice.

Beperkte garantie. Deze garantie heeft geen invloed op uw wettelijke rechten.

Texas Instruments Incorporated

12500 TI Blvd.

Dallas, TX 75243

Index

		, beperkende operator	197			
'	, minutennotatie	195	+			
-	, aftrekken[*]	180	+, optellen	180		
!	!, faculteit	188	/	/, delen[*]	181	
"	", secondennotatie	195	=	=, is gelijk	184	
#	#, indirectie	193	≠, is niet gelijk aan[*]	185	>	
#	#, indirectie-operator	221	>, groter dan	186	∏	
%	%, percentage	184	∏, product[*]	189	∑	
&	&, toevoegen	189	∑(), som[*]	190	∑Int()	191
*	*, vermenigvuldigen	181	∑Prn()	192	√	
.	.-, punt aftrekken	183	√, wortel[*]	189	≤	
.	.*, puntvermenigvuldiging	183	≤, kleiner dan of gelijk aan	186	≥	
.	./, punt delen	183	≥, groter dan of gelijk aan	187	▶	
.	.^, punt machtsverheffen	183	▶, converteren naar hoek in			
.	.+ , punt optellen	182	▶, decimale graden[Grad]	69		
:	:=, toewijzen	198	▶approxFraction()	13		
^	^-1, omgekeerde	196	▶Cilind, weergeven als cilindrische			
^	^, macht	181	vector[Cilind]	35		
			▶DD, weergeven als decimale hoek			
			[DD]	36		

►Decimal, resultaat weergeven als decimaal[Decimaal]	36	2	
►DMS, weergeven als graden/minuten/seconden [DMS]	43		2-stuks stuksgewijs gedefinieerde functie template voor
►Grondtal10, weergegeven als decimaal geheel getal [Grondtal10]	18	A	
►Grondtal16, weergegeven als hexadecimaal[Grondtal16]	18		aantal dagen tussen datums, dbd()
►Grondtal2, weergegeven als binair [Grondtal2]	17		abs(), absolute waarde
►Polar, weergegeven als polaire vector [Polar]	115		absolute waarde template voor
►Rad, converteren naar radialen	123		afgeleiden eerste afgeleide, d()
►Rect, weergegeven als rechthoekige vector	126		numerieke afgeleide, nDeriv()
►Sphere, weergegeven als bolvormige vector[Sphere]	150		numerieke afgeleide, nDerivative()
⇒			aflossingstabel, amortTbl()
⇒ , logische implicatie[*]	187, 218		afmeting, dim()
→			afronden, round()
→, opslaan	198		afsluiten, Exit
↔			af trekken, -
↔, logische dubbele implicatie[*] ..	188		als, If
©			amortTbl(), aflossingstabel
©, commentaar	199		and, Booleaanse operator
°			anders, Else
°, graden/minuten/seconden[*]	195		angle(), hoek
°, gradennotatie[*]	194		ANOVA, eenwegs variantieanalyse ..
0			ANOVA2way, tweewegs variantieanalyse
0b, binaire indicator	199		Ans, laatste antwoord
0h, hexadecimale indicator	199		antwoord (laatste), Ans
1			approx(), benaderend
10^(), macht van tien	196		approxRational()
			arccos()
			arccosh()
			arccosinus, cos ⁻¹ ()
			arccot()
			arccoth()
			arccsc()
			arccsch()
			arcsec()
			arcsech()
			arcsin()
			arcsinh()
			arcsinus, sin ⁻¹ ()
			arctan()
			arctangens, tan ⁻¹ ()
			arctanh()

decimal			
hoekweergave, ►DD	36		
Define	36		
Define LibPriv	38		
Define LibPub	38		
define, Define	36		
Define, define	36		
defining			
private function or program	38		
public function or program	38		
delen door geheel getal, intDiv()	73		
delen, /	181		
deltalist()	39		
DelVar, variabele wissen	39		
delVoid(), lege elementen			
verwijderen	39		
derdegraads regressie, CubicReg	33		
det(), matrixdeterminant	40		
diag(), matrixdiagonaal	40		
dim(), afmeting	41		
Disp, gegevens weergeven	41, 138		
DispAt	41		
dot			
product, dotP()	44		
dotP(), inwendig product	44		
E			
e-macht			
template voor	2		
e tot een macht, e^()	44, 50		
E, exponent	193		
e^(), e tot een macht	44		
echte breuk, propFrac	118		
eenheid(), eenheidsmatrix	70		
eenheidsmatrix, eenheid()	70		
eenheidsvector, unitV()	168		
eerste afgeleide			
template voor	5		
eff), nominaal naar effectief			
percentage converteren	45		
effectief percentage, eff()	45		
eigenvector, eigVc()	45		
eigenwaarde, eigVl()	46		
eigVc(), eigenvector	45		
eigVl(), eigenwaarde	46		
einde			
als, EndIf	70		
einde als, EndIf	70		
else if, Elseif	46		
Elseif, else if	46		
end			
for, EndFor	55		
functie, EndFunc	59		
loop, EndLoop	91		
end loop, EndLoop	91		
EndTry, proberen beëindigen	162		
EndWhile, terwijl beëindigen	172		
EOS (Equation Operating System)	220		
Equation Operating System (EOS)	220		
euler(), Euler function	47		
Exit, afsluiten	50		
exp(), e tot een macht	50		
exponent, E	193		
exponenten			
template voor	1		
exponentiële regressie, ExpReg	51		
expr(), string naar uitdrukking	51		
ExpReg, exponentiële regressie	51		
F			
F-toets met 2 steekproeven	58		
factor(), ontbinden	52		
faculteit, !	188		
Fill, matrix vullen	53		
financiële functies, tvnFV()	165		
financiële functies, tvnI()	165		
financiële functies, tvnN()	165		
financiële functies, tvnPmt()	166		
financiële functies, tvnPv()	166		
FiveNumSummary	53		
floor(), bodem	54		
For	55		
for, For	55		
For, for	55		
format(), opmaakstring	55		
fout overbrengen, PassErr	113		
foutcodes en berichten	235		
fouten en het oplossen van			
problemen			
fout overbrengen, PassErr	113		
fout wissen, ClrErr	23		
fpart(), functiedeel	56		
freqTable()	57		
frequency()	57		
Frobenius-norm, norm()	106		
Func, functie	59		

R

R, radialen	194
R►Pr(), poolcoördinaat	122
R►Pθ(), poolcoördinaat	122
radialen, R	194
rand(), willekeurig getal	123
randBin, willekeurig getal	123
randInt(), willekeurig geheel getal	123
randMat(), willekeurige matrix	124
randNorm(), willekeurige norm	124
randPoly(), willekeurige veelterm	125
randSamp()	125
RandSeed, willekeurig getal-seed	125
real(), reëel	125
rechthoekig y-coördinaat, P►Ry()	113
rechthoekige vectorweergave, ►Rect	126
rechthoekige x-coördinaat, P►Rx()	112
rechts, right()	74, 132
reëel, real()	125
reeksen	
gebruiken om variabelenamen	
te creëren	221
tekenreeks, char()	21
ref(), rij-echelonvorm	126
RefreshProbeVars	128
regressies	
derdegraads, CubicReg	33
exponentiële, ExpReg	51
kwadratisch, QuadReg	120
lineaire regressie, LinRegAx	81
lineaire regressie, LinRegBx	80, 82
logaritmisch, LnReg	86
logistic	89
logistisch, Logistic	90
machtsregressie,	
PowerRe	
g	115-116, 129, 131, 159
mediaan-mediaan-lijn, MedMed	94
MultReg	98
sinusoïde, SinReg	147
vierdegraads, QuartReg	121
remain(), rest	129
rest, remain()	129
resultaatwaarden, statistieken	152
resultaten voor twee variabelen,	
TwoVar	167
resultaten, statistieken	151
Return, terugkeren	132

right(), rechts	132
right, right()	47, 171
rij-echelonvorm, ref()	126
rk23(), Runge-Kutta-functie	132
rotate(), roteren	134
roteren, rotate()	134
round(), afronden	135
rowAdd(), matrixrij-optelling	136
rowDim(), matrixrij-afmeting	136
rowNorm(), matrixrijnorm	136
rowSwap(), matrixrij-omwisseling	136
rref(), gereduceerde rij- echelonvorm	137

S

sec ⁻¹ (), inverse secans	137
sec(), secans	137
sech ⁻¹ (), inverse secans	
hyperbolicus	138
sech(), secans hyperbolicus	138
secondennotatie, "	195
seq(), getallenrij	139
seqGen()	139
seqn()	140
sequence, seq()	139-140
setMode(), instellingsmodus	141
shift(), verschuiven	142
sign(), teken	144
simult(), simultane vergelijkingen	144
simultane vergelijkingen, simult()	144
sin ⁻¹ (), arcsinus	146
sin(), sinus	145
sinh ⁻¹ (), arcsinus hyperbolicus	147
sinh(), sinus hyperbolicus	147
SinReg, sinusoïde regressie	147
sinus, sin()	145
sinusoïde regressie, SinReg	147
snelkoppelingen, toetsenbord	218
snelttoetsen	218
som (G)	
template voor	5
som van hoofdsombetalingen	192
som van rentebetalingen	191
som, sum()	154
som, Σ()	190
SortA, oplopend sorteren	149
SortD, aflopend sorteren	149

invNorm()	76	wissen	
invt()	76	lege elementen uit een lijst	39
Inv χ^2 ()	74	variabele, DelVar	39
normCdf()	106	Wissen	
normPdf()	107	fout, ClrErr	23
poissCdf()	114	wortel	
poissPdf()	114	template voor	1
tCdf()	159	wortel, \pm ()	150, 189
tPdf()	161		
χ^2 2way()	21	X	
χ^2 Cdf()	22	x^2 , kwadraat	182
χ^2 GOF()	22	XNOR	188
χ^2 Pdf()	22	xof, Booleaans exclusief of	172
vermenigvuldigen, *	181		
verschuiven, shift()	142	Z	
verwijderen		zInterval, z-	
lege elementen uit een lijst	39	betrouwbaarheidsinterval	174
Verzoek	129	zInterval_1Prop, z-	
VerzoekStr	131	betrouwbaarheidsinterval	
vierdegraads regressie (QuartReg)	121	met één proportie	174
vullen	208-209	zInterval_2Prop, z-	
		betrouwbaarheidsinterval	
W		met twee proporties	175
waarschuwingscodes en berichten	235	zInterval_2Samp, z-	
Wait-opdracht	170	betrouwbaarheidsinterval	
wanneer, when()	171	met twee steekproeven	175
warnCodes(), Warning codes	171	zTest	176
weergeven als		zTest_1Prop, z-toets met één	
binair, ►Grondtal2	17	proportie	177
bolvormige vector, ►Sphere	150	zTest_2Prop, z-toets voor twee	
cilindrische vector, ►Cylind	35	proporties	178
decimaal geheel getal,		zTest_2Samp, z-toets met twee	
►Grondtal10	18	steekproeven	178
decimale hoek, ►DD	36		
graden/minuten/seconden,		Δ	
►DMS	43	Δ list(), lijstverschil	85
hexadecimaal, ►Grondtal16	18		
polaire vector, ►Polar	115	X	
rechthoekige vector, ►Rect	126	χ^2 2way	21
when(), wanneer	171	χ^2 Cdf()	22
While, terwijl	172	χ^2 GOF	22
willekeurig		χ^2 Pdf()	22
getal-seed, RandSeed	125		
matrix, randMat()	124		
norm, randNorm()	124		
veelterm, randPoly()	125		
willekeurige steekproef	125		
Wiss.	204		